

T.C.

BİRÜNİ ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK VE REHBERLİK ANA BİLİM DALI

PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK VE REHBERLİK TEZLİ YÜKSEK LİSANS

PROGRAMI

EVİLİK DOYUMU VE SOSYAL MEDYA KISKANÇLIĞI
ARASINDAKİ İLİŞKİNİN ÇEŞİTLİ DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLER
AÇISINDAN İNCELENMESİ

NUR BALCI SULAK

DANIŞMAN

Doç. Dr. Ebru KUŞÇU

Haziran, 2024

T.C.

BİRÜNİ ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK VE REHBERLİK ANA BİLİM DALI

PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK VE REHBERLİK TEZLİ YÜKSEK LİSANS
PROGRAMI

EVLİLİK DOYUMU VE SOSYAL MEDYA KISKANÇLIĞI
ARASINDAKİ İLİŞKİNİN ÇEŞİTLİ DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLER
AÇISINDAN İNCELENMESİ

NUR BALCI SULAK

DANIŞMAN

Doç. Dr. Ebru KUŞÇU

İKİNCİ DANIŞMAN

Doç. Dr. Raziye SANCAR

Haziran, 2024

TEZ ONAY SAYFASI

BEYAN

Bu tezin bana ait olduğunu, tüm aşamalarında etik dışı davranışımın olmadığını, içinde yer alan bütün bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, kullanmış olduğum bütün bilgilere kaynak gösterdiğimi ve bu kaynakları da kaynaklar listesine aldığımı, yine bu tezin yürütülmesi ve yazımı sırasında patent ve telif haklarını ihlal edici bir davranışımın olmadığını beyan ederim.

Nur BALCI SULAK

İTHAF

EŞİM ve KIZIMA.

TEŞEKKÜR

Araştırma ve yazma sürecinde araştırmamı gerçekleştirebilecek bilgi, beceri ve tecrübe kazanmamı sağlayan danışman hocalarım Doç. Dr. Ebru KUŞÇU ve Doç Dr. Raziye SANCAR'a teşekkür ederim. Tez savunma sınavıma eşlik eden, ilgi ve alakasını eksik etmeyen, yaptığım çalışmaya değerli fikirleriyle yön veren, saygıdeğer jüri üyesi hocalarım Prof. Dr. Lütfü ILGAR ve Doç. Dr. Duygu DİNÇER'e teşekkür ederim.

Eğitim öğretim hayatım boyunca desteklerini esirgemeyen babam Ahmet BALCI ve en zor zamanımda yanımda olan, her zaman gururumu paylaşan, ilgisini ve fedakarlığını esirgemeyen canım annem Necibe BALCI' ya teşekkür ederim.

Ve en çok teşekkür borçlu olduğum, her zaman ve her koşulda destekçim olan, beni cesaretlendiren sevgili eşim Tugay SULAK'a sonsuz sabrı, koşulsuz sevgisi ve aşkı için minnettarım. Son olarak minik yuvamıza sürpriz bir şekilde dahil olan kızım Işıl SULAK' a sevgisi için teşekkür ederim.

Nur BALCI SULAK

Haziran, 2024

İÇİNDEKİLER

İçindekiler	Sayfa No
İç Kapak	-
Tez Onay Sayfası	-
Beyan.....	iii
İthaf	iv
Teşekkür.....	v
İçindekiler	vi
Simge/Sembol ve Kısaltmalar Listesi	xi
Tablo Listesi.....	xii
Türkçe Özet ve Anahtar Kelimeler	xv
İngilizce Özet ve Anahtar Kelimeler.....	xvi
1.Giriş ve Amaç	1
1.1. Problem	1
1.2. Araştırmanın Soruları.....	4
1.3. Araştırmanın Amacı	5
1.4. Araştırmanın Önemi ve Gerekçesi	5
1.5. Araştırmanın Sayıltıları	6
1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları	7
1.7.Tanımlar	7
1.8.Kavramsal Çerçeve	8
1.8.1. Evlilik.....	8
1.8.1.1. Evlilik Kuramları.	9
1.8.1.1.A. Sevginin Evrimi Kuramı.	9
1.8.1.1.B. Kişilerarası İletişime Dair Sosyal Biliş Kuramı.	9
1.8.1.1.C. Romantik Aşk Kuramı.....	9
1.8.1.1.D. Bağlanma Kuramı.	10

1.8.1.1.E. Psikodinamik Kuram	10
1.8.2. Evlilik Doyumu	11
1.8.2.1. Evlilik Doyumunu Açıklayan Kuramlar	11
1.8.2.1.A. Dinamik Hedef Teorisi	11
1.8.2.2. Evlilik Doyumu İle İlişkili Kavramlar	12
1.8.2. Uzak Mesafe Evliliklerinde Evlilik Doyumu	16
1.8.3. Sosyal Medya Kıskançlığı	17
2.Yöntem	23
2.1. Araştırma Modeli	23
2.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	23
2.3. Veri Toplama Araçları	27
2.3.1. Kişisel Bilgi Formu	27
2.3.2. Evlilik Doyum Ölçeği (EDÖ)	27
2.3.3. Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlığı Ölçeği (RISMKÖ)	28
2.4. Verilerin Toplanması	28
2.5. Verilerin Analizi	29
3. Bulgular Ve Yorum	33
3.1.Çalışmaya katılan bireylerin Evlilik Doyum Ölçeğinden aldıkları puanlar nedir?	33
3.2. Çalışmaya katılan bireylerin Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlığı Ölçeğinden aldıkları puanlar nedir?	34
3.3. Çalışmaya Katılan Bireylerin Evlilikte İlişki Doyumu; İlişki Mesafesine (Yakın Mesafe /Uzak Mesafe) Göre İstatistiksel Olarak Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?	35
3.4. Çalışmaya Katılan Bireylerin Evlilikte İlişki Doyumu Cinsiyete Göre İstatistiksel Olarak Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?	36
3.5. Çalışmaya Katılan Bireylerin Evlilikte İlişki Doyumu Yaşa Göre İstatistiksel Olarak Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?	37

3.6. Çalışmaya Katılan Bireylerin Evlilikte İlişki Doyumu; Eğitim Seviyesine Göre İstatistiksel Olarak Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?	39
3.7. Çalışmaya Katılan Bireylerin Evlilikte İlişki Doyumu; Çalışma Durumlarına Göre İstatistiksel Olarak Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?	40
3.8. Çalışmaya Katılan Bireylerin Evlilikte İlişki Doyumu Evlilikte Geçirilen Süreye Göre İstatistiksel Olarak Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?	41
3.9. Çalışmaya Katılan Bireylerin Evlilikte İlişki Doyumu; Çocuk Sahibi Olma Durumuna Göre İstatistiksel Olarak Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?,	42
3.10. Çalışmaya Katılan Bireylerin Evlenme Biçimi; Evlilikte İlişki Doyumunu İstatistiksel Olarak Anlamlı Bir Şekilde Farklılaştırmakta Mıdır?	43
3.11. Çalışmaya Katılan Bireylerin Evlilikte İlişki Doyumu; En Sık Kullanılan Sosyal Medya Hesabına Göre İstatistiksel Olarak Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?.....	44
3.12. Çalışmaya Katılan Bireylerin Evlilikte İlişki Doyumu; Sosyal Medyada Geçirilen Süreye Göre İstatistiksel Olarak Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?	45
3.13. Çalışmaya Katılan Bireylerin Evlilikte İlişki Doyumu; Eşin Sosyal Medya Hesabını Kontrol Etme Sıklığına Göre İstatistiksel Olarak Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?	46
3.14. Çalışmaya Katılan Bireylerin Sosyal Medya Kıskançlık Düzeyleri; İlişki Mesafesine (Yakın Mesafe /Uzak Mesafe) Göre İstatistiksel Olarak Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?.....	47
3.15. Çalışmaya Katılan Bireylerin Sosyal Medya Kıskançlık Düzeyleri; Cinsiyete Göre İstatistiksel Olarak Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?	48
3.16. Çalışmaya Katılan Bireylerin Sosyal Medya Kıskançlık Düzeyleri; Eğitim Seviyesine Göre İstatistiksel Olarak Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?	49
3.17. Çalışmaya Katılan Bireylerin Sosyal Medya Kıskançlık Düzeyleri; Yaş'a Göre İstatistiksel Olarak Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?	51
3.18. Çalışmaya Katılan Bireylerin Sosyal Medya Kıskançlık Düzeyleri; Çalışma Durumlarına Göre İstatistiksel Olarak Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir? ...	53

3.19. Çalışmaya Katılan Bireylerin Sosyal Medya Kıskançlık Düzeyleri; Evlilik Sürelerine Göre İstatistiksel Olarak Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?	54
3.20. Çalışmaya Katılan Bireylerin Sosyal Medya Kıskançlık Düzeyleri; Çocuk Sahibi Olma Durumuna Göre İstatistiksel Olarak Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?.....	55
3.21. Çalışmaya katılan bireylerin romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlık düzeyleri; evlenme biçimine göre farklılık göstermekte midir?	56
3.22. Çalışmaya Katılan Evli Bireylerin Sosyal Medya Kıskançlık Düzeylerinin; En Sık Kullanılan Sosyal Medya Hesabına Göre İstatistiksel Olarak Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?.....	57
3.23. Çalışmaya Katılan Bireylerin Sosyal Medya Kıskançlık Düzeyleri; Sosyal Medyada Geçirilen Süreye Göre Farklılık Göstermekte Midir?	58
3.24. Çalışmaya katılan bireylerin sosyal medya kıskançlık düzeyleri; eşin sosyal medya hesabını kontrol etme sıklığına göre farklılık göstermekte midir?.....	59
3.25. Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlığı Ölçeği'nin üç alt faktörü (kısıtlayıcı kontrolcü tutum, şüpheli ve gözetleyici tutum, sosyal medya alanına saygı) evlilik doyumunun anlamlı birer yordayıcısı mıdır?	62
4. Sonuç ve Öneriler.....	64
4.1. Katılımcıların Evlilik Doyum Düzeylerine Dair Elde Edilen Bulguların Tartışılması.....	65
4.2. Katılımcıların Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlığı Düzeylerine Dair Elde Edilen Bulguların Tartışılması.....	70
4.3. Öneriler	75
4.3.1. Diğer Araştırmacılara Öneriler	75
4.3.2. Psikolojik Danışmanlara Öneriler	76
4.3.3 Çift ve Aile Terapistlerine Öneriler	76
I. Kaynakça	78
II. Ekler	91
Ek-1: Kişisel Bilgi Formu	91
Ek-2: Evlilik Doyum Ölçeği	94

Ek-3: Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlığı Ölçeği	95
Ek-4: Evlilik Doyum Ölçeği Kullanım İzni	96
Ek-5: Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlığı Ölçeği Kullanım İzni.....	97
Ek-6: Etik Kurul Onay	98
III. İntihal Raporu.....	99

SİMGE/SEMBOL ve KISALTMALAR LİSTESİ

EDÖ: Evlilik Doyum Ölçeği

RİSMKÖ: Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlığı Ölçeği

AFA: Açımlayıcı Faktör Analizi

TABLO LİSTESİ

Tablo 2. 1. Sosyal Medya Kullanan Evli Bireylerin Demografik Bilgileri.....	25
Tablo 2. 2. Çalışmaya Katılan Bireylerin Sosyal Medya Kullanımı	26
Tablo 2. 3. Demografik Değişkenlerin Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanına Göre Kolmogrow-Simirnov Normallik Testi Bulguları.....	30
Tablo 2. 4. Sosyal Medya Kullanımı İle İlgili Demografik Değişkenlerin Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanına Göre Kolmogrow-Simirnov Normallik Testi Bulguları.....	31
Tablo 2. 5. Sosyal Medya Kullanımı İle İlgili Demografik Değişkenlerin Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlığı Ölçeği Toplam Puanına Göre Kolmogrow-Simirnov Normallik Testi Bulguları	32
Tablo 3. 1. Katılımcıların Evlilik Doyum Ölçeğinden Aldıkları Puanlar	33
Tablo 3. 2. Katılımcıların Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlığı Ölçeğinden Aldıkları Puanlar.....	34
Tablo 3. 3. Evlilikte İlişki Doyumunun İlişki Mesafesine Göre U- Testi Sonucu	35
Tablo 3. 4. Evlilikte İlişki Doyumunun Cinsiyete Göre U - Testi Sonucu	36
Tablo 3. 5. Evlilikte İlişki Doyumunun Yaşa Göre Kruskall-Wallis Testi Sonucu ..	37
Tablo 3. 6. Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanlarının Sosyal Medya Hesabını Yaşa Göre Grupların İkili Kombinasyonları İçin Mann Whitney U Testi Sonuçları	38
Tablo 3. 7. Evlilikte İlişki Doyumunun Eğitim Seviyesine Göre Kruskall-Wallis Testi Sonucu.....	39
Tablo 3. 8. Evlilikte İlişki Doyumunun Çalışma Durumuna Göre U Testi Sonucu..	40
Tablo 3. 9. Evlilikte İlişki Doyumunun Evlilikte Geçirilen Süreye Göre Kruskall-Wallis Testi Sonucu	41
Tablo 3. 10. Evlilikte İlişki Doyumunun Çocuk Sahip Olma Durumuna U Testi Sonucu.....	42
Tablo 3. 11. Evlilikte İlişki Doyumunun Evlilik Biçimine Göre U Testi Sonucu	43
Tablo 3. 12. Evlilikte İlişki Doyumunun Kullanılan Sosyal Medya Hesabına Göre Kruskall Wallis Testi Sonucu.....	44
Tablo 3. 13. Evlilikte İlişki Doyumunun Sosyal Medyada Geçirilen Süreye Göre Kruskal Wallis Testi Sonucu.....	45
Tablo 3. 14. Evlilikte İlişki Doyumunun Eşin Sosyal Medya Hesabını Kontrol Etme Sıklığına Göre Kruskall-Wallis Testi Sonucu.....	46

Tablo 3. 15. Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlık Düzeyinin İlişki Mesafesine Göre U- Testi Sonucu	47
Tablo 3. 16. Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlık Düzeyinin Cinsiyete Göre U- Testi Sonucu.....	48
Tablo 3. 17. Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlık Düzeyinin Eğitim Seviyesine Göre Kruskall-Wallis Testi Sonucu	49
Tablo 3. 18. Katılımcıların Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlığı Ölçeği Toplam Puanlarının Eğitim Seviyesine Göre Parametrik Olmayan Çoklu Karşılaştırma Test Sonuçları	50
Tablo 3. 19. Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlık Düzeyinin Yaşa Göre Kruskall-Wallis Testi Sonucu	51
Tablo 3. 20. Katılımcıların Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlığı Ölçeği Toplam Puanlarının Yaşa Göre Parametrik Olmayan Çoklu Karşılaştırma Test Sonuçları	52
Tablo 3. 21. Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlık Düzeyinin Çalışma Durumuna Göre U Testi Sonucu.....	53
Tablo 3. 22. Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlık Düzeyinin Evlilikte Geçirilen Süreye Göre Kruskall-Wallis Testi Sonucu	54
Tablo 3. 23. Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlık Düzeyinin Çocuk Sahip Olma Durumuna U Testi Sonucu	55
Tablo 3. 24. Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlık Düzeyinin Evlilik Biçimine Göre U Testi Sonucu	56
Tablo 3. 25. Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlık Düzeyinin Kullanılan Sosyal Medya Hesabına Göre Kruskall Wallis Testi Sonucu.....	57
Tablo 3. 26. Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlık Düzeyinin Sosyal Medyada Geçirilen Süreye Göre Kruskal Wallis Testi Sonucu.....	58
Tablo 3. 27. Sosyal Medya Kıskançlık Düzeylerinin Eşin Sosyal Medya Hesabını Kontrol Etme Sıklığına Göre Kruskall-Wallis Testi Sonucu	59
Tablo 3. 28. Katılımcıların Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlığı Ölçeği Toplam Puanlarının Sosyal Medya Hesabını Kontrol Etme Sıklığı Göre Parametrik Olmayan Çoklu Karşılaştırma Test Sonuçları	60
Tablo 3. 29. Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlığı Ölçeğine Ait Alt Boyutların Evlilik Doyumunu Yordayıcılığına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları 62	

Tablo 3. 30. Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlığı Ölçeği'nin Sosyal Medya Alanına Saygı Alt Boyutunun Evlilik Doyumunu Yordayıcılığına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları.....	63
---	----

TÜRKÇE ÖZET ve ANAHTAR KELİMELELER

Balcı Sulak, N. (2024). Evlilik Doyumu ve Sosyal Medya Kıskançlığı Arasındaki İlişkinin Çeşitli Demografik Değişkenler Açısından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Biruni Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.

Bu araştırma güncel bir konu olarak karşımıza çıkan ve hakkında sınırlı sayıda çalışma bulunan sosyal medya kıskançlığı kavramını ele alan bir çalışmadır. Evli bireylerin evlilik doyumları ve sosyal medya kıskançlıkları çeşitli demografik değişkenler açısından inceleyen bu çalışma öncü niteliğinde bir çalışmadır. Araştırma ilişkisel tarama modeliyle yürütülmüştür. Bu araştırmanın katılımcıları Türkiye’de çeşitli illerde ikamet eden uzak ya da yakın mesafe ilişkisi sürdüren ulaşılabilen evli bireylerden oluşmaktadır. Bu alışmada Evlilik Doyum Ölçeği ve Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlığı Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizi için SPSS 22.0 (Statistical Package for the Social Sciences) programı kullanılmıştır. Verilerin analizinde Non- parametrik testler uygulanmıştır. Analiz sonuçları incelendiğinde evlilikte ilişki doyumu; ilişkisel mesafe, cinsiyet, eğitim seviyesi, çalışma durumu, evlilik süresi, ocuk sahibi olup olmama, ne şekilde evlendiği, kullanılan sosyal medya türü, sosyal medyada geçirilen süre, eşin sosyal medya hesabını kontrol etme sıklığı değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir. Bununla beraber evlilik doyumu yaşa göre istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır. Romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlığı; ilişki mesafesi eğitim seviyesi, çalışma durumu, ocuk sahibi olup olmama, evlenme biçimi, evlilikte süre, kullanılan sosyal medya türü, sosyal medyada geçirilen süre açısından incelendiğinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Öte yandan cinsiyet, yaş, eğitim seviyesi, eşin sosyal medya hesabını kontrol etme sıklığı değişkenlerinin romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlığı düzeyi açısından anlamlı farklılaşmalara sahip olduğu görülmüştür. Aynı zamanda Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlığı Ölçeği sosyal medya alanına saygı alt boyutunun evlilik doyumunu yordadığı sonucuna ulaşılmıştır. Sonuç olarak sosyal medya kullanımında eşin sosyal medya alanına gösterilen saygı yeni bir araştırma konusu olarak karşımıza çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Evlilik Doyumu, Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlığı, İlişkisel Mesafe

İNGİLİZCE ÖZET ve ANAHTAR KELİMELER

Balcı Sulak, N. (2024). Examining the Relationship Between Marital Satisfaction ve Social Media Jealousy in Terms of Various Demographic Variables. Master's Thesis, Biruni University, Graduate Education Institute, Istanbul.

This research is a study that deals with the concept of social media jealousy, which is a current issue and about which there are limited studies. This study, which examines married individuals' marital satisfaction and social media jealousy in terms of various demographic variables, is a pioneering study. The research was conducted with the relational scanning model. The participants of this research consist of accessible married individuals who live in various provinces in Turkey and maintain long or close distance relationships. In this study, the Marital Satisfaction Scale and the Social Media Jealousy in Romantic Relationships Scale were used. SPSS 22.0 (Statistical Package for the Social Sciences) program was used to analyze the data. Non-parametric tests were applied to analyze the data. When the analysis results are examined, relationship satisfaction in marriage; It does not show a statistically significant difference according to the variables of relational distance, gender, education level, employment status, duration of marriage, whether or not having children, how one got married, the type of social media used, the time spent on social media, and the frequency of checking the spouse's social media account. However, marital satisfaction varies statistically significantly according to age. Social media jealousy in romantic relationships; When relationship distance is examined in terms of education level, employment status, having children or not, type of marriage, type of social media used, ve time spent on social media, there is no statistically significant difference. On the other hand, it was observed that the variables of gender, age, education level, duration of marriage, frequency of checking the spouse's social media account had significant differences in terms of the level of social media jealousy in romantic relationships. It was also concluded that the respect for social media domain sub-dimension of the Social Media Jealousy in Romantic Relationships Scale predicts marital satisfaction. As a result, the respect shown to the spouse's social media space in social media use emerges as a new research topic.

Keywords: Marital Satisfaction, Social Media Jealousy in Romantic Relationships, Relational Distance

1.GİRİŞ ve AMAÇ

Çalışmanın giriş ve amaç bölümünde problem, amaç, önem, sayıtlar sınırlılıklar ve çalışmada geçen kavramların tanımlarına ve kavramsal çerçeveye yer verilmiştir.

1.1. Problem

Yakın ilişkiler içerisinde başkasına bağlanma, yani ait olma gereksinimi insanın evrimsel donanımının temel parçasıdır ve birey kendisini yalnız hissettiğinde ait olma duygusu eksik kalabilir (Hendrick, 2016). Bu eksikliği hisseden insanların ortaklaşa bir yaşam sürme ve duygularını paylaşma arzuları onları toplumun en küçük yapı birimi olan aile birliğini kurmaya yönlendirmektedir (Malkoç ve Güren 2018). Dolayısıyla evlilik sayesinde insanoğlunun özünde bulunan, birilerine bağlanma, birilerinin bizim için var olduklarını bilme, birilerini sevmeye ihtiyacı karşılanmış olur (Solmuş, 2011). Bu açıdan değerlendirildiğinde evlilik, insan yaşamındaki en önemli evrelerden biridir (Erdal, 2020).

Evlilik ile ilgili farklı araştırmacılar tarafından yapılan farklı tanımlarla karşılaşmak mümkündür. Evlilik, karşıt iki cinsin aynı evde ortak yaşantılar paylaştığı devlet tarafından kontrol altında tutulan yasal ilişki sistemidir (Özgüven, 2014). Bir başka tanımda ise evlilik için sosyo-kültürel ve psikolojik hedefleri olan, kadın ve erkeğin aile kurabilmeleri için yaptıkları, yasalarla koruma altına alınan bir anlaşma tanımı yapılmıştır (Erdem, 2018). Tarhan'a göre (2017) ise evliliğin kültürler arasında farklılıklar göstermesine rağmen geleneksel biçimde resmi olarak kabullenilmiş tek birliktelik şekli olduğundan ve bu birlikteliğin biyolojik, psikolojik, sosyal ve kültürel temelleri olduğundan bahsetmektedir. Nitekim günümüzde modern teknolojinin yükselmesi ve bireyselleşmenin artması ile birlikte evlilikle sınırlı olan birçok işlev artık evlilik dışında da gerçekleştirilebilmektedir (Musick ve Bumpass, 2012). Dolayısıyla modern çağda birlikteliği yasal olarak garanti altına almak çiftler kendi tercihlerine bağlı olarak evliliği tercih edebilmektedir. Özetle evliliğin sosyo- kültürel ve psikolojik hedefleri olan, kadın ve erkeğin aile kurabilmeleri için yaptıkları, yasalarla koruma altına alınan bir anlaşma olduğu söylenebilir (Erdem, 2018).

Değişen yaşam koşulları geleneksel akrabalık ve aile biçimlerinde değişikliğe neden olmaktadır (Acedera ve Yeoh, 2019). Dolayısıyla günümüzde evlilik ile ilgili

yapılan tanımlarda kullanılan değişkenler farklılık göstermektedir. Bu farklılıklardan biri, evlilikte aynı evde yaşama zorunluluğun ortadan kalkmasıdır. Günümüz modern toplumlarında çiftler farklı nedenlerden dolayı ayrı şehirlerde yaşayarak evliliklerini uzak mesafe ilişkisi şeklinde devam ettirmektedir. Böylelikle kadın ve erkeğin aynı evde belli hedefleri gerçekleştirebilmek için yaşadığı duygusal birlikteliğin evlilik olarak tanımlanması, geleneksel toplumlar için geçerliliği olan günümüzde ise geçerliliğini yitiren bir tanımdır (Erdem, 2018). Teknolojinin hızla gelişmesi sayesinde iletişim kanallarının çeşitlenmesi çiftler arasındaki bağın devam etmesinde kolaylık sağladığından bu durumun uzak mesafe ilişkilerinin kabul görülebilirliğini arttırdığı söylenebilir (Ceylaner, 2019). Bu açıdan değerlendirildiğinde göç, hapis cezası, evlilikte yaşanan uyumsuzluklar ve mesleklerin seyahat talepleri; kadın ya da erkekler için kariyer gelişim programlarının çeşitlenmesi gibi faktörler nedeniyle uzak mesafe evlilikleriyle sıkça karşılaşmaktadır (Erdem, 2018).

Doğası gereği aynı evde yaşama kuralına uymayan uzak mesafe evlilikleri farklı değişkenler kullanılarak araştırmalara konu olmaktadır. Bu değişkenlerden biri evlilik doyumdur. Evlilik doyumu, bireyin evlilikten ne derecede memnun oldukları ile ilgilidir (Erdal, 2020). Abbasigil'e göre ise evlilik doyumu; ilişkide çiftlerin birbirlerine karşı hissettikleri olumlu öznel duyguların düzeyidir (Abbasigil, 2019). Uzak mesafe ilişkilerinde yakın mesafe ilişkilerinden farklı olarak fiziksel temasın olmaması ya da en az düzeyde olması, uzak mesafe ilişkisi sürdürülürken karşılaşılan maddi sıkıntılar, uzak mesafe ilişkilerinde yaşanan zorluklar çiftlerde olumsuz duygulara neden olmaktadır (Erdem, 2018). Dolayısıyla bu olumsuz duygular çiftlerin evlilik doyum düzeylerini etkilemektedir. Araştırmalar incelendiğinde bu görüşü destekler nitelikte çalışmalar bulunmaktadır. Örneğin olumsuz duyguların (gelecekle ilgili kötümserlik, düşük benlik saygısı, kaygı ve depresyon) uzak mesafe ilişkilerinin dağılmasını öngörme derecesini inceleyen bir çalışmada uzun mesafeli ilişkilerde yer alan fiziksel ayrılığın, daha düşük ilişki doyumu ile ilişkili olduğu belirtilmektedir (Cameron ve Ross, 2007). Bir başka çalışmada erkek eşin evde bulunmadığı uzak mesafe evliliklerinde kadınının daha fazla duygusallık ve stres yaşadığı belirtilmektedir (Erdem, 2018). Benzer sonuçlara ulaşılan bir çalışma ise garnizon dışı görevler nedeniyle uzak mesafe evliliği sürdürmek zorunda kalan asker eşleri ile ilgilidir. Bu çalışmada kadın olan eşin fiziksel, ruhsal sağlık sıkıntılarının olduğu, yalnızlık hissettiği ve psikiyatrik sorunlar yaşadığı aynı zamanda evliliklerinden

memnun olma düzeylerinin de düşük olduğu belirtilmektedir (Ceylan ve Başpınar, 2022). Aynı zamanda fiziksel ayrılığı aza indirmek için yapılan zorunlu seyahatler de stres gibi olumsuz duygulara neden olabilmektedir (Ceylaner, 2019). Dolayısıyla uzak mesafe ilişkileri yakın mesafe evlilikleri ile karşılaştırıldığında evlilik doyumu açısından dezavantajlı olarak değerlendirilmektedir (Akçabozan Kayabol, Aydoğan, Sümer ve Özbay, 2022).

Alanyazın incelendiğinde bu bulguların yanı sıra uzak mesafe evliliklerinde evlilik doyum düzeyinin yüksek çıktığı araştırmalar da bulunmaktadır (Dargie, Goldfinger ve Pukall, 2015; Arditti ve Kauffman, 2004). Böylelikle uzak mesafe ilişkilerinde eşlerin bireysel özellikleri, ilişki kalitesi, ilişkideki ortak yönler, aradaki mesafenin miktarı, yeniden bir araya gelme ve algılanan ilişki başarısı, bireylerin ilişkilerini güncel tutmaları için partnerleriyle sürekli bağlantı içinde olacakları sosyal medya ortamlarını kullanmaları gibi etmenler ilişkinin olumlu değerlendirilmesine fırsat sağlamaktadır (Dargie, ve ark., 2015; Arditti ve Kauffman, 2004).

Özellikle fiziksel mesafeyi kapatmak için kullanılan sosyal medya ortamları sayesinde iletişimde süreklilik sağlanır ve eşler birbirinden daha fazla haberdar olur. Bu bağlamda değerlendirdiğimizde uzak mesafe ilişkilerinde sosyal medyanın ilişkide iyileştirici yönü bulunmaktadır (Akçabozan Kayabol ve ark., 2022). Uzak mesafe evliliklerinde ilişkideki doyuma iyileştirici etkiye sahip olan sosyal medyanın, amacı dışında ve denetimsiz kullanıldığı durumlarda sorunlara neden olduğu anlaşılmaktadır (Arikewuyo, Özad, Dambo, Abdulbaqi ve Arikewuyo, 2021). Örneğin sosyal medyanın paylaşımlara sınırsız fırsat tanıyan yapısı nedeniyle ilişkiye zarar verebilecek duygusal paylaşımları, uygunsuz fotoğraf- video ve konuşma paylaşımları evlilik ilişkisini zedeleyebilmektedir (Tiryaki ve Karakuş, 2018). Bununla birlikte sosyal medyanın bireyselleşmeye olanak tanıyan yapısı nedeniyle istenildiği zaman yapılan sınırlamalar ile eşlerden diğerinin paylaşımları görmesinin engellenmesi eşler arasında çatışmalara neden olmaktadır (Tiryaki ve Karakuş, 2018). Yapılan bir diğer araştırmada sosyal medyanın geçmişteki kişilerle iletişime fırsat tanınması ve evlilik dışı ilişkilerin kurulmasına neden olması ilişkideki kıskançlığı tetiklemektedir (Madran, 2008). Dolayısıyla amacı dışında kullanılan sosyal medyanın neden olduğu çatışmalar ilişkide doyumsuzluğa, bu doyumsuzluk ise güvensizlik ve kıskançlık gibi sorunlara yol açabilmektedir (Arikewuyo ve ark., 2021). Aynı zamanda ilişki içerisinde yaşanan doyumsuzluk nedeniyle de sosyal medya amacı dışında

kullanılabilmektedir. İlişkide hissedilen sevgi açlığı ve bu duygusal boşluğu doyurma ihtiyacına sahip bireyler, sosyal medyayı işlev dışı ve zaman kontrolü olmaksızın kullanmaya yönelebilmektedir. Bu durumda bireyler aldatma davranışında bulunabilmektedir (Dursun ve Özkan, 2019). Aynı zamanda günümüzde birçok evli birey eşinin sanal dünyadaki diğer ilişkisiyle ilgili kanıtlar toplayarak evliliklerini sonlandırmaktadır (Hattat, 2023). Bu bağlamda uzak mesafe evliliği yaşayan bireyler fiziksel ayrılıklarının stresini azaltabilmek için sosyal medyanın iyileştirici yönünü kullanmaktadır (Akçabozan Kayabol ve ark., 2022). Fakat sosyal medyanın işlevi dışında kullanılması kıskançlık gibi olumsuz duygulara neden olmaktadır (Arikewuyo ve ark., 2021). Bu durum uzak mesafe evliliklerinde sosyal medya kıskançlığının evlilik doyumu ile ilişkili olabileceğini göstermektedir.

1.2. Araştırmanın Soruları

A. Katılımcıların Evlilik Doyum Ölçeği ve Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlık Ölçeği'nden aldıkları puanlar nelerdir?

B. Katılımcıların evlilik doyum puanı ve romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlık puanı,

- ☐ ilişkisel mesafe
- ☐ yaş
- ☐ cinsiyet ,
- ☐ eğitim düzeyi,
- ☐ çalışıp-çalışmama durumu,
- ☐ evlilikte geçirilen süre,
- ☐ evlilik biçimi,
- ☐ çocuk sahibi olma durumu
- ☐ en sık kullanılan sosyal medya ortamı
- ☐ sosyal medyada geçirilen süre,
- ☐ eşin sosyal medya hesabını kontrol etme sıklığı gibi demografik değişkenlere göre farklılaşmakta mıdır?

C. Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlığı Ölçeği Alt Boyutları

- kısıtlayıcı- kontrolcü tutum,
- şüpheli ve gözetleyici tutum,
- sosyal medya alanına saygı evlilik doyumunun anlamlı birer yordayıcısı mıdır?.

1.3. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı evli bireylerin evlilik doyumları ve sosyal medya kıskançlıkları arasındaki ilişkinin ilişki mesafe bağlamında ve çeşitli demografik değişkenler açısından incelenmesidir. Çalışmanın amacı doğrultusunda yanıtı aranan sorular aşağıda belirtilmiştir.

1.4. Araştırmanın Önemi ve Gerekçesi

İletişim teknolojileri günümüzde hızlı biçimde gelişim göstermekte ve dünya giderek değişmektedir (Kırık, 2017). İçinde bulunduğumuz bilgi çağının en önemli faktörlerinden biri dünyanın değişim sürecine hız kazandıran internettir (Aylıkçı, 2018). Bu gelişmeler bireylerin, ailelerin ve toplumun sosyal yapısını değiştirerek iletişim biçimlerini, sosyal yaşam etkinliklerini ve insan ilişkilerini etkilemektedir (Abbasigil, 2019). Teknolojinin mesafeyi kısalttığı insan ilişkilerinin etkilendiği günümüzde yakın ilişkiyi başlatmak ya da yakın ilişkiyi devam ettirebilmek için internetin bize sunduğu olanaklar kullanılmaktadır. Genç yetişkinler ilişki başlatma ve ilişkiye devam etme konusunda sıklıkla sosyal medya ağlarını tercih etmektedir (Dursun ve Özkan, 2019).

Sosyal medya evlilik öncesinde olduğu gibi evlilik sonrasındaki süreçte de aile içi ilişkiler noktasında önemli bir rol oynar (Kalaman ve Çelik, 2019). Evlilik sonrasındaki süreç kimi insanlar için, ortak evi paylaştıkları karşıt iki cinsin aynı ev içerisinde ortak amaçlar çerçevesinde yaşadıkları duygusal birliktelik olmaktan çıkıp iş olanakları, meslek ve mesleki gelişim sebebiyle aynı evi paylaşma şartı olmadan farklı şehirlerde yaşayan uzak mesafe evlilik biçimleri şeklinde de kendini göstermektedir (Erdem, 2018). Bu süreci yaşayan uzak mesafe evlilikleri ile ilgili

yapılan araştırmalarda sosyal medyanın ilifkide iyileştirici y6nu olduğu belirtilmektedir (Akçabozan ve ark., 2022).

Romantik ilifkilerde doyumunu sağlayan sosyal medyanın iyileştirici y6nu amacı dışında ve denetimsiz kullanıldığı durumlarda sorunlara neden olmaktadır (Arikewuyo ve ark., 2021). G6nl6k yaşamın vazgeçilmez bir parçası olan sosyal medyanın kullanım s6resinin d6zenlenmesi konusunda yaşanan g6çl6kler bireyi sanala yaklaştırırken gerçek d6nyadan uzaklaştırmaktadır bu durum sosyal ilifşkilerin yanı sıra evlilikte eşler arasındaki iletişime de zarar vermektedir (Abbasigil, 2019). Amacı dışında kullanılan sosyal medya ilifkide doyumsuzluğa, bu doyumsuzluk ise g6vensizlik ve kıskançlık gibi sorunlara yol açmaktadır (Arikewuyo ve ark., 2021). Sosyal medyanın bireyselleşmeye olanak tanıyan yapısı nedeniyle istenildiği zaman yapılan sınırlamalar ile eşlerden diğerinin paylaşımları g6rmesi engellenebilmekte ve bu nedenle eşler arasında çatışmalar çıkmaktadır. Bu bağlamda sosyal medya evrensel duygular içinde en g6çl6 davranışsal g6d6lenme olan kıskançlığın kaynağı olabilmektedir (Tiryaki ve Karakuş, 2018; Tani ve Ponti, 2016). Yapılan bir araştırmada Y kuşağının sosyal medyada yakın ilifşkilerinde en yaygın olarak g6sterdiği davranışların kıskançlık ve g6zetim olduğu vurgulanmıştır (Alikılıç, Alikılıç ve 6zer, 2019).

Dolayısıyla bu bilgilerden hareketle yapılacak olan bu çalışma evli bireylerin evlilik doyumları ve sosyal medya kıskançlıkları arasındaki ilifkiyi ilifkisel mesafe bağlamında inceleyerek alanyazına 6zg6n bir katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Aynı zamanda sosyal medya kıskançlığını uzak mesafe bağlamında inceleyen bu çalışma 6nc6 bir çalışmadır.

1.5. Araştırmanın Sayıtları

Araştırmaya g6n6ll6 olarak katılan evli bireylerin 6lekleri içtenlikle yanıtladığı varsayılmıştır. Bu araştırmada kullanılan 6leklerin ulaşmak istenen bilgiler için yeterli olduğu varsayılmıştır.

1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma bulguları Türkiye’de çeşitli illerde ikamet eden 42 uzak mesafe ilişkisi, 261 yakın mesafe ilişkisi sürdüren toplam 303 evli bireyden toplanan verilere dayanmaktadır ve çalışmada kullanılan ölçeklerden elde edilen verilerle sınırlıdır.

1.7.Tanımlar

Evlilik: Kadın ve erkeğin bir araya gelerek toplumun en küçük yapı birimi olan aile birliğini oluşturmasıdır (Çatal ve Kalkan, 2019).

Uzak Mesafe Evliliği: Küreselleşme ile birlikte değişen iş ve yaşam koşullarına bağlı olarak farklı şehirlerde, farklı evlerde yaşayan evli bireylerin sürdürdüğü evlilik türü (Kölemen, Can ve Tomar, 2023).

Yakın Mesafe Evliliği: Evliliklerinde aynı evin içinde yaşayan evli bireylerin sürdürdüğü evlilik türü.

Görücü Usulü Evlilik: Bu tez içinde kullanılan “görücü usulü kavramı” bir kişi aracılığıyla evlendirilmek üzere tanıştırılan bireylerin yaşadığı evlilik türünü ifade etmektedir.

Aşk Evliliği: Bu tez içinde kullanılan “aşk evliliği kavramı” arkadaş ortamında ya da rastgele tanışan, evlilik öncesinde sevgililik süreci yaşayan çiftlerin yaşadığı evlilik sürecini ifade etmektedir.

Evlilik Doyumu: Bireylerin evliliklerindeki ihtiyaçlarının karşılanmasına ilişkin düşünceleridir (Tezer, 1996).

Sosyal Medya Kıskançlığı: Çiftlerin sosyal medya kullanırken, ilişkilerinin zedelenmesine neden olabilecek olumsuz karmaşık davranış tepkileri romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlığı olarak adlandırılmaktadır (Aydın ve Uzun, 2021).

Eşin Sosyal Medya Hesabını Kontrol Etme: Bu tezde kullanılan “eşin sosyal medya hesabını kontrol etme kavramı” çiftlerden birinin kendi sosyal medya hesabından diğerinin kullandığı sosyal medya hesabını kontrol etmesini ifade etmektedir.

1.8.Kavramsal Çerçeve

1.8.1. Evlilik

Mısır Medeniyeti, evlilik esaslarını yazılı kanunlar halinde kurallara bağlayarak evliliği bir kurum olarak kabul eden ilk medeniyettir (Babila, 2016). Mısır tarihi kadar eskiye dayanan evlilik; toplumsallaşma, kültürleşme ve gelenekselleşme olaylarının temelini oluşturur (Girgin, 2018). Dolayısıyla evlilik insana özgü ilk toplumsallaşma davranışdır (Özer, 2016). Aktaş'a göre (2009), bir birey tek başına kendine yetebilen bir varlık değildir. Doğası gereği çeşitli ihtiyaçlarını yardımlaşma ve iş birliği ile karşılayabilen sosyal bir varlıktır. Bireyin tam olmayışı kadın ve erkek cinslerinin bir araya gelmesine neden olur. Evlilik kurumu ile bir araya gelen kadın ve erkek toplumun en küçük yapı birimi olan aile birliğinin ilk adımını atmış olur (Çatal ve Kalkan, 2019). Sungur (2021), evliliği tanımlarken bu durumu farklı bir şekilde ifade etmektedir: "Evlilik, birlikteliğin tek başınalığa zaferidir." Aynı zamanda evliliği dansa benzeten Sungur, (2021) evlilik ile ilgili şu betimlemeyi yapmıştır: "Evlilik çoğu kez bir dans teklifi ile başlar. Yani partnerlerden biri ötekini nazikçe dansa davet eder. Artık dans başlamıştır ve müzik var oldukça dans devam edecektir."

Evliliğin temelinde geçmişten günümüze süregelen birçok motivasyon kaynağı bulunmaktadır (Malkoç ve Güren, 2018). İlkel toplumlarda fiziksel hayatı sürdürebilmek evliliğin başlıca sebeplerinden biri olarak görülmektedir. İnsanlar evlilikle birlikte kurdukları aile birliği sayesinde soylarını devam ettirebilmeyi ve kendisini güvende hissetmeyi amaçlar (Abbasigil, 2019). Solmuş'a göre (2011) ise evliliğin temelinde her insanın yaşamının özünde bulunan ait olma, bağlanma sevmeye ve sevilme ihtiyacı yatmaktadır. Ericson (1957) benliğini bulan kişinin yakın bir ilişki kurma gereksinimi olduğunu bu ilişkinin evlilik benzeri bir ilişki olduğunu söylemiştir (Akt., Hortaçsu, 2012). Ovalı (2010) sosyal bir varlık olan insanın varlığını devam ettirebilmek için başkalarıyla kurduğu en anlamlı ilişkinin evlilik olduğunu belirtmiştir. Sonraları eş seçiminde aşk kavramı ön plana çıkmıştır (Özer, 2016). Sonuç olarak evliliğin temel motivasyonları; fiziksel hayatta kalma, ekonomik sebepler, güvenlik, ait olma duygusu ve aşka duyulan ihtiyaç olarak açıklanmaktadır (Özer, 2016).

Özetle çağdaş toplumlardaki evliliğin temel motivasyonları fiziksel hayatı sürdürme, ekonomik, güvenlik, ait olma ve aşk ihtiyacı şeklinde açıklanmaktadır

(Özer, 2016). Dolayısıyla gereksinim ve güdüler ilişkilerin başlangıcı için önemli bir etkiye sahiptir (Hortaçsu, 2012).

1.8.1.1. Evlilik Kuramları.

1.8.1.1.A. Sevginin Evrimi Kuramı.

Wilson’a (1981) ve Sternberg’e göre (1987) korunma, koruma ve cinsel sevginin temelinde bulunan temel üç içgüdüdür. Bu kuram koruma ve korunma içgüdüsünü, sevgililerin birbirine hem çocuklarına benzer bir biçimde davranmalarını hem de onlardan anne babalarından bekledikleri güven ve korumayı beklmeleri şeklinde açıklar. Cinsel dürtünün ise amacı çoğalmaktır. İnsanların içgüdülerine önem veren bu kuram sosyal çevreyi önemsememektedir (Akt., Hortaçsu, 2012). Erkek fazla sayıda çocuk ister bu yüzden tek eşlilik önemli değildir; kadınların önceliği ise nitelikli bir baba olacak erkeği seçmektir. Evlilikte bu ihtiyaçlar cinsellikten sevgiye evrilir (Buss, 2005; Akt., Pak ve Duyan, 2018).

1.8.1.1.B. Kişilerarası İletişime Dair Sosyal Biliş Kuramı.

Miller ve Steinberg (1975) tarafından ortaya atılan Kişilerarası İletişime Dair Sosyal Biliş Kuramına göre; insanların diğer insanlar ile ilgili inançlarını, edindikleri bilgileri ve onlara yönelik tutumlarını içeren “bilgi bankası” adını verdikleri deneyimlerinden yola çıkarak iletişime geçmektedir. Evlilikte çiftler arasındaki iletişim süreci de aynı şekilde ilerlemektedir (Akt., Güneş ve Turan, 2022). Evlilikte bireyin eşini olduğu gibi kabul etmesi, geleneksel rollerden arınmış bir şekilde görebilmesi çiftlerin evlilik doyumlarını da yükseltmektedir (Güneş ve Turan, 2022).

1.8.1.1.C. Romantik Aşk Kuramı.

Toplumsal yaşam boyunca bireyler yazılı, sesli ya da görüntülü kaynaklardan aşık olmanın nasıl bir his olduğunu (kalp çarpar, dil tutulur vs.) kime aşık olunabileceğini (karşı cinsten, uygun yaş, uygun fizik, vs.) öğrenmektedir. Aşık olmaya benzer bir duygu yaşayan herhangi bir kişinin bu duygusunu fiziksel etkinlik ya da kalp çarpıntısı gibi bir durumla açıklayamayacağı varsayılırsa kişi duygularının

nedenini o insanda arayarak ona aşık olduğuna inanacaktır (Walster ve Walster, 1979; Akt., Hortaçsu, 2012)

1.8.1.1.D. Bağlanma Kuramı.

Bağlanma araştırmaları olarak adlandırılan çalışmalar 2. Dünya Savaşından sonra yetim kalmış ve ana babalarından ayrı kalmış çocuklar üzerinde yapılmış olmasına karşın insanların fiziksel ve duygusal olarak birbirlerine bağlı oldukları kavramı çok eski bir kavramdır (Hendrick, 2016). Bowlby uzun dönemler boyunca çocukları gözlemleyerek oluşturduğu kuramda, bebeklerin birincil bakıcılarına bir bağlanma geliştirdiklerini; bu bağlanmanın ilerideki ilişkilerini etkilediğine dair görüşlerini öne sürmektedir (Bowlby, 1969, 1973, 1980; Akt., Hendrick, 2016). Erken gelişen ilişkisel bağlar daha sonraki duygusal bağlar için güçlü bir dayanak oluşturmaktadır (Hendrick, 2016). Ainsworth ve arkadaşları (1978), Bowlby'in çalışmalarını geliştirerek güvenli bağlanma, gerilimli-kaçınıcı, gerilimli-karşı koyucu bağlanma türlerini ortaya çıkarmıştır (Akt; Hortaçsu, 2012). Hazan ve Shaver (1978), romantik bağlanma çalışmalarını başlatarak bağlanma türlerini güvenli, saplantılı, kaçınmacı, korkulu-kaçınmacı şeklinde çoğaltılmasına katkı sağlamıştır (Akt; Hendrick, 2016). Güvenli bağlanan kişilerin ilişkileri daha başarılıken güvensiz bağlanma biçimlerine(özellikle kaygılı ya da saplantılı olanlar sahip olan bireylerin çatışmalarla başa çıkmada daha az etkili olduğu belirtilmektedir (Hendrick, 2016). Dolayısıyla bireylerin yakın ilişkilerinde sergiledikleri tavır ve tutum sahip oldukları bağlanma türlerinden etkilenmektedir.

1.8.1.1.E. Psikodinamik Kuram

Freud 'un görüşlerinden etkilenen bu kuramda 3-5 yaşlarında ana-babaya karşı cinsel duygular besleyen genç, ergenlik döneminde ana-babasına fiziksel ve psikolojik açıdan benzeyen karşı cinsten birine aşık olmaktadır. Freud' a göre daha toplumcu görüşlere sahip olan Ericson'a göre ise genç yetişkinlik döneminde kişinin başka biriyle yakın bir ilişki kurması gerekmektedir (Hortaçsu, 2012). Bu kurama göre insanlar ego ideallerine en iyi hizmet edecek kişiyle evlenmektedir. Örneğin eşlerden biri baskın iken diğer eş otoriteye boyun eğen düşüncelere sahip olabilmektedir (Özer, 2016).

1.8.2. Evlilik Doyumu

Tarihe bakıldığında evlilikler ya aileler tarafından düzenlendikleri ya da sınırlı seçeneklerle uygun şartlar temelinde kuruldukları için, ilişki doyumu görece yeni bir terimdir (Levinger, 1997; Akt., Hendrick, 2016). Günümüze bakıldığında ise büyük ölçüde artan seçenekler, azalan toplumsal kısıtlamalar gibi nedenler eşlerin ilişkilerinin niteliği hakkındaki görüşleri ve ne kadar hoşnut olduklarını çok daha önemli hale getirmiştir (Hendric, 2016). Dolayısıyla araştırmalar incelendiğinde evlilik ile birlikte evlilik doyumu kavramı hakkında da fazlaca çalışma bulunmaktadır. Sungur'un (2021) evliliği dansa benzeten tanımından hareketle evlilik doyumu kavramı için bu dansın niteliği hakkında eşlerin ne düşündüğü denilebilir. Tezer'e göre (1996), evlilik doyumu, bireyin evlilik ilişkisindeki ihtiyaçlarını karşılama derecesine dair algısıdır.

Bakıldığında evlilik doyumu ile ilgili ortak bir tanım bulunmamakla birlikte, en genel anlamıyla bu kavram, kişinin evlilikten beklentilerini, kişiye özel, durumsal ve nispeten sabit bir şekilde değerlendirmesidir. Bu değerlendirme, kişinin evliliği hakkında hissettiği ile ilgilidir (Özer, 2016).

1.8.2.1. Evlilik Doyumunu Açıklayan Kuramlar

1.8.2.1.A. Dinamik Hedef Teorisi.

İnsanlar, evlilik hayatlarında başarmak istedikleri hedefler doğrultusunda evlilikler inşa etmektedir. Bu teoriye göre evlilik doyumunun en önemli belirleyicisi, evlilikteki hedeflerin başarılmasıdır (Özer, 2006).

Li ve Fung'a göre (2011) evlilik hedefleri eşlik hedefler, kişisel gelişim hedefleri ve araçsal hedeflerdir.

- Eşlik hedefleri: evlilikteki bağlılık ve aidiyetlik ihtiyacıdır. Sternberg'in (1986) aşk üçgeni kuramındaki kullandığı kavramlardan olan yakınlık ve bağlılık eşlik hedefleriyle ilgilidir.

- Kişisel gelişim hedefleri; bireyin ilişkide kendini geliştirme arzusu ile ilgilidir. İlişki kişisel gelişimi desteklemelidir.

- Araçsal hedefler; evliliğe dair sorumlulukların paylaşılmasıdır (Akt., Özer, 2016).

1.8.2.2. Evlilik Doyumu İle İlişkili Kavramlar

Hem psikolojik hem sosyolojik açıdan büyük etkilere sahip olan evlilik doyumunun ilişkili olduğu bazı bileşenlerden söz etmek mümkündür (Abbasigil, 2019). Yapılan bir çalışmada evlilik doyumuna ile ilişkili, güçlü bir evlilik için gerekli olan özelliklerden bahsedilmektedir. Bu bileşenler sayesinde bireyler yüksek evlilik doyumuna sahiptir (Kirby, 2005; Akt., Özer 2016). Fenell, (1993) güçlü bir evlilik için 10 temel özellik sıralamaktadır.

1. Hayat boyu evliliğe bağlılık
2. Eşe sadık olma
3. Sağlam etik değerler
4. Bir arkadaş olarak eşe saygı
5. Cinsel açıdan sadık kalma sözü
6. İyi ebeveynlik tutkusu
7. Yaratıcıya bağlılık
8. Eşini tatmin etme ve eş destekleme tutkusu
9. Eşle arkadaş olabilmek
10. Affetme ve affedilme isteği (Akt., Rosen-Grveon, Myers ve Hattie, 2004).

Özetle evlilikte ilişki doyumunu üzerinde etkili olan üç ana etmen sevgi, eşe sadık kalma ve paylaşılan değer şeklinde açıklanmaktadır (Rosen-Grveon ve ark., 2004). Benzer sonuçlara sahip çalışmalar incelendiğinde; kıskançlık, aşk, eşlerin birbirine olan inancı ve duygusal yakınlığı gibi faktörlerin evlilik doyumunu etkilediği belirtilmektedir (Rebello, Silva Jr. ve Brito, 2014). Eşlerin birbirine olan inancı ve duygusal yakınlığın ilişki tatminini arttırdığını; kıskançlığın ise ilişkiyi iki ayrı yönde etkilediği ifade edilmektedir. Çünkü kıskançlık, partnerin cinsel ve duygusal sadakatini korumanın yanı sıra rakipleri defetmeyi amaçlar, böylece ilişkinin sona ermesini önler veya engellemeye çalışır. Öte yandan eşlerden birinin kontrol etmeye veya tekelleştirmeye çalıştıkça, evlilikteki memnuniyetsizliğin habercisi olmaktadır (Rebello ve ark., 2014). Pines'a göre (2003) bu durum şu şekilde açıklanmaktadır: “Belirli kıskançlık tepkisi anormal görünüyorsa bile bu tepkinin normal görüldüğü

yerler de vardır. İçsel kıskançlık dürtüsüne dayanan kıskançlık değerli ilişkiye gerçek tehdit oluşturmazken; abartılı, şiddet dolu kıskançlık ilişkiye zarar vermektedir.” Çalışmalar incelendiğinde bir birey eşinden ve ilişkisinden ne derece memnunsa o derecede az kıskançlık gösterirler (Pines,2003).

Alanyazın incelendiğinde evlilik doyumu ile ilişkili farklı kavramlar da karşımıza çıkmaktadır. Örneğin bir çalışmada bireyin strese ilişkin özüne yönelik algılarının evlilik doyumunu etkilediğinden söz edilmektedir. Yaşlanma ve strese ilişkin kendilik algıları ile ilgili yapılan bu çalışmada olumsuz kendilik algılarına sahip bireylerin düşük evlilik doyumuna sahip olduğu belirtilmiştir (Pires, Chaparro, Gonzalo, González, Cabrera ve Baltar, 2023). Olumsuz yaşam olaylarının etkisi ve yaşlanmanın olumsuz kendilik algısı psikolojik sıkıntılara neden olmaktadır. Bu nedenle, evlilik doyumsuzluğunun önlenmesi için yaşlanmaya ilişkin olumsuz benlik algılarını azaltmaya yönelik müdahalelere odaklanılması gerekmektedir (Pires ve ark., 2023). Sadece kadınlarla yapılan bir çalışmada ise evlilik doyumunun algılanan stresle ters orantılı olduğu bulunmuştur (Kaleta, 2014). Aynı zamanda pek çok araştırma sonucunda ise evlilikteki doyumsuzluğun stresle ve kendini değersiz hissetme ile ilişkili olduğu ifade edilmektedir. ilişkide yaşanan doyumsuzluğun erkeklerde olumsuz benlik algısının artmasıyla depresyon ve alkol kullanımına; kadınlarda ise panik bozukluk, kaygı bozukluğu, travma sonrası stres bozukluğu ve depresyon gibi sorunlarla gösterdiği bulunmuştur (Solmuş, 2011)

Ayrıca evlilikte ve evlilik öncesinde iletişimin önemini vurgulayan çalışmalarda mevcuttur. Evlilik öncesi çiftin arasındaki iletişimin kalitesi evlilik doyumunu doğrudan etkiler ayrıca mutlu çiftler genellikle tartıştıkları konuları daha açık, tanımlayıcı ve doyurucu bulduklarını belirtmektedirler (Özer, 2016). Bir başka çalışmada ise sağlıklı iletişim becerilerinden olan ben dilini kullanma, etkin dinleme empati yeteneği gibi vasıfların evlilik doyumunu olumlu yönde etkilediği bulunmuştur (Buluş ve Bağcı, 2016). Çiftler arasındaki evlilik ilişkisi hakkında konuşmak, işleri veya günlük aktiviteleri tartışmak, sevdikleri ve sevmedikleri şeyleri ifade etmek, cinsellik hakkında iletişim kurmak vb. iyi ilişkinin sürdürülmesinde önemli rol oynamaktadır (Haris ve Kumar, 2018). Dolayısıyla eşler arasında iyi bir ilişki bağı kurmak için kişiler arası iletişim becerileri gereklidir.

Evlilik doyumu ile ilişki içerisinde olan bir diğer kavram ise kişilik özellikleridir. İki farklı insan evlilik ile birlikte ortak paydada buluşurlar. Bu noktada kişilik özellikleri ilişkiden ayrı olmakla birlikte ilişkiden bağımsız değildir (Solmuş, 2011). Kişilik özellikleri ve evlilik doyumu arasındaki ilişkilerin incelendiği bir çalışmada; evlilik doyumu ile nevrozizm arasında olumsuz yönde anlamlı ilişki; yumuşak başlılık ile olumlu yönde anlamlı ilişkiye sahip olduğu belirtilmektedir (Tuzcu, 2017). Bir başka çalışmada ise duygusal dengelilik faktörünün bireylerin evliliğinden elde ettiği bireysel tatmini hem de evlilik ilişkisinin kalitesini etkilediği ifade edilmektedir (Erdal, 2020). Kişilik türlerinin evlilik ilişkisinin kalitesini etkilediğine dair Selangor'daki evli çiftlerle yapılan çalışma sonuçlarında evlilik doyumunun deneyime açıklık, uyumluluk, vicdanlılık, dışadönüklük kişilik özellikleri ile pozitif yönde; nevrozizm kişilik özelliği ile negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu belirtilmektedir (Drahman, Nubailah ve Yusof, 2018).

Eşlerin evliliklerinde yaşadıkları sorunların kaynaklarının belirlenmesinde ve çözülmesinde evlilik doyumunu etkileyen psikolojik iyi oluş kavramının da araştırılması büyük önem taşımaktadır (Arıdağ ve Erus, 2019). Bilimsel araştırmalar incelendiğinde evlilik doyumu ile psikolojik iyi oluş kavramı arasındaki ilişkiye ait çalışmalar da mevcuttur. Evli bireylerde psikolojik iyi oluşun yordanması ile ilgili yapılan çalışmada evlilikte ilişki doyumu ve psikolojik iyi oluş arasında olumlu yönde orta düzeyde bir ilişki olduğu görülmüştür (Akdağ ve Çankaya, 2015). Psikolojik iyi oluşun ileri yaşlarda evlilik doyumunun temelini oluşturduğunu açıklayan bir çalışma evlilik kalitesi için psikolojik iyi oluşun öneminden bahsetmektedir (Walker, Isherwood, Burto, Magambo ve Luszc, 2013).

Araştırmalara konu olan bir diğer kavram evlilik doyumu ve bağlanma arasındaki ilişkidir. Bowlby'a göre (1998) bebeğin bakıcısı ile olan ilişkide kendini güvende hissetmesi, ihtiyaçlarının karşılanması, duygusal anlamda yakınlık ihtiyacı gibi beklentilerinin karşılanması, bebeğin kendini sevmeye değer görmesini sağlar (Çalışır,2009). Öztekin'e göre (2022) birer bağlanma süreci olan romantik ilişkilerde bağlanma stillerinin etkisinden söz edilmektedir; durum böyle olunca eş seçimi ve evlilik bağlanma stillerinden etkilenmektedir. Yapılan araştırmalarda kaygılı ve kaçınmalı bağlanmanın evlilik içi çatışmayı arttırdığını ve ilişki doyumunu düşürdüğünü ifade etmektedir (Harma, 2022).

Yukarıda bahsedilenlerin yanı sıra bu çalışmanın da üzerinde durduğu, hayatımızın hemen hemen her yerinde bulunan internet ve internetin olanaklarından olan sosyal medya kullanımının evlilik doyumu ile ilişkisini ele alan birçok çalışma bulunmaktadır.

Çin de yapılan bir araştırmaya göre yabancılarla sohbet etmek ve potansiyel romantik partnerlere kolayca erişmek için kullanılan internetin aile cinsiyet rollerine ilişkin görüşlerini kısmen zayıflattığı sonucuna ulaşıldı. Yine aynı çalışmada internetin eğitim işlevi aracılığıyla toplumsal cinsiyet ideolojisi değişiklikleri nedeniyle Çin'de eşler arasındaki memnuniyetsizliğin arttığından bahsedilmektedir. Aynı zamanda internet kullanımının artması ev işlerine ve evliliğe harcanan zamanın azalmasına böylelikle evlilikte doyumu düşürdüğü sonucuna ulaşılmıştır (Tong, Chu, Zhou ve Feng, 2021).

Başka bir çalışmada ise internetin fazla ve kontrolsüz kullanımının neden olduğu sosyal medya bağımlılık puanlarının artmasının çift uyumlarını azalttığı ifade edilmektedir (Ersöz, 2021). Bireylerin evlilik hayatlarındaki uyumlu ya da uyumsuz bir ilişki içinde olmaları ise sahip oldukları iletişim becerilerini etkilemektedir dolayısıyla bu durum evliliklerinden aldıkları doyumun belirleyicisidir (Atan, 2016).

Daha fazla kişiye ulaşabilmenin mümkün olduğu Twitter kullanımına dair yapılan bir çalışmada ise aktif Twitter kullanımının romantik partnerler arasında sadakatsizliğe dolayısıyla boşanmalara neden olduğu bahsedilmektedir (Clayton, 2014).

Yakın ilişkileri sürdürme noktasında kullanılan sosyal medya araçları aynı zamanda çiftlerin ilişkilerinin nereye gittiğine dair diğerlerine fikir verme özelliğine sahiptir. Yapılan bir çalışmada paylaşılan fotoğraflar veya halka açık sevgi gösterilerinin topladığı beğeniler ilişkiyi olumlu yönde etkilemekte olduğu fakat sosyal medyada özellikle eski eşin söz konusu olduğu fotoğrafların varlığının kıskançlık gibi sorunlara neden olacağından bahsedilmektedir (Mod, 2010).

Yapılan araştırmalarda eşin sosyal medya profilinde geçirilen sürenin arttığı ifade edilmektedir (Tokunağa, 2011). Bu gözetleme davranışındaki artış kıskançlığa dolayısıyla romantik ilişkilerde çatışmalara neden olmaktadır (Arikewuyo ve ark., 2021).

Hayatımızı kolaylaştıran internet ve sunduğu imkanlardan olan sosyal medya uygulamalarının ilişkideki iyileştirici yönleri de bulunmaktadır biri sosyal medya uygulamaları ilişkinin sürdürülebilir olmasına imkan vermektedir. Bu durum, çalışmamızda da ele alacağımız, fiziksel ve sosyal araçlardan yoksun olan ilişkilerini uzak mesafe şeklinde yürüten bireyler için belirleyici bir etki taşımaktadır (Cizmeci Ümit, 2022).

Özetle çalışmalar incelendiğinde sosyal medyanın evlilik doyumuna hem olumlu hem de olumsuz etkilerinin olduğu söylenebilir.

1.8.2. Uzak Mesafe Evliliklerinde Evlilik Doyumu

Küreselleşmenin geleneksel akrabalık ve aile biçimlerine zarar verdiğine dair görüşlere karşın yakınlık ve aile olma biçimlerini yeniden oluşturduğu ifade edilmektedir (Acedera ve Yeoh, 2019). Özellikle küreselleşmeye bağlı iş ve yaşam koşullarının değişmesiyle birlikte, uzak mesafe evliliklerinin sayısı artmaktadır (Tomar ve ark., 2023). Aynı zamanda yapılan bir çalışmada bireylerin dünya çapında eğitim ve istihdam fırsatları aramasının, romantik uzun mesafeli ilişkilerin giderek daha da yaygınlaşmasına neden olduğu ifade edilmektedir (Belus, Pentel, Cohen,, Fischer ve Baucom, 2019). Bir evliliğin uzak mesafe evliliği olarak tanımlanabilmesi için ise eşlerden birinin bir haftada asgari üç gecesi evinden uzak kalması ve farklı bir bölgede yaşıyor olması gerekmektedir (Erdem, 2018). Bu fiziksel ayrılığın süresi bazen haftaları, ayları hatta yılları bulabilmektedir (Tomar, Can ve Kölemen, 2023). Uzak mesafe ilişkisinin doğası gereği yaşanan bu ayrılıklar ülkemizce bilinen bir atasözünü akıllara getirmektedir. “Gözden uzak olan, gönülden de ırak olur” atasözü uzak mesafe ilişkilerin toplumumuz tarafından olumlu algılanmadığını göstermektedir (Tomar ve ark., 2023). Bu durumu kanıtlar nitelikteki çalışmalardan birinde uzak mesafe evliliği yürüten çiftlerin ayrılık, seyahat, kariyer ve ilişki karar verme ile ilgili stres yaşama olasılığının daha yüksek olduğu belirtilmiştir (Du Bois, Sher, Grotkowski, Aizenman, Slesinger ve Cohen, 2016). Farklı bir çalışmada ise eşin fiziksel yokluğunun duygusal eksikliğe neden olduğunu; eş rolünün tanımında kullanılan arkadaş, yardımcı, koruma sağlayan, huzur kaynağı, güven telkin eden ve bir sırdaş gibi sıfatlardan mahrum kaldığını ifade edilmektedir (Erdem, 2018).

Bunların yanı sıra mesafeden dolayı duygusal ve cinsel kopukluklar, özlem duygusu artmakta; paylaşımlar azalmaktadır (Akçabozan Kayabol ve ark., 2022).

Öte yandan uzak mesafe ilişkileri bazı zorlukları beraberinde getirirse de uzak mesafe evliliği yürüten bireylerin yüz yüze iletişim eksikliğini telafi edebilmesi amacıyla eşlerine gösterdikleri sevginin, eşle geçirdikleri eğlenceli vaktin ve eşleriyle iletişimin daha kaliteli olduğu ifade edilmektedir (Du Bois ve ark., 2016). Alanyazın incelendiğinde uzak mesafe evliliği yaşayan evli bireylerin yaşadıkları bireysel sıkıntıları ve ilişkisel zorlukları fırsata çevirip, ilişkilerindeki duygusal yakınlığı geliştirme ve ilişkilerini sağlamlaştırma şansına sahip oldukları ifade edilmektedir (Akçabozan Kayabol ve ark., 2022).

Özetle popüler medya da dahil olmak üzere birçok kişi uzak mesafe evliliklerinin daha düşük doyuma sahip ve daha az işlevsel olarak görse de uzak mesafe evliliği yürüten herkes mutsuz değildir. Burada önemli olan etken kişiden kişiye değişen ilişki ve bireysel özelliklerin olmasıdır. Örneğin, ilişki kalitesi, ortaklar arasındaki mesafenin miktarına, yeniden bir araya gelme ihtimaline, ilişkinin algılanan başarısına ve daha fazlasına bağlı olarak değişebilmektedir (Dargi ve ark., 2015). Başka bir çalışmada ise uzak mesafe ilişkilerinde doyumunu arttıran davranışlardan biri de ilişkiyi sürdürebilmek için gösterilen davranışlardır (Belus, 2019). İlişkiyi sürdürebilmek için kullanılan sosyal medya ilişki doyumuna katkı sağlamaktır (Billedo, Kerkhof ve Finkenauer, 2015). Benzer sonuçları olan asker çiftlerle yapılan bir araştırmada ise evliliklerini uzak mesafede yürütmek zorunda kalan bireyler için iletişim teknolojilerinin kullanılmasının (görüntülü arama, anlık mesajlaşma vb) ilişki başarısı için önemli olduğu ifade edilmiştir (Carter ve Renshaw, 2016).

1.8.3. Sosyal Medya Kıskançlığı

Kıskançlık kelimesinin kökenine baktığımızda “Jealous” kelimesi, Yunanca zelos kelimesinden gelmektedir. Rekabet ve gayret anlamlarını içerir (Pines, 2003). TDK’ na göre (2023) ise kıskançlık; bir kişinin üstünlük gösterdiği veya sevilen birinin başkasıyla ilgilendiği kanısına varıldığında takınılan olumsuz tutum, hasetçilik olarak adlandırılabilir. Tanımda belirtilenin aksine Kleine, kıskançlığı açıklarken kıskançlığın hasete dayandığını fakat iki kavram arasında farkın olduğunu ifade etmektedir. Kıskançlık, öznenin en az iki kişiyle ilişki içindeyken araya giren üçüncü

kişinin rakip olarak görülmesinden doğan kızgın bir duygudur (Klein, 2021). Alanyazın incelendiğinde haset ve kıskançlık arasındaki farkı ortaya koyan başka bilim insanları da bulunmaktadır. Örneğin; Pines' a göre (2003) hasetin öznesinin, diğer bir kişinin eşi, yolunda giden ilişkisi, güzelliği veya akıl gibi sahip olması arzulanan herhangi bir özelliği olduğunu; kıskançlığın ise üç kişiyi ilgilendirdiğinden bahsetmektedir. Kıskanç birey, önem verdiği ilişkisine karşı tehdit oluştuğunda ve üçüncü bir kişi tarafından ilişkisine sahip olunduğunda tepki göstermektedir (Pines, 2003). Kreeger'a göre (1992) ise; kıskançlık aşk ve kaybetme korkusu ile ilgili üç temelden oluşur, haset ise ikili ilişkilerde olur ve haset duyulan kişideki aranan özelliklerin yok edilmesine yönelik dürtüler bulunmaktadır (Akt., Pines, 2021). Aynı zamanda haset ve kıskançlık varoluşun iki temel durumudur; haset bir şeye sahip olmamakla kıskançlık ise sahip olmakla açıklanmaktadır (Veerson,1987; Akt., Pines, 2021).

Alanyazın incelediğinde kıskançlığı açıklayan farklı yaklaşım ve kuramlar bulunmaktadır. Bu yaklaşım ve kuramlar arasında Psikodinamik Kuram, Transaksiyonel Kuram, Yatırım Kuramı, Evrim Kuramı, İlişkisel Türbülans Modeli, Sosyal Değişim Kuramı gibi çeşitli kuramlar yer alır.

Psikodinamik Kuram, kıskançlığın bilinç dışı kökenleriyle ilgilenmektedir. Kıskançlığın bilinç dışı kökenlerine baktığımızda Freud'a göre kıskançlık tüm bireylerin başına gelen acı dolu çocukluk deneyimlerinden kaynaklanmaktadır. Bu deneyimler Ödipal safhada oluşmaktadır (Freud, 1992/1955; Akt., Pines, 2003). Çocukların en kolay ulaşabilecekleri sevgi ve özdeşleşme nesnesi aile fertleridir. Böylelikle ilk cinsel duygularını aileden birine yönlendirirler; bu oğlan çocuğu için anne, kız çocuğu için babadır. Çocuğun rakip olarak algıladığı kişiye karşı hissettiği düşmanlığa cinsel duygular eşlik etmektedir; böylelikle bu rekabet elektra (kız çocukları için) ve ödipus komplekslerinin (erkek çocuğu için) köklerini oluşturmaktadır (Pines, 2003). Freud çocuklukta yaşanan bu travmaların yetişkinlikte kıskançlığı yeniden ortaya çıkardığını savunmaktadır. Dolayısıyla kıskançlık normal ve evrensel bir duygudur. Bununla birlikte Freud, her ikisini de patolojik bulduğu sanrılı kıskançlık ve yansıtılmış kıskançlıkla normal kıskançlığı birbirinden ayırmıştır (Freud, 1992/1955; Akt., Pines,2003). Psikodinamik terapistlerin çoğu sanrılı kıskançlığın bastırılmış hatıralara karşı geliştirilen bir savunma mekanizması

olduğunu; yansıtılmış kıskançlığın ise gerçek ihanetten ya da sadakatsizliğe karşı bastırılmış dürtülerin neden olduğunu düşünmektedir (Pines, 2003).

Yatırım Kuramına göre ilişkideki bağlanma düzeyi ve ilişkiden elde edilen doyum, ilişkideki kıskançlık gibi sorunlarla nasıl baş ettiklerini etkilemektedir (Rusbult, Whitney, Verette, Slovick ve Lipkus, 1991, Akt; Houser, 2006).

Transaksiyonel yaklaşıma göre kıskançlık, bir insanın inançları, karakteri değer verdikleri, deneyimleri ve çevreyle ilişkisinden ayrı değerlendirilemez (Eronat, 2021; Akt; Yücel, 2021). Dolayısıyla kıskançlığı bireyin değerleri, kişilik özellikleri, toplumsal çevreyle ilişkileri belirlemektedir (Bringle, 1991; Akt; Demirtaş 2004). İlişkideki üçüncü kişinin varlığının ilişkisel ödülleri azaltması ya da kaybetme riski oluşturması kıskançlığa neden olmaktadır (Bringle, 1995, Akt; Demirtaş 2004).

Evrin Kuramına göre kıskançlık ilişkiyi korumayı amaçlar ve üçüncü kişinin varlığı üremede başarısızlığa neden olmaktadır (Kenrick ve Trost, 1997; Lucas, 2007; Akt., Houser, 2009).

Ebeveyn Yatırım Kuramında ise cinsel tercihler kadın ve erkeklerde farklı yatırım güdüleriyle yapılmaktadır; kadınlar çocuklarıyla ilgilenmek ve büyütmek adına daha fazla duygusal ve biyolojik yatırımlar yapmaktadır. Dolayısıyla erkekler cinsel açıdan kıskançlığı; kadınlar ise duygusal açıdan kıskançlığı daha çok göstermektedirler (Trivers 1972; Akt., Houser, 2009).

Bilişsel Değerlendirme Kuramı ise kıskançlığı açıklarken duyguların, ortamda bulunan uyarıcıya verilen bilişsel tepkilerin sonucunda oluştuğu sayılısına dayanmaktadır (Lazarus, 1991; Lazarus ve Lazarus, 1994; Akt., Houser, 2009).

Theiss ve Solomon (2008) tarafından geliştiren İlişkisel Türbülans Modeli ise yakınlık, ilişkisel belirsizlik ve partnerlerden kaynaklanan çeşitli karıştırıcı özelliklerin (kişilerin kendi ebeveynleri, bağımsızlık düzeyleri) romantik ilişkiler üzerindeki etkisini açıklamak üzere oluşturulmuştur. Buna göre romantik ilişkilerdeki güvensizlik ve belirsizlik kıskançlığa yol açmaktadır (Afifi, Dillow ve Morse, 2004; Knobloch ve Carpenter, 2004; Akt., Houser, 2009).

Sosyal Değişim Kuramı kişisel ilişkilerde bedel ve ödüllere odaklanmaktadır dolayısıyla ilişki için daha fazla emek harcayan tarafın daha kıskanç olduğunu ifade edilmektedir (White, 1981; Akt; Houser, 2009).

Kıskançlık sade bir kavram veya duygu değil, bir duygular ve tepkiler karmaşasıdır (Demirtaş ve Dönmez, 2006). Dolayısıyla bireyin yaşam serüvenindeki yaşadığı ya da tanık olduğu duygusal, davranışsal, düşünsel boyutları olan kıskançlık kavramını farklı boyutlarıyla ele almak mümkündür (Aydın ve Uzun, 2021). Alanyazın incelendiğinde kıskançlığı üç farklı türde ele alan çalışmalar bulunmaktadır. Bunlar arkadaş kıskançlığı, kardeş kıskançlığı ve romantik kıskançlıktır (Akan, 2019). Arkadaş kıskançlığı, bireyin ailesi dışında bulunan okul, iş ve çevre ortamındaki insanlarla olan ilişkisinde kendini göstermektedir (Akan, 2019). Kardeş kıskançlığı ise çocukların anne ya da babalarından en az birisinin sevgisine ilişkin duyduğu güvensizliğin sonucudur (Otrar ve Kurt, 2021). Kıskançlık denildiğinde ilk akla gelen tür romantik kıskançlıktır (Aydın ve Uzun, 2021). Değerli bir ilişki için oluşan tehdit karşısında verilen tepki ise romantik kıskançlıktır (Winkles, 2013). Başka bir tanımda ise romantik kıskançlık, romantik ilişkinin ortaya çıkardığı değerli bir ilişkiye veya ilişkinin niteliğine tehdit algılanması halinde verilen karmaşık bir yapıya sahip olan tepkidir (Pines, 2003). White' a göre romantik kıskançlık düşünceler, eylemler ve duygularla birlikte benlik saygısına veya ilişkinin varlığına (veya kalitesine) yönelik tehditleri takip eden uyarlanabilir ve karmaşık bir duygusal durum olarak tanımlamaktadır (White, 1981; Akt; Tani ve Ponti, 2016)

Bireyler kitle iletişim araçlarının internet ile buluşması sonucunda oluşan yeni medyada kendi kimliklerini sanal ortamda sunabilme imkanı bulmuşlardır (Türkmen, 2020). 21. Yüzyılın ilk çeyreğine damga vuran bu yeni medya Facebook, Twitter, Googleplus, Friendfeed (2015'te kullanıma kapatılmıştır), LinkedIn gibi sosyal ağlardan oluşmaktadır (Kartal, 2013). Sosyal bir varlık olan insan; markalaşmadan pazarlamaya, siyasi karar alma süreçlerinden ekonomik düzenlemelere kadar yaygınlığı son derece geniş ve hızlı olan bu sosyal medyayı en sık sanal iletişim şeklinde kullanmaktadır (Kartal, 2013; Murat Büyük, 2021). Sosyalleşmek ve sanal kimlikleri paylaşmak için kullanılan sosyal medya yaşamın olmazsa olmazlarından olmuştur (Dursun ve Barut, 2016). Dolayısıyla toplum içindeki günlük etkileşimlerimizde sosyal medyanın yaygınlığını ve gücünü gözlemlemek mümkündür (Yacoub, Spoede, Cutting ve Hawley, 2018). Aynı zamanda Türkiye Sosyal Medya Raporu'na göre genç nüfusun fazla olduğu Türkiye'de sosyal medyanın giderek güçlendiği ifade edilmektedir (Kartal, 2013).

Günümüzde yüz milyonlarca internet kullanıcısı, arkadaşlarıyla bağlantıda kalmak, yeni "arkadaşlar" keşfetmek ve fotoğraflar, videolar, sosyal yer imleri, bloglar gibi kullanıcı tarafından oluşturulan içerikleri paylaşmak amacıyla sosyal medyayı kullanmaktadır (Kim, Jeong ve Lee, 2010). Başka bir çalışmada ise sosyal medyanın insanların bilgi paylaşımları, ağlar geliştirmeleri ve çevrimiçi olarak birbirleriyle bağlantı kurmaları için imkan sağlayan dolayısıyla ilişkilerin gelişmesine yarar sağlayan platformlar olduğundan bahsedilmektedir (Bouffard, Giglio ve Zheng, 2022). Çalışmalar incelendiğinde sosyal medyanın ilişkiler üzerindeki etkisini araştıran başka çalışmalar da mevcuttur. Facebook, Instagram ve twitter gibi sosyal medya ağlarının ortaya çıkmasıyla birlikte, insanların ilişkileri, özellikle de romantik ilişkileri oluşturma ve sürdürme biçimleri büyük ölçüde etkilendi. İnsanlar artık nerde olurlarsa olsunlar tanıdıkları ya da yabancı milyonlarca insana erişebilmektedir (Yacoub ve ark., 2018). Örneğin, kişinin profilindeki ilişki durumunu 'bekar' olarak işaretlenmesi bir partner bulmakla ilgilendiğinin ifadesi olduğu ve böylelikle aynı durumda olan başka bir partnere ulaşabileceği belirtilmektedir (Marshall, 2012). Yapılan bir araştırmada sosyal paylaşım siteleri yardımı ile partner bulma davranışının arttığı ifade edilmektedir (Demircioğlu ve Köse, 2021). Evlilik düşünen bireyler sosyal medya araçları (facebook, skype, telefon, SMS, whatsapp, vb.) ile başlayan ilişkilerini daha sonra yüz yüze buluşmalarla devam ettirmektedir (Tanrıöver ve Sunam, 2017). Covid-19 salgın hastalık sonrasında ise ilişki başlatma aşaması kadar sürdürme noktasında da sosyal medya araçları büyük etkiye sahiptir. Yalnızlıkla uğraşmanın daha zor olduğu salgın hastalık sürecinde çevrimiçi tanışma/randevulaşma sitelerinin kullanımının arttığı ifade edilmektedir (www.bianet.org.tr., Erişim Tarihi: 18 Nisan, 2023).

Dolayısıyla sosyal medya araçları romantik ilişkilere yön veren uygulamalar haline gelmiştir. Bu araçlar ilişkilere yön verirken aynı zamanda ilişkilerde farklı davranış kalıpları da oluşturmaktadır. Alanyazın incelendiğinde çiftlerin ilişkilerini yaşarken birbirlerinin sosyal medya hesabını kontrol etme isteği açısından yeni bir davranış şekli geliştirdikleri gözlemlenmiştir (Aydın ve Uzun, 2021). Çiftlerin sosyal medyada birbirlerini kontrol etme, birbirlerini gözetleme kıskançlık duygusu ile açıklanabilir (Alikılıç ve ark., 2019). Evli çiftler ile ilgili yapılan bir çalışmada sosyal medyanın yol açtığı en temel sorunun eşe / aileye az zaman ayırması nedeniyle oluşan kıskançlık olduğu ifade edilmiştir (Kalaman ve Çelik 2019). Aynı zamanda bir başka çalışmada sosyal medya ağlarının cinsel mesajlaşma ve ilişkisel sadakatsizlik için

ortam sunması, ilişkide kıskançlık sorununa neden olduğu belirtilmektedir (Vaterlaus, Barnett, Roche ve Young, 2016). Örneğin eşiyle mutlu olmayan bir kişinin normal hayata kıyasla daha kolay bir aldatma ortamı sunan sosyal medyayı kullanarak aldatmayı gerçekleştirmesinin mümkün olması özellikle güven problemi yaşayan eşler için kıskançlık şüphelerini arttırdığı belirtilmektedir (Güleç, 2018). Romantik ilişkilerde sosyal medyanın neden olduğu kıskançlık evli çiftlerin huzursuzluk yaşamalarına ve boşanmalarına neden olmaktadır (Kalaman ve Çelik, 2019). Alanyazın incelendiğinde sosyal medyanın sadece güncel ilişkiler üzerinde değil geçmişteki ilişkilere de imkan tanınması kıskançlığın tetikleyicisi olmakla birlikte ve partner şiddeti nedeni olarak değerlendirilmektedir (Aydın ve Uzun, 2021; Genç, Karadere, Okumuş ve Hocaoglu, 2018).

Sonuç olarak sosyal medyanın yaygınlığının etkisiyle çiftlerin ilişkilerinin zedelenmesine neden olabilecek olumsuz karmaşık davranış tepkileri romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlığına neden olmaktadır (Aydın ve Uzun, 2021). Romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlığı yaşayan çiftlerde gözlemlenebilecek davranışlar arasında Sosyal medya hesapla şifrelerini öğrenme isteği, sosyal medya hesaplarında bulunan arkadaş listelerini kontrol etme, sosyal medya hesaplarında yapılan paylaşım sayesinde nerelere gittiği hakkında bilgi sahibi olma gibi davranışlarının yanı sıra en son çevrimiçi saatini kontrol etme, partnerinin sosyal medya hesaplarındaki bazı fotoğrafları kaldırmasını isteme, partneri tarafından beğenilen diğer hesapları ayrıntılı inceleme, sahte bir profil oluşturma vb. yer almaktadır (Aydın ve Uzun, 2021).

2.YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin analizi hakkında bilgiler verilmiştir.

2.1. Araştırma Modeli

Evli bireylerin evlilik doyumu ve sosyal medya kıskançlığı arasındaki ilişkiyi ilişkisel mesafe bağlamında incelemeyi amaçlayan bu çalışma ilişkisel tarama çalışmasıdır. İlişkisel tarama modelinin korelasyonel ya da yordayıcı örnekleri vardır. Korelasyonel araştırmaların hedefi iki veya daha fazla değişken arasındaki ilişkileri saptamak ve neden-sonuç ile ilgili ipuçları elde etmektir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2014).

2.2. Araştırmanın Evreni ve Örnekleme

Bu araştırmanın evreni Türkiye’de çeşitli illerde ikamet eden uzak ya da yakın mesafe ilişkisi sürdüren evli bireylerden oluşmaktadır. Katılımcılar ise Türkiye’de çeşitli illerde ikamet eden uzak ya da yakın mesafe ilişkisi sürdüren ulaşılabilen evli bireyler oluşturmaktadır. Katılımcılara sosyal medya platformları, (whatsapp ve Instagram) sms ve g-mail platformları üzerinden google form aracılığı ile ulaşılmıştır. Çalışmaya katılan bireyler evrenden seçilmiştir. Bu çalışma için seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir kazara (uygun) örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Uygun örnekleme yöntemi, sonuçları incelendiğinde güvenilirliği düşük olan, fazla tavsiye edilmeyen bir örnekleme yöntemidir. Fakat vakit, maliyet ve işgücü bakımından bulunan kısıtlamalar nedeniyle katılımcılara daha kolay ulaşılır (Büyüköztür ve ark., 2014).

Çalışmaya toplam 303 evli birey katılmıştır. Katılımcıların %64,4’ü (n=195) kadın, %35,6’sı (n=108) erkektir. 21-54 yaş arası katılımcının katıldığı bu çalışmanın yaş ortalaması 33’tür. Çalışmaya katılan bireylerin evlilik süreleri 3 hafta ile 37 yıl arasındadır. Katılımcıların çalışma durumu ise %78,9’u (n=239) çalışıyor; %21,1’i (n=64) çalışmıyor şeklinde dağılım göstermektedir. Çalışan katılımcıların meslek alanları birbirinden farklılık göstermektedir. Katılımcılar akademisyen, direksiyon

hocası, estetisyen, itfaiyeci, müşteri temsilcisi, askeri personel, ebe, gazaltı kayak operatörü, konfeksiyon makinecisi, öğretmen, aşçı, eczacı, grafiker, kuaför, pazarlamacı, avukat, eğitim yöneticisi, güvenlik görevlisi, lojistikçi, polis, bankacı, ekonomist, güzellik uzmanı, memur, psikolog, bilgisayar işletmecisi, esnaf, hemşire, muhasebeci, sağlık çalışanı, çocuk gelişim uzmanı, işçi, mühendis, satış danışmanı, sigortacı, spor eğitmeni, şoför, yardımcı eleman vb. mesleklere sahiptir. Çalışmadaki katılımcıların %86.1'i (n=261) yakın mesafe evliliği sürdürürken; %13.9'u (n=42) mesleki zorunluluklardan dolayı farklı şehirlerde yaşamakta dolayısıyla uzak mesafe evliliği sürdürmektedir. Kadın katılımcıların %16.9'u (n=33), erkek katılımcıların ise %8.3'ü (n=9) mesleki zorunluluklardan dolayı farklı şehirlerde yaşamaktadır. Uzak mesafe evliliği yürüten katılımcılar öğretmen, sağlık çalışanı, askeri personel, işçi ve akademisyen gibi mesleklere sahiptir. Katılımcılara ait demografik özellikler ve sosyal medya kullanımlarına ait bazı bilgiler (Sık kullanılan sosyal medya, sosyal medyada geçirilen süre, eşinin sosyal medyasını kontrol etme sıklığı) Tablo 2.1 ve Tablo 2.2' de gösterilmiştir.

Tablo 2. 1. Sosyal Medya Kullanan Evli Bireylerin Demografik Bilgileri

	Kadın	Erkek
Cinsiyet Dağılımı	195	108
İlişkisel Mesafe		
Yakın Mesafe	162	99
Uzak Mesafe	33	9
Eğitim Durumu:		
İlkokul/Ortaokul	14	3
Lise	19	25
Önlisans	30	13
Lisans	109	55
Çalışma Durumu:		
Çalışıyor	132	107
Çalışmıyor	63	1
Çocuğa Sahip Olma:		
Var	133	84
Yok	63	24
Evlilik Türü:		
Görücü Usulü	165	30
Aşk Evliliği	85	23

Tablo 2. 2. Çalışmaya Katılan Bireylerin Sosyal Medya Kullanımı

Sık Kullanılan Sosyal Medya:	Kadın	Erkek
Facebook	8	18
Instagram	156	57
Twitter	10	17
Youtube	11	12
Tik Tok	0	1

Sosyal Medyada Geçirilen Süre:		
0-2	120	81
3-5	61	24
6-8	13	2
8 Saat ve üzeri	1	1

Eşinin Sosyal Medyasını Kontrol Etme Sıklığı:		
Günde bir kez	14	9
Günde birden çok kez	9	3
Haftada bir kez	9	7
Haftada birden çok kez	3	1
Ayda bir kez	10	8
Daha Seyrek	61	31
Hiç	89	49

2.3. Veri Toplama Araçları

2.3.1. Kişisel Bilgi Formu

Çalışmaya katılan bireylere ait demografik nitelikleri belirleyebilmek için araştırmacı tarafından hazırlanan soruların bulunduğu formdur. Sorular, katılımcıları hangi ilişkisel mesafeye sahip olduklarını (yakın mesafe ilişkisi/uzak mesafe ilişkisi), katılımcılara ait yaş, cinsiyet, eğitim seviyesi, meslek, çalışma durumu, evlilik süresi, çocuk sahibi olma durumu, evlenme şekli, en sık kullanılan sosyal medya ortamı, sosyal medyada geçirilen süre ve eşin sosyal medya hesabını kontrol etme sıklığı gibi bilgileri içermektedir.

2.3.2. Evlilik Doyum Ölçeği (EDÖ)

Çelik ve İnanc tarafından evli bireylerde evlilik doyumunu ölçmek amacıyla geliştirilmiştir (Çelik ve İnanc, 2019). Evlilik Doyum Ölçeği (EDÖ) 5'li olumlu 8'i olumsuz toplam 13 maddeden oluşmaktadır. Ölçekteki olumsuz anlam içeren 8 madde ters çevrilerek puanlanmaktadır. 5'li likert tipi derecelendirme (1 bana hiç uygun değil, 5 bana tamamen uygun) kullanılarak cevaplandırılmıştır. Benlik, cinsellik ve aile boyutu olmak üzere toplam 3 alt boyutu vardır. Ölçekten alınacak en yüksek puan 65, en düşük puan ise 13'tür. Yüksek puan evli kişilerin evlilik doyumlarının yüksekliğine işaret etmektedir. Evlilik Doyum Ölçeğinin güvenirlik çalışmaları için ilk olarak ölçeğin ve ölçeğin alt boyutlarının madde-toplam puan korelasyonları değerlendirilmiş. Ölçeğin madde-toplam puan korelasyonunun .27 ile .58, aile alt boyutunun .59 ile .71, cinsellik alt boyutunun .49 ile .73, benlik alt boyutunun .49 ile .67 olduğu tespit edilmiştir. Evlilik Doyum Ölçeğinin iç tutarlık katsayısı .79 olarak belirlenmiştir. Alt boyutları incelendiğinde ise aile alt boyutunun iç tutarlık katsayısının .83, cinsellik alt boyutunun iç tutarlık katsayısının .81, benlik alt boyutunun iç tutarlık katsayısının .75 olduğu saptanmıştır. Evlilik Doyum Ölçeğinin test-tekrar test güvenirlik çalışması bir aylık ara ile yapılmıştır. Bunun için 70 evli bireyden toplanan veriler sonucunda Evlilik Doyum Ölçeğinin test-tekrar test korelasyon katsayısı .86 olarak bulunmuştur. Test-tekrar test korelasyon katsayısı aile alt boyutu için .83, cinsellik alt boyutu için .80, benlik alt boyutu için ise .74'tür. Bu verilerden hareketle Evlilik Doyum Ölçeği'nin ve alt boyutlarının kararlı bir yapısının olduğu dolayısıyla güvenilir bir ölçme aracı olduğu söylenebilir (Çelik ve İnanc, 2019).

2.3.3. Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlığı Ölçeği (RİSMKÖ)

Romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlığını belirlemek amacıyla 21 maddeden oluşturulan ölçek Aydın ve Uzun tarafından (2021) geliştirilmiştir. Bu amaç doğrultusunda ölçeğin oluşturulma aşamasında odak grup görüşmeleri, kompozisyon yazdırma, alan yazın ölçek taraması gibi niteliksel işlemlerden geçerlik ve güvenirlik analizlerinden yararlanılmıştır. Alınan uzman görüşleri sonrası oluşturulan 57 maddelik formdan kapsam geçerlik oranı .80'in altında olan maddeler elenmiş ve 53 madde kalmıştır. Geriye kalan 53 madde beşli likert tipindeki ölçek formu romantik ilişki yaşayan ya da romantik ilişki yaşamış olan 18-56 yaş arasındaki 417 bireye uygulanmıştır. Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)'nın temel sayıtları test edilmiş olup; 3 boyutlu toplam 21 maddeden oluşan bir yapı elde edilmiştir. RİSMKÖ psikolojik yapı geçerliğini incelemek amacıyla Doğrulayıcı faktör analizi yapılmış ve değerler incelendiğinde ölçeğinin 21 maddeden oluşan 3 faktörlü yapısının bir model olarak doğruluğu tespit edilmiştir. Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı incelendiğinde ise; ölçeğin tamamı için .922, "Kısıtlayıcı ve Kontrolcü Tutum" için .878, "Şüpheli ve Gözetleyici Tutum" için .881, "Sosyal Medya Alanına Saygı ve Güven" için .878 olarak hesaplanmıştır. Tüm bu bulgular incelendiğinde; romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlığını ölçmede güvenilir ve geçerli bir ölçek olduğu sonucuna varılmıştır. Geçerlilik ve güvenirlik çalışmaları yapılmış olan RİSMKÖ son hali ile üç alt boyuttan oluşmaktadır. Kısıtlayıcı ve kontrolcü tutum alt boyutu 9 madde, Şüpheli ve gözetleyici tutum alt boyutu 6 madde, Sosyal medya alanına saygı ve güven alt boyutu ise 6 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin puanlanmasında alt boyutlardan alınan yüksek puanlar ilgili olduğu alt boyutun yüksek düzeyde olduğunu belirtmektedir (Aydın ve Uzun, 2021).

2.4. Verilerin Toplanması

Evli bireylere yönelik olan bu çalışma için katılımcılara sosyal medya platformları (whatsapp, Instagram), sms ve g-mail platformları üzerinden Google Form aracı ile hazırlanan ölçek formları gönderilmiştir. Kişisel Bilgi Formu, Evlilik Doyum Ölçeği ve Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlığı Ölçeğinin yer aldığı google formun başında araştırmanın amacı yazılı olarak ifade edilmiştir.

2.5. Verilerin Analizi

Bu araştırmada verilerin önemli bir kısmının parametrik testlerde karşılanması gereken normallik varsayımını karşılamadığı saptanmıştır. Hesaplanan Kolmogrov-Simigrov ve Shapiro-Wilk değerinin anlamlılık puanının.05'ten küçük olduğu dolayısı ile veri setinin normal dağılmadığı görülmüştür (Büyüköztürk, 2021). (Tablo 3.5.1, Tablo 3.5.2, Tablo 3.5.3). Dolayısıyla tüm analizler için non-parametrik testler kullanılmıştır. Dağılımın non-parametrik olma durumunda ise iki değişkenli demografik değişkenler için (çocuk sahibi olup-olmama, cinsiyet, çalışıp-çalışmama, ilişki mesafesi, evlenme biçimi) Mann Whitney U testi; ikiden fazla değişkenler için (eğitim düzeyi, evlilik süresi, en sık kullanılan sosyal medya ortamı, sosyal medyada geçirilen süre, eşin sosyal medya hesabını kontrol etme sıklığı) ise Kruskal-Wallis H testi uygulanmıştır (Deniz, 2020). Gruplar arasında anlamlı çıkan sonuçlarda (Evlilik Doyumu ve yaş, Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlığı; yaş, evlilik süresi, eşin sosyal medya hesabını kontrol etme sıklığı) farkın kaynağını bulmak için SPSS 18 ve üstü programlarda bulunan SPSS'te grupların ikili kombinasyonları için Mann Whitney U testi ya da SPSS 18 ve üstü programlarda bulunan Kruskal Wallis testi sonrası için parametrik olmayan çoklu karşılaştırma testi uygulanmıştır (Büyüköztürk, 2021). Bu araştırmada SPSS 22 de yapılan Kruskal Wallis testi sonrası için yapılan çoklu karşılaştırma testi uygulanmıştır. Romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlığı ölçeğinin üç alt faktörü evlilik doyumunun anlamlı birer yordayıcısı olup olmadığını saptamak için ise basit doğrusal regresyon analizi uygulanmıştır (Büyüköztürk ve ark., 2014).

Tablo 2. 3. Demografik Değişkenlerin Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanına Göre Kolmogrow-Simirnov Normallik Testi Bulguları

		N	D	p
İlişki mesafesi	Uzak mesafe	261	,154	,000
	Yakın mesafe	42	,148	,021
Cinsiyet	Kadın	195	,126	,000
	Erkek	108	,196	,000
Çalışma Durumu	Çalışıyor	239	,153	,000
	Çalışmıyor	64	,139	,003
Evlenme Türü	Görücü usulü	250	,160	,000
	Aşk Evliliği	53	,143	,009
Çocuk sahibi olma durumu	Var	216	,138	,000
	Yok	87	,183	,000
Yaş	21-25 yaş	19	,221	,015
	26-30 yaş	117	,174	,000
	31-35 yaş	72	,122	,010
	36-40 yaş	40	,133	,073
	41-45 yaş	26	,189	,018
	46-54 yaş	29	,169	,033
Eğitim Seviyesi	İlköğretim/ortaokul	17	,208	,050
	Lise	54	,155	,003
	Ön lisans	43	,209	,000
	Lisans	164	,148	,000
	Yüksek Lisans	25	,121	,200*
Evlilik süresi	1 yıldan az	,123	6	,044
	1-5 yıl	,197	49	,000
	6-10 yıl	,174	37	,000
	11-15 yıl	,177	19	,018
	16-20 yıl	,183	19	,053
	21 yıl ve üzeri	,189	13	,006
	1 yıldan az	,123	6	,044

Bu çalışmaya toplam 303 evli birey katılmıştır. Dolayısıyla Tablo 2.3’ de yer alan demografik değişkelerin normallik varsayımı değerlendirilirken ($n>29$) Kolmogrow-Simirnov katsayısı hesaplanmış ve sonuçlar Tablo 2.4’te belirtilmiştir. Verilerin normal dağılım gösterebilmesi için Sig. değerlerinin 0.05’ten büyük ($p > .05$) olması gerekir (Büyüköztürk, 2021). Aynı zamanda normallik testi sonuçlarından bir tanesi bile normal dağılmıyorsa non - parametrik test uygulanır (Deniz, 2020).

Tablo 2. 4. Sosyal Medya Kullanımı İle İlgili Demografik Değişkenlerin Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanına Göre Kolmogrow-Simirnov Normallik Testi Bulguları

		N	D	p
Kullanılan Sosyal Medya Hesabı	Facebook	26	,200	,009
	Instagram	213	,131	,000
	Twitter	27	,232	,001
	Youtube	23	,250	,001
	Tik Tok	1	,200	,009
Sosyal Medyada Geçirilen Süreye	0-2 saat	201	,163	,000
	3-5 saat	85	,138	,000
	6-8 saat	17	,110	,200*
	8 saat ve üzeri	201	,260	,000
Eşin Sosyal Medya Hesabını Kontrol Etme Sıklığının	Günde bir kez	23	,205	,014
	Günde birden çok kez	12	,149	,200*
	Haftada bir kez	16	,213	,052
	Haftada birden çok	4	,260	.000
	Ayda bir kez	18	,223	,018
	Daha seyrek	92	,159	,000
	Hiç	138	,151	,000

Tablo 2.4’te sosyal medya kullanımı ile ilgili demografik değişkenlerin evlilik doyum ölçeği toplam puanına göre Kolmogrow-Simirnov normallik testi bulguları belirtilmiştir. Tablo incelendiğinde verilerin önemli bir kısmının normal dağılmadığı ($p>.05$) görülmektedir. Kullanılan sosyal medya değişkeni için ($K-S=.009, .000, .001,$

.001; $p < 0.05$). (K-S= ,078; $p > 0.05$). Sosyal medyada geçirilen süre değişkeni için (K-S= ,163, ,138, ,110, ,260 ; $p > 0.05$). Eşin Sosyal medya hesabını kontrol etme sıklığı değişkeni için (K-S= ,014, ,018, ,000; $p < 0.05$ ve K-S= ,200, ,052,; $P > 0.05$)

Tablo 2. 5. Sosyal Medya Kullanımı İle İlgili Demografik Değişkenlerin Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlığı Ölçeği Toplam Puanına Göre Kolmogrow-Simirnov Normallik Testi Bulguları

		N	D	p
Eşin Sosyal	Günde bir kez	23	,118	,200*
	Günde birden çok kez	12	,188	,200*
Medya Hesabını	Haftada bir kez	16	,188	,133
	Haftada birden çok	4	,266	,232
Kontrol Etme Sıklığının	Ayda bir kez	18	,078	,200*
	Daha seyrek	92	,095	,041
	Hiç	138	,070	,098

Sosyal medya kullanımı ile ilgili demografik değişkenlerin Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlığı Ölçeği toplam puanına göre Kolmogrow-Simirnov normallik testi sonuçları Tablo 2.5’ de gösterilmiştir. Sig. değerleri sırasıyla ,200, ,200, ,133, ,041, ,098 dir. (K-S= ,200, ,133, ,098; $p > .05$ ve K-S= ,041; $P < 0.05$) Normallik testi sonuçlarında bir tanesi bile normal dağılmıyorsa non - parametrik test uygulanır (Deniz,2020).

3. BULGULAR ve YORUM

3.1.Çalışmaya katılan bireylerin Evlilik Doyum Ölçeğinden aldıkları puanlar nedir?

Tablo 3. 1. Katılımcıların Evlilik Doyum Ölçeğinden Aldıkları Puanlar

Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puan	49,860
Benlik Alt Boyutu Toplam Puan	12,036
Cinsellik Alt Boyutu Toplam Puan	9,567
Aile Alt Boyutu Toplam Puan	17

Benlik, Cinsellik, Aile alt boyutlarından oluşan Evlilik Doyum Ölçeğinden alınacak en yüksek puan 65, en düşük puan ise 13 tür. Ölçekten yüksek puan almak evlilik doyumunun yüksek olduğunu göstermektedir. Çalışmaya katılan bireylerin ölçekten aldığı toplam puan 49,8' dir.

3.2. Çalışmaya katılan bireylerin Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlığı Ölçeğinden aldıkları puanlar nedir?

Tablo 3. 2. Katılımcıların Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlığı Ölçeğinden Aldıkları Puanlar

Sosyal Medya Kıskançlığı Ölçeği	Toplam Puan
Kısıtlayıcı ve Kontrolcü Tutum Alt Boyutu	20,940
Şüpheli ve Gözetleyici Tutum Alt Boyutu	18,167
Saygı ve Güven Alt Boyutu	14,472

Kısıtlayıcı ve Kontrolcü Tutum, Şüpheli ve Gözetleyici, Sosyal Medya Alanına Saygı ve Güven alt boyutları bulunan Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlığı Ölçeğinden (RİSMKÖ) alınacak en yüksek puan 81' dir. Alt boyutlardan alınan yüksek puanlar ait olduğu faktörün yüksek düzeyde olduğunu açıklamaktadır. Çalışmaya katılan bireylerin ölçekten aldığı puan 57,009' dur. En yüksek puan Kısıtlayıcı ve Kontrolcü Tutum Alt Boyutuna aittir.

3.3. Çalışmaya Katılan Bireylerin Evlilikte İlişki Doyumu; İlişki Mesafesine (Yakın Mesafe /Uzak Mesafe) Göre İstatistiksel Olarak Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?

Tablo 3. 3. *Evlilikte İlişki Doyumunun İlişki Mesafesine Göre U- Testi Sonucu*

İlişki Mesafesi	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
Evet. Aynı evde yaşıyoruz.(Yakın mesafe)	261	152,11	39700,50	5452,50	,957
Hayır. Mesleki zorunluluktan dolayı farklı şehirlerde yaşıyoruz.(Uzak mesafe)	42	151,32	6355,50		

Çalışmaya katılan evli bireylerin 261'i yakın mesafe evliliği; 42'si uzak mesafe evliliği sürdürmektedir. Uzak mesafe evliliği sürdüren bireylerle, yakın mesafe evliliği sürdüren bireylerin evlilik doyum ölçeğinden aldıkları puanların Mann- Whitney U testi sonuçları Tablo 3.3'de verilmiştir. Analiz sonuçlarına göre evlilikte ilişki doyumu ilişki mesafesine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir. (U= 5452,52, $p > .05$).

Bu bulgu, fiziksel mesafenin evlilik doyumu üzerinde doğrudan bir etkisinin olmadığına işaret etmektedir. Bu yoruma dayanarak, fiziksel mesafenin evlilik doyumunu etkileyen diğer faktörlerle birlikte ele alınması gerekmektedir.

3.4. Çalışmaya Katılan Bireylerin Evlilikte İlişki Doyumu Cinsiyete Göre İstatistiksel Olarak Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?

Tablo 3. 4. *Evlilikte İlişki Doyumunun Cinsiyete Göre U - Testi Sonucu*

Cinsiyet	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
Kadın	195	150,51	29349,50	1029,50	,691
Erkek	108	154,69	16706,50		

Çalışmaya katılan kadın ve erkeklerin ölçekten aldıkları puanların Mann-Whitney U testi sonuçları Tablo 3.4'te verilmiştir. Çalışmaya katılan evli bireylerin 195'i kadın, 108'i erkektir. Analiz sonuçları incelendiğinde evlilikte ilişki doyumu, cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir. ($U=10239,50$, $p>.05$). Bu durum evlilik doyumunun cinsiyetle doğrudan ilişkili olmadığını göstermektedir. Dolayısıyla evlilik doyumu üzerinde birçok faktörün etkili olduğu yorumu yapılabilir.

3.5. Çalışmaya Katılan Bireylerin Evlilikte İlişki Doyumu Yaşa Göre İstatistiksel Olarak Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?

Tablo 3. 5. Evlilikte İlişki Doyumunun Yaşa Göre Kruskall-Wallis Testi Sonucu

Yaş	N	Sıra Ortalaması	Sd	χ^2	p
22-27 yaş	55	161,25	5	16,482	.006
28-33 yaş	130	156,23			
34-39 yaş	54	113,65			
40-45 yaş	35	151,33			
46-49 yaş	15	178,27			
50-55 yaş	14	197,89			

Evlilik ilişki doyumunun yaşa göre Kruskall-Wallis sonucu Tablo 3.5’ de verilmiştir. Tablo incelendiğinde çalışmaya 22-27 yaş arası 19, 28-33 yaş arası 117, 34-39 yaş arası 72, 40-45 yaş arası 40, 46-49 yaş arası 26, 50-55 yaş arası 29 toplam 303 evli birey katılmıştır. Analiz sonuçlarına göre çalışmaya katılan bireylerin evlilikte ilişki doyumu, yaşa göre istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır, χ^2 (sd=5, n=303) = 11,547, $p < .05$. Bu bulgu, yaş faktörünün evlilik doyumunu artırmada farklı etkilere sahip olduğunu gösterir...Bu farkın kaynağı SPSS’te grupların ikili kombinasyonları için Mann Whitney U testi ya da SPSS 18 ve üstü programlarda bulunan Kruskall Wallis testi sonrası için parametrik olmayan çoklu karşılaştırma testi ile bulunabilmektedir (Büyüköztürk, 2021). SPSS 22’ de grupların ikili kombinasyonları için Mann Whitney U testi sonuçları Tablo 3.6’ da gösterilmiştir.

Tablo 3. 6. *Evlilik Doyum Ölçeği Toplam Puanlarının Sosyal Medya Hesabını Yaşa Göre Grupların İkili Kombinasyonları İçin Mann Whitney U Testi Sonuçları*

Yaş Kategorileri	Sig.
22-27 yaş-28-33 yaş	.620
22-27 yaş-34-39 yaş	.216
22-27 yaş-40-45 yaş	.194
22-27 yaş-46-49 yaş	.490
22-27 yaş-50-55 yaş	.554
28-33 yaş-34-39 yaş	.073
28-33 yaş-40-45 yaş	.056
28-33 yaş-46-49 yaş	.728
28-33 yaş-50-55 yaş	.102
34-39 yaş-40-45 yaş	.757
34-39 yaş-46-49 yaş	.369
34-39 yaş-50-55 yaş	.010
40-45 yaş-46-49 yaş	.162
40-45 yaş-50-55 yaş	.004
46-49 yaş-50-55 yaş	.095

Grupların ikili kombinasyonları için Mann Whitney U testi sonuçlarına göre 34-39 yaş ile 50-55 yaşındaki katılımcıların ve 46-49 yaş ile 50-55 yaş arasındaki katılımcıların evlilikte ilişki doyumu arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Yaş ilerledikçe evlilikte doyum düzeyi artmaktadır. Fakat tablo incelendiğinde grup sıra ortalamaları doğrusal olarak bir artış göstermemektedir. Bu durum, yeni evli çiftlerin balayı sürecinde ilişkilerinden daha memnun olduğunu, ancak orta yaşlara ilişki memnuniyetinin giderek azaldığını fakat ilerleyen yaşlarda paylaşımların artması, deneyim kazanma gibi etkenler sayesinde evlilikte ilişki doyumu artmakta olduğu yorumu yapılabilir

3.6. Çalışmaya Katılan Bireylerin Evlilikte İlişki Doyumu; Eğitim Seviyesine Göre İstatistiksel Olarak Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?

Tablo 3. 7. *Evlilikte İlişki Doyumunun Eğitim Seviyesine Göre Kruskal-Wallis Testi Sonucu*

Eğitim	n	Sıra Ortalaması	sd	χ^2	P
İlköğretim/ortaokul	17	122,29	4	5,909	.206
Lise	54	132,78			
Ön lisans	43	158,41			
Lisans	164	158,93			
Yüksek Lisans	25	157,22			

Evlilikte ilişki doyumunun eğitim seviyesine göre Kruskal-Wallis testi sonucu Tablo 3.7’ de verilmiştir. Çalışmaya katılan evli bireylerden 17’si ilköğretim, 54 lise, 43’ü ön lisans, 164’ü lisans, 25’i ise yüksek lisans mezunudur. Analiz sonuçlarına göre çalışmaya katılan bireylerin evlilikte ilişki doyumu, eğitim seviyesine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir, χ^2 (sd=4, n=303) = 5,909, p >.05. Dolayısıyla farklı eğitim seviyesine sahip olmak bireylerin evlilik doyumunu etkileyen bir faktör değildir. Ancak sıra ortalamaları incelendiğinde eğitim düzeyi arttıkça evlilikte ilişki doyumu artmıştır. Bu durumda ise eğitimin sağladığı iletişim kalitesinin ilişki memnuniyetini etkilediği söylenebilir.

3.7. Çalışmaya Katılan Bireylerin Evlilikte İlişki Doyumu; Çalışma Durumlarına Göre İstatistiksel Olarak Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?

Tablo 3. 8. *Evlilikte İlişki Doyumunun Çalışma Durumuna Göre U Testi Sonucu*

Çalışma Durumu	n	Sıra	Sıra	U	p
		Ortalaması	Toplamı		
		I			
Çalışıyor	239	152, 11	36327, 50	7647,50	,999
Çalışmıyor	64	151, 32	152, 01		
Total	303				

Çalışmaya katılan çalışan ve çalışmayan evli bireylerin evlilik doyum ölçeğinden aldıkları puanların U Testi sonucu Tablo 3.7’ de verilmiştir. Çalışmaya katılan evli bireylerin 239’u herhangi bir işte çalışmakta, 64 ü ise çalışmamaktadır. Analiz sonuçları incelendiğinde evlilikte ilişki doyumu, çalışma durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir. ($U= 7647,50$, $p>.05$). Dolayısıyla çalışma durumu ve evlilik doyumu arasındaki ilişkiyi incelerken bu durumu kolaylaştıran veya zorlaştıran koşulları göz önünde bulundurmak gereklidir.

3.8. Çalışmaya Katılan Bireylerin Evlilikte İlişki Doyumu Evlilikte Geçirilen Süreye Göre İstatistiksel Olarak Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?

Tablo 3. 9. *Evlilikte İlişki Doyumunun Evlilikte Geçirilen Süreye Göre Kruskall-Wallis Testi Sonucu*

Evlilikte Geçirilen Süre	n	Sıra Ortalaması	sd	χ^2	P
0-2	83	146,0	6	4,602	.212
2-5 yıl	76	160,86			
5-10 yıl	61	141,08			
10-17 yıl	37	157,43			
17-24 yıl	29	167,09			
24 -32 yıl	15	134,43			
32-47	2	210,00			

Evlilikte ilişki doyumunun evlilikte geçirilen süreye göre Kruskall-Wallis Testi sonucu Tablo 3.8’ de verilmiştir. Tablo incelendiğinde çalışmaya katılan evli bireylerin 83’ü 0-2 yıl, 76’sı 2-5 yıl, 61’i 5-10 yıl, 37’si 10-17 yıl, 29’u 17-24 yıl, 15’i 24-32 yıl ve 2’si 32-47 yıl evlilik süresine sahiptir. Analiz sonuçlarına göre çalışmaya katılan bireylerin evlilikte ilişki doyumu, evlilikte geçirilen süreye göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir, χ^2 (sd=6, n=303) =4,602, $p > .05$. Ancak sıra ortalamaları incelendiğinde 32-47 yıl arası evlilik süresine sahip olan katılımcıların en yüksek sıra ortalamasına sahip olduğu görülmektedir. Bu durum birlikte geçirilen zamanın artması çiftlerin birbirlerini daha iyi tanımalarına ve sorunlarla daha kolay mücadele etmelerine yarar sağlar şeklinde yorumlanabilir.

3.9. Çalışmaya Katılan Bireylerin Evlilikte İlişki Doyumu; Çocuk Sahibi Olma Durumuna Göre İstatistiksel Olarak Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?,

Tablo 3. 10. *Evlilikte İlişki Doyumunun Çocuk Sahip Olma Durumuna U Testi Sonucu*

Çocuk Sahibi	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
Var	216	148,37	32047,50	8611,50	,255
Yok	87	161,02	14008,50		

Evlilikte ilişki doyumunun çocuk sahibi olma durumuna göre U testi sonucu Tablo 3.10’ da verilmiştir. Tablo incelendiğinde çalışmaya katılan 303 evli bireyin 216’sı çocuk sahibi, 87’si ise çocuk sahibi değildir. Analiz sonuçlarına göre evlilikte ilişki doyumu, çocuk sahibi olma durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir. (U= 8611,50, p>.05).

3.10.Çalışmaya Katılan Bireylerin Evlenme Biçimi; Evlilikte İlişki Doyumunu İstatistiksel Olarak Anlamlı Bir Şekilde Farklılaştırmakta Mıdır?

Tablo 3. 11. Evlilikte İlişki Doyumunun Evlilik Biçimine Göre U Testi Sonucu

Evlilik Türü	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	u	P
Görücü usulü	250	153,74	38434,50	6190,50	,453
Aşk Evliliği	53	143,80	143,80		
Total	303				

Evlilikte ilişki doyumunun evlilik biçimine göre U Testi sonucu Tablo 3.11’ de verilmiştir. Çalışmaya katılan 250 evli birey görücü usulü, 53’ü ise aşk evliliği şeklinde evlenmiştir. Analiz sonuçları incelendiğinde evlenme biçimi; evlilikte ilişki doyumunu istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştırmamaktadır. ($U= 6190,50$, $p>.05$). Özellikle günümüzde gelişen teknoloji ve kullanılan sosyal medya sıklığı sayesinde evlilik biçimi ne olursa olsun evlenme öncesindeki söz, nişan gibi süreçlerde çiftlerin birbirlerinden haberdar olması ve kolay iletişim kurmaları evlilik biçiminin evlilik doyumunu belirleyici bir faktör olmasının önüne geçtiği söylenebilir.

3.11. Çalışmaya Katılan Bireylerin Evlilikte İlişki Doyumu; En Sık Kullanılan Sosyal Medya Hesabına Göre İstatistiksel Olarak Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?

Tablo 3. 12. *Evlilikte İlişki Doyumunun Kullanılan Sosyal Medya Hesabına Göre Kruskal Wallis Testi Sonucu*

Kullanılan Sosyal Medya	n	Sıra Ortalaması	sd	χ^2	P
Facebook	26	166,56	5	3,648	,456
Instagram	213	140,12			
Twitter	27	159,22			
Youtube	23	153,93			
Tik Tok	1	180,00			
Diğer	13	164,04			

Evlilikte ilişki doyumunun kullanılan sosyal medya hesabına göre Kruskal Wallis testi sonucu Tablo 3.12’ de verilmiştir. Çalışmaya katılan evli bireylerin 26’sı Facebook, 213’ü Instagram, 27’si Twitter, 23’ü Youtube, 1’i Tik Tok ve 13’ü diğer sosyal medya hesaplarını kullanmaktadır. Tablo incelendiğinde çalışmaya katılan bireyler en fazla Instagram, en az Tik Tok sosyal medya hesabını kullanmaktadır. Analiz sonuçlarına göre çalışmaya katılan bireylerin evlilikte ilişki doyumu, en sık kullanılan sosyal medya hesabına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir, χ^2 (sd=4, n=303) = 3,648, p >.05. Fakat sıra ortalamaları incelendiğinde Tik-Tok kullanıcılarının en yüksek puana sahip olduğu görülmektedir. Alanyazında bununla ilgili bir çalışma bulunmamaktadır. Farklı çalışmalarla bu durum araştırılabilir.

3.12.Çalışmaya Katılan Bireylerin Evlilikte İlişki Doyumu; Sosyal Medyada Geçirilen Süreye Göre İstatistiksel Olarak Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?

Tablo 3. 13. *Evlilikte İlişki Doyumunun Sosyal Medyada Geçirilen Süreye Göre Kruskal Wallis Testi Sonucu*

Geçirilen süre	N	Sıra Ortalaması	Sd	χ^2	P
0-2 saat	201	158,96	3	6,538	.088
3-5 saat	85	139,73			
6 saat ve üzeri	17	343,75			

Evlilik ilişki doyumunun sosyal medyada geçirilen süreye göre Kruskal-Wallis sonucu Tablo 3.13’ de verilmiştir. Tablo incelendiğinde sosyal medyada 0-2 saat vakit geçiren katılımcı 201, 3-5 saat vakit geçiren katılımcı 85, 6 saat ve üzeri vakit geçiren katılımcı 17’dir. Analiz sonuçları incelendiğinde evlilikte ilişki doyumu, sosyal medyada geçirilen süreye göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir, χ^2 (sd=3, n=303) =6,538, $p > .05$.

3.13.Çalışmaya Katılan Bireylerin Evlilikte İlişki Doyumu; Eşin Sosyal Medya Hesabını Kontrol Etme Sıklığına Göre İstatistiksel Olarak Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?

Tablo 3. 14. *Evlilikte İlişki Doyumunun Eşin Sosyal Medya Hesabını Kontrol Etme Sıklığına Göre Kruskal-Wallis Testi Sonucu*

Eşin Hesabını Kontrol Etme Sıklığı	N	Sıra Ortalaması	sd	χ^2	p
Günde bir kez	23	147,07	6	8,574	.199
Günde birden çok kez	12	137,33			
Haftada bir kez	16	131,81			
Haftada birden çok	4	108,13			
Ayda bir kez	18	122,92			
Daha seyrek	92	144,77			
Hiç	138	166,32			

Evlilikte ilişki doyumunun eşin sosyal medya hesabını kontrol etme sıklığına göre Kruskal-Wallis testi sonucu Tablo 3.14’ de verilmiştir. Çalışmaya katılan evli bireylerin 23’ü günde bir kez, 12’si günde birden çok kez, 16’sı haftada bir kez, 4’ü haftada birden çok, 18’i ayda bir kez, 92’si daha seyrek, 138’i ise hiç eşin sosyal medya hesabını kontrol etmektedir. Analiz sonuçları incelendiğinde çalışmaya katılan bireylerin ilişki doyumunun eşin sosyal medya hesabını kontrol etme sıklığına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir, χ^2 (sd=6, n=303) = 8,574s, $p > .05$. Fakat sıra ortalamaları incelendiğinde eşin sosyal medya hesabını hiç kontrol etmeyen katılımcıların puanlarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Analiz sonuçlarıyla tutarlı olmayan bu sonuca göre eşin sosyal medya hesabını kontrol etme sıklığının azalmasının ilişki doyumunu artıracığı düşünülmektedir. Alanyazında bunu destekleyen farklı çalışmalar yapılabilir.

3.14. Çalışmaya Katılan Bireylerin Sosyal Medya Kıskançlık Düzeyleri; İlişki Mesafesine (Yakın Mesafe /Uzak Mesafe) Göre İstatistiksel Olarak Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?

Tablo 3. 15. Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlık Düzeyinin İlişki Mesafesine Göre U- Testi Sonucu

İlişki Mesafesi	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
Evet. Aynı evde yaşıyoruz.(Yakın mesafe)	261	151,27	39481,0	5290,0	,717
Hayır. Mesleki zorunluluktan dolayı farklı şehirlerde yaşıyoruz.(Uzak mesafe)	42	156,55	156,55		

Çalışmaya katılan evli bireylerin 261'i yakın mesafe evliliği; 42'si uzak mesafe evliliği sürdürmektedir. Uzak mesafe evliliği sürdüren bireylerle, yakın mesafe evliliği sürdüren bireylerin romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlığı ölçeğinden aldıkları puanların Mann- Whitney U testi sonuçları Tablo 3.15'de verilmiştir. Analiz sonuçlarına göre romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlık düzeyi ilişki mesafesine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir. ($U= 5290,000$, $p > .05$).

3.15. Çalışmaya Katılan Bireylerin Sosyal Medya Kıskançlık Düzeyleri; Cinsiyete Göre İstatistiksel Olarak Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?

Tablo 3. 16. *Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlık Düzeyinin Cinsiyete Göre U- Testi Sonucu*

Cinsiyet	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Kadın	195	143,48	27979,50	8869,500	,023
Erkek	108	167,38	18076,50		

Romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlık düzeyinin cinsiyete göre U- testi sonucu Tablo 3.16’ de verilmiştir. Tabloya göre katılımcıların 195’i kadın, 108’i erkektir. Analiz sonuçlarına bakıldığında romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlık düzeyi cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterir. ($U= 5452,52$, $p < .05$). Sıra ortalamalarına bakıldığında kadınların romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlık düzeyi erkeklerde daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Sonuçların bu şekilde olmasında erkeğe atfedilen cinsiyet rol modelleri etkili olabilir.

3.16. Çalışmaya Katılan Bireylerin Sosyal Medya Kıskançlık Düzeyleri; Eğitim Seviyesine Göre İstatistiksel Olarak Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?

Tablo 3. 17. Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlık Düzeyinin Eğitim Seviyesine Göre Kruskal-Wallis Testi Sonucu

Eğitim	n	Sıra Ortalaması	sd	χ^2	P
İlköğretim/ortaokul	17	152,15	4	14,501	.006
Lise	54	192,56			
Ön lisans	43	148,09			
Lisans	164	141,15			
Yüksek Lisans	25	142,20			

Romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlık düzeyinin eğitim seviyesine göre Kruskal-Wallis testi sonucu Tablo 3.17’ de verilmiştir. Çalışmaya katılan evli bireylerden 17’si ilköğretim, 54 lise, 43’ü ön lisans, 164’ü lisans, 25’i ise yüksek lisans mezunudur. Analiz sonuçlarına göre çalışmaya katılan bireylerin romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlık düzeyi, eğitim seviyesine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermektedir, χ^2 (sd=4, n=303) = 14,501, $p < .05$. Bu bulgu eğitimin, romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlığına etkisini gösterir. Bu farkın kaynağı SPSS’te grupların ikili kombinasyonları için Mann Whitney U testi ya da SPSS 18 ve üstü programlarda bulunan Kruskal Wallis testi sonrası için parametrik olmayan çoklu karşılaştırma testi ile bulunabilmektedir (Büyüköztürk, 2021). SPSS 22 de yapılan KW testi sonrası için yapılan çoklu karşılaştırma testi sonuçları Tablo 3.18’ de gösterilmiştir.

Tablo 3. 18. Katılımcıların Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlığı Ölçeği Toplam Puanlarının Eğitim Seviyesine Göre Parametrik Olmayan Çoklu Karşılaştırma Test Sonuçları

Eğitim Kategorisi	Sig.
Lisans –Lisansüstü	1,000
Lisans-Ön Lisans	1,000
Lisans-İlköğretim/Ortaöğretim	1,000
Lisans- Lise	.002
Lisansüstü Ön Lisans	1,000
Lisansüstü-İlköğretim/Ortaöğretim	1,000
Lisansüstü-Lise	.174
Ön Lisans-İlköğretim/Ortaöğretim	1,000
Ön Lisans-Lise	.130
İlköğretim/Ortaöğretim-Lisa	.970

Parametrik olmayan çoklu karşılaştırma test sonuçlarına göre lisans ve lise düzeyinde eğitim gören katılımcıların sosyal medya kıskançlık düzeyleri arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında ise lise düzeyinde eğitime sahip katılımcıların sosyal medya kıskançlık düzeyinin lisans düzeyinde eğitime sahip katılımcılara göre daha yüksek olduğu söylenebilir. Buna göre yüksek eğitim seviyesinin kıskançlık düzeyini azaltıcı bir etkiye sahip olabileceği söylenebilir.

3.17. Çalışmaya Katılan Bireylerin Sosyal Medya Kıskançlık Düzeyleri; Yaşa Göre İstatistiksel Olarak Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?

Tablo 3. 19. *Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlık Düzeyinin Yaşa Göre Kruskall-Wallis Testi Sonucu*

Yaş	n	Sıra Ortalaması	Sd	χ^2	p
22-27 yaş	55	178,65	5	20,216	.001
28-33 yaş	130	160,88			
34-39 yaş	54	151,30			
40-45 yaş	35	112,63			
46-49 yaş	15	117,30			
50-55 yaş	14	103,14			

Romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlık düzeyinin yaşa göre Kruskall-Wallis sonucu Tablo 3.19’ da verilmiştir. Tablo incelendiğinde çalışmaya 22-27 yaş arası 55, 28-33 yaş arası 130, 34-39 yaş arası 54, 40-45 yaş arası 35, 46-49 yaş arası 15, 50-55 yaş arası 14 evli birey katılmıştır. Analiz sonuçlarına göre çalışmaya katılan bireylerin sosyal medya kıskançlık düzeyi, yaşa göre istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır, χ^2 (sd=5, n=303) = 20,216, $p < .05$. Bu bulgu, yaş faktörünün sosyal medya kıskançlık düzeyini artırmada farklı etkilere sahip olduğunu gösterir. . Bu farkın kaynağı SPSS’te grupların ikili kombinasyonları için Mann Whitney U testi ya da SPSS 18 ve üstü programlarda bulunan Kruskall Wallis testi sonrası için parametrik olmayan çoklu karşılaştırma testi ile bulunabilmektedir (Büyüköztürk, 2021). SPSS 22 de yapılan KW testi sonrası için yapılan çoklu karşılaştırma testi sonuçları Tablo 3.20’ de gösterilmiştir.

Tablo 3. 20. Katılımcıların Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlığı Ölçeği Toplam Puanlarının Yaşa Göre Parametrik Olmayan Çoklu Karşılaştırma Test Sonuçları

Yaş Kategorileri	Sig.
22-27 yaş-28-33 yaş	1,000
22-27 yaş-34-39 yaş	1,000
22-27 yaş-40-45 yaş	1,000
22-27 yaş-46-49 yaş	1,000
22-27 yaş-50-55 yaş	.310
28-33 yaş-34-39 yaş	1,000
28-33 yaş-40-45 yaş	.848
28-33 yaş-46-49 yaş	.022
28-33 yaş-50-55 yaş	.017
34-39 yaş-40-45 yaş	1,000
34-39 yaş-46-49 yaş	.228
34-39 yaş-50-55 yaş	.206
40-45 yaş-46-49 yaş	1,000
40-45 yaş-50-55 yaş	1,000
46-49 yaş-50-55 yaş	1,000

Parametrik olmayan çoklu karşılaştırma test sonuçlarına göre 46-49 yaş ile 28-33 ve 50-55 ile 28-33 yaş gruplarının arasındaki sosyal medya kıskançlık düzeyi arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında 28-33 yaş grubundaki katılımcıların sosyal medya kıskançlık düzeyi daha yüksektir. Buna göre bireyler ileri yaşlarda sahip olduğu olgunluk sayesinde kıskançlık duygusunu kontrol edilebilir yorumu yapılabilir.

**3.18. Çalışmaya Katılan Bireylerin Sosyal Medya Kıskançlık Düzeyleri;
Çalışma Durumlarına Göre İstatistiksel Olarak Anlamlı Bir Farklılık
Göstermekte Midir?**

Tablo 3. 21. Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlık Düzeyinin Çalışma Durumuna Göre U Testi Sonucu

Çalışma Durumu	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Çalışıyor	239	151, 29	36158,00	7478,00	,785
Çalışmıyor	64	154, 66	9898,00		

Çalışmaya katılan çalışan ve çalışmayan evli Bireylerin Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlık Ölçeği'nden aldıkları puanların U Testi sonucu Tablo 3.21' de verilmiştir. Çalışmaya katılan evli bireylerin 239'u herhangi bir işte çalışmakta, 64 ü ise çalışmamaktadır. Analiz sonuçları incelendiğinde sosyal medya kıskançlık düzeyi çalışma durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir. (U= 7647,50, $p>.05$).

3.19. Çalışmaya Katılan Bireylerin Sosyal Medya Kıskançlık Düzeyleri; Evlilik Sürelerine Göre İstatistiksel Olarak Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?

Tablo 3. 22. *Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlık Düzeyinin Evlilikte Geçirilen Süreye Göre Kruskall-Wallis Testi Sonucu*

Evlilikte Geçirilen Süre	n	Sıra Ortalaması	Sd	χ^2	p
0-2 yıl	83	139,69	6	8,371	.212
2-5 yıl	76	172,41			
5-10 yıl	61	146,50			
10-17 yıl	37	136,23			
17-24 yıl	29	166,57			
24-32 yıl	15	154,47			
32-47 yıl	2	184,50			

Romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlık düzeyi, evlilikte geçirilen süreye göre Kruskall-Wallis Testi sonucu Tablo 3.22’ de verilmiştir. Tablo incelendiğinde 83’ü 0-2 yıl, 76’sı 2-5 yıl, 61’i 5-10 yıl, 37’si 10-17 yıl, 29’u 17-24 yıl, 15’i 24-32 yıl ve 2’si 32-47 yıl evlilik süresine sahiptir. Analiz sonuçlarına göre çalışmaya katılan bireylerin sosyal medya kıskançlık düzeyi evlilikte geçirilen süreye göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir, χ^2 (sd=6, n=303) = 8,371, p >05. Bu durumda sosyal medya kıskançlığını kişilik yapısı, evlilikten beklentiler, sosyal medya kullanım amacı gibi farklı faktörlerin etkilediği yorumu yapılabilir

3.20. Çalışmaya Katılan Bireylerin Sosyal Medya Kıskançlık Düzeyleri; Çocuk Sahibi Olma Durumuna Göre İstatistiksel Olarak Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?

Tablo 3. 23. *Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlık Düzeyinin Çocuk Sahip Olma Durumuna U Testi Sonucu*

Çocuk Sahibi	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
Var	216	147,44	31847,00	8411,00	,153
Yok	87	163,32	14209,00		
Total	303				

Romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlık düzeyinin çocuk sahibi olma durumuna göre U testi sonucu Tablo 3.23’ de verilmiştir. Tablo incelendiğinde çalışmaya katılan 303 evli bireyin 216’sı çocuk sahibi, 87’si ise çocuk sahibi değildir. Analiz sonuçlarına göre sosyal medya kıskançlık düzeyi, çocuk sahibi olma durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir. (U= 8411,00, $p>.05$).

3.21. Çalışmaya katılan bireylerin romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlık düzeyleri; evlenme biçimine göre farklılık göstermekte midir?

Tablo 3. 24. Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlık Düzeyinin Evlilik Biçimine Göre U Testi Sonucu

Evlilik Türü	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
Görücü usulü	250	150,85	150,85	6337,500	,620
Aşk Evliliği	53	157,42	157,42		
Total	303				

Evlilikte ilişki doyumunun evlilik biçimine göre U Testi sonucu Tablo 3.24’ de verilmiştir. Çalışmaya katılan 250 evli birey görücü usulü, 53’ü ise aşk evliliği şeklinde evlenmiştir. Analiz sonuçları incelendiğinde evlenme biçimi; sosyal medya kıskançlık düzeyini istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştırmamaktadır. (U= 6337,50, $p>.05$).

3.22. Çalışmaya Katılan Evli Bireylerin Sosyal Medya Kıskançlık Düzeylerinin; En Sık Kullanılan Sosyal Medya Hesabına Göre İstatistiksel Olarak Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte Midir?

Tablo 3. 25. *Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlık Düzeyinin Kullanılan Sosyal Medya Hesabına Göre Kruskall Wallis Testi Sonucu*

Kullanılan Sosyal Medya	n	Sıra Ortalaması	sd	χ^2	P
Facebook	26	166,56	5	6,488	,262
Instagram	213	140,12			
Twitter	27	159,22			
Youtube	23	153,93			
Tik Tok	1	180,00			
Diğer	13	164,04			

Romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlık düzeyinin kullanılan sosyal medya hesabına göre Kruskall Wallis testi sonucu Tablo 3.25’ de verilmiştir. Çalışmaya katılan evli bireylerin 26’sı Facebook, 213’ü Instagram, 27’si Twitter, 23’ü Youtube, 1’i Tik Tok ve 13’ü diğer sosyal medya hesaplarını kullanmaktadır. Tablo incelendiğinde çalışmaya katılan bireyler en fazla Instagram, en az Tik Tok sosyal medya hesabını kullanmaktadır. Analiz sonuçlarına göre çalışmaya katılan bireylerin sosyal medya kıskançlık düzeyinin, en sık kullanılan sosyal medya hesabına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir, χ^2 (sd=5, n=303) = 6,488 p >.05.

3.23. Çalışmaya Katılan Bireylerin Sosyal Medya Kıskançlık Düzeyleri; Sosyal Medyada Geçirilen Süreye Göre Farklılık Göstermekte Midir?

Tablo 3. 26. Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlık Düzeyinin Sosyal Medyada Geçirilen Süreye Göre Kruskal Wallis Testi Sonucu

Geçirilen süre	n	Sıra Ortalaması	sd	χ^2	p
0-2 saat	201	152,56	3	6,768	.080
3-5 saat	85	148,69			
6-8 saat	15	181,57			
8 saat ve üzeri	2	14,50			

Romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlık düzeyinin sosyal medyada geçirilen süreye göre Kruskal-Wallis sonucu Tablo 3.26’ da verilmiştir. Tablo incelendiğinde sosyal medyada 0-2 saat vakit geçiren katılımcı 201, 3-5 saat vakit geçiren katılımcı 85, 6-8 saat vakit geçiren katılımcı 15, 8 saat ve üzeri vakit geçiren katılımcı sayısı ise 2’dir. Analiz sonuçları incelendiğinde Sosyal medya kıskançlık düzeyi, sosyal medyada geçirilen süreye göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir, χ^2 (sd=3, n=303) =6,768, $p > .05$.

3.24. Çalışmaya katılan bireylerin sosyal medya kıskançlık düzeyleri; eşin sosyal medya hesabını kontrol etme sıklığına göre farklılık göstermekte midir?

Tablo 3. 27. Sosyal Medya Kıskançlık Düzeylerinin Eşin Sosyal Medya Hesabını Kontrol Etme Sıklığına Göre Kruskal-Wallis Testi Sonucu

Eşin Hesabını Kontrol Etme Sıklığı	n	Sıra Ortalaması	Sd	χ^2	p
Günde bir kez	23	218,46	6	46,448	.000
Günde birden çok kez	12	226,21			
Haftada bir kez	16	162,38			
Haftada birden çok	4	161,63			
Ayda bir kez	18	167,25			
Daha seyrek	92	170,24			
Hiç	138	118,84			

Sosyal medya kıskançlık düzeylerinin eşin sosyal medya hesabını kontrol etme sıklığına göre Kruskal-Wallis Testi sonucu Tablo 3.27’de verilmiştir. Tablo incelendiğinde çalışmaya katılan evli bireylerin 23’ü günde bir kez, 12’si günde birden çok kez, 16’sı haftada bir kez, 4’ü haftada birden çok, 18’i ayda bir kez, 92’si daha seyrek eşin sosyal medya hesabını kontrol etmekte, 138’i ise hiç kontrol etmemektedir. Analiz sonuçlarına göre çalışmaya katılan bireylerin sosyal medya kıskançlık düzeylerinin eşin sosyal medya hesabını kontrol etme sıklığına göre anlamlı bir şekilde farklılaştığını göstermektedir, χ^2 (sd=6, n=303) = 46,448, $p < .05$. Bu bulgu eşin hesabını kontrol etme sıklığının, sosyal medya kıskançlık düzeyinde farklı etkilere sahip olduğunu göstermektedir. Bu farkın kaynağı SPSS’te grupların ikili kombinasyonları için Mann Whitney U testi ya da SPSS 18 ve üstü programlarda bulunan Kruskal Wallis testi sonrası için parametrik olmayan çoklu karşılaştırma testi ile bulunabilmektedir (Büyüköztürk, 2021). SPSS 22 de yapılan KW testi sonrası için yapılan çoklu karşılaştırma testi sonuçları Tablo 3.28’ de gösterilmiştir..

Tablo 3. 28. Katılımcıların Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlığı Ölçeği Toplam Puanlarının Sosyal Medya Hesabını Kontrol Etme Sıklığı Göre Parametrik Olmayan Çoklu Karşılaştırma Test Sonuçları

Kontrol Etme Sıklığı Kategorisi	Sig.
Günde bir kez - Günde birden çok kez	1,000
Günde bir kez- Haftada bir kez	1,000
Günde bir kez- Haftada birden çok kez	1,000
Günde bir kez Ayda bir kez	1,000
Günde bir kez- Daha seyrek	.382
Günde bir kez- Hiç	.000
Günde birden çok kez- Haftada bir kez	1,000
Günde birden çok kez- Haftada birden çok kez	1,000
Günde birden çok kez- Ayda bir kez	1,000
Günde birden çok kez- Daha seyrek	.784
Günde birden çok kez- Hiç	.001
Haftada bir kez Haftada birden çok kez	1,000
Haftada bir kez- Ayda bir kez	1,000
Haftada bir kez- Daha seyrek	1,000
Haftada bir kez- Hiç	1,000
Haftada birden çok kez- Ayda bir kez	1,000
Haftada birden çok kez- Daha seyrek	1,000
Haftada birden çok kez- Hiç	1,000
Ayda bir kez- Daha seyrek	1,000
Ayda bir kez- Hiç	.576
Daha seyrek- Hiç	.000

Parametrik olmayan çoklu karşılaştırma test sonuçlarına göre hiç-daha seyrek, hiç-günden bir kez, hiç-günde birden fazla kez gruplarının sosyal medya kıskançlık düzeyi arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında eşin sosyal medya hesabını günde birden çok kez kontrol etme sıklığına sahip olan katılımcıların ($\bar{x}$ = 226,21) sosyal medya kıskançlık düzeyi yüksektir. Buna eşe duyulan kıskançlığın artması daha fazla kontrol etme ihtiyacına;

daha fazla kontrol etme davranışı da kıskançlığa neden olabilir şeklinde yorum yapılabilir. Aynı zamanda eşin sosyal medyasını kontrol etme sıklığı bireylerin sosyal medyada geçirdikleri süreler hakkında bilgi vermektedir. Eşin sosyal hesabını günde birden çok kez kontrol etme sıklığına sahip olan katılımcıların aynı zamanda günde birden çok kez sosyal medya kullandığı söylenebilir

3.25. Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlığı Ölçeği'nin üç alt faktörü (kısıtlayıcı kontrolcü tutum, şüpheli ve gözetleyici tutum, sosyal medya alanına saygı) evlilik doyumunun anlamlı birer yordayıcısı mıdır?

Tablo 3. 29. Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlığı Ölçeğine Ait Alt Boyutların Evlilik Doyumunu Yordayıcılığına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Değişken	B	Standart hata	β	t	p
Kısıtlayıcı-Kontrolcü Tutum	-,199	,132	-,105	-1,507	,133
Şüpheli-Gözetleyici Tutum	,191	,153	,089	1,253	,211
Sosyal Medya Alanına Saygı	,368	,132	,167	2,777	,006

Regresyon analizinin başında kısıtlayıcı kontrolcü tutum ve şüpheli ve gözetleyici tutum alt boyut değişkenlerine de yer verilmiştir. Ancak tablo incelendiğinde kısıtlayıcı kontrolcü tutum ve şüpheli ve gözetleyici tutum alt boyut değişkenlerine ait manidarlık değeri.05'ten büyük olduğu için evlilik doyumunu anlamlı olarak yordamamaktadır. Bu değişkenler analiz dışında bırakılarak analiz sosyal medya alanına saygı değişkeni ile devam ettirilmiştir.

Tablo 3. 30. *Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlığı Ölçeği'nin Sosyal Medya Alanına Saygı Alt Boyutunun Evlilik Doyumunu Yordayıcılığına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları*

Değişken	B	Standart Hata β	β	T	p	İkili R	Kısmi R
Sabit	45,233	1,950		22,834	,000		
Saygı	,368	,125	,168	2,950	,003	1,68	1,68
R= 0,168	R ² =0,028						
F(1, 301)=8,703	p< .05						

Romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlığı ölçeğinin sosyal medya alanına saygı alt boyutunun evlilik doyumunu yordayıcılığına ilişkin regresyon analizi sonuçları Tablo 3.30' da verilmiştir. Tablo incelendiğinde sosyal medya alanına saygı alt boyutunun evlilik doyumunu yordadığı görülmektedir (R² =0,028, p<.05). Sosyal medya alanına saygı değişkeni evlilik doyumundaki toplam varyansın yaklaşık % 028' ini açıklamaktadır. Nitekim bu sonuç ileride yapılacak çalışmalara için öncü niteliğinde bir sonuçtur.

4. SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu çalışmanın amacı evli bireylerin evlilik doyumları ve sosyal medya kıskançlıkları arasındaki ilişkinin ilişkisel mesafe bağlamında ve çeşitli demografik değişkenler açısından incelenmesidir. Bu çalışmada yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi, çalışıp-çalışmama, evlilik süresi, çocuk sahibi olup-olmama; sosyal medya kullanımı ile ilgili ise en sık kullanılan sosyal medya ortamı, sosyal medyada geçirilen süre, eşin sosyal medya hesabını kontrol etme sıklığı gibi demografik değişkenler incelenmiştir. Literatür tarandığında evlilik ile ilgili yapılan çok sayıda araştırma mevcuttur. Fakat diğer çalışmalar incelendiğinde bu değişkenlerin bir arada ele alındığı bir çalışmaya rastlanmamıştır. Dolayısıyla benzer özelliklere sahip çalışmaların alanyazında sınırlı sayıda olduğu söylenebilir. Araştırma bulguları incelendiğinde, diğer çalışmalarla ortak sonuçlar elde edildiği gibi farklı sonuçların da bulunduğu görülmektedir. Bu bağlamda evlilikte ilişki doyumu; ilişkisel mesafe, cinsiyet, eğitim seviyesi, çalışma durumu, evlilik süresi, çocuk sahibi olup olmama, ne şekilde evlendiği, kullanılan sosyal medya türü, sosyal medyada geçirilen süre, eşin sosyal medya hesabını kontrol etme sıklığı değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir. Bununla beraber evlilik doyumu yaşa göre istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır.

Literatür tarandığında güncel bir konu olarak karşımıza çıkan sosyal medya kıskançlığı kavramı ile ilgili sınırlı sayıda çalışma mevcuttur (Aydın ve Uzun, 2021; Karakaş, 2023). Romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlığı ele alınan değişkenlerle birlikte incelendiğinde ise bu çalışma öncü niteliğinde bir çalışmadır. Bu bağlamda romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlığı; ilişki mesafesi eğitim seviyesi, çalışma durumu, çocuk sahibi olup olmama, evlenme biçimi, evlilikte geçirilen süre, kullanılan sosyal medya türü, sosyal medyada geçirilen süre açısından incelendiğinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Öte yandan cinsiyet, yaş, eğitim seviyesi, eşin sosyal medya hesabını kontrol etme sıklığı değişkenlerinin romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlığı düzeyi açısından anlamlı farklılaşmalara sahip olduğu görülmüştür.

Aynı zamanda bu çalışmada, romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlığı ölçeğinin üç alt faktörü (kısıtlayıcı kontrolcü tutum, şüpheli ve gözetleyici tutum,

sosyal medya alanına saygı) evlilik doyumunun anlamlı birer yordayıcısı mıdır sorusuna cevap aranmıştır. Regresyon sonuçları incelendiğinde kısıtlayıcı kontrolcü tutum ve şüpheli ve gözetleyici tutum alt boyutunun evlilik doyumunu anlamlı olarak yordamadıkları fakat sosyal medya alanına saygı alt boyutunun evlilik doyumunu yordadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Özetle yaşantımızın vazgeçilmez bir parçası olan sosyal medyanın evliliğe etkileri düşünüldüğünde sosyal medya kullanımında eşe gösterilen saygı da yeni bir araştırma konusu olarak karşımıza çıkmaktadır (Dizman, 2019). Nitekim bu sonuç farklı.

4.1. Katılımcıların Evlilik Doyum Düzeylerine Dair Elde Edilen Bulguların Tartışılması

Araştırmanın amaçları doğrultusunda ilk olarak ilişkisel mesafe açısından bir inceleme yapılmıştır. Analiz sonuçları incelendiğinde evlilikte ilişki doyumu ilişki mesafesine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Alanyazına bakıldığında düzenli iletişim kurmak, güveni pekiştirmek ve ortak aktiviteler düzenlemek uzak mesafe evliliklerinde evlilik tatminini arttıran diğer faktörlerdir (Johnson ve Horne, 2019). Yapılan farklı bir çalışma ise uzak mesafe evliliği sürdüren çiftlerin, benzer fedakarlık davranışlarının evlilik doyumu üzerinde ortaya çıkabilecek olumsuz etkileri azalttığı belirtilmektedir (Kölemen, Can ve Tomar, 2023). Kayabol (2022)'a göre, olumlu kişilik özellikleri, seyahat etmeyi sevmek, ilişkinin temel kaynakları, aileyle ilgili sorumlulukları yerine getirmek, aile desteği almak, sosyal destek almak, sınırları korumak, uzun süredir evli olmak, zıt özelliklerin tamamlayıcılığı, mizahı kullanmak, teknolojiyi işlevsel kullanma (görüntülü konuşma, anlık mesajlaşma), seyahat eden eş için yaşanılan yerle çalışılan yer arasındaki ulaşımın kolay olması gibi faktörler uzak mesafe evliliğini kolaylaştıran etmenler arasında sayılabilir (Kayabol vd., 2022). Dolayısıyla evli çiftlerin birbirlerine coğrafi olarak yakın olup olmamaları, ilişki memnuniyeti üzerinde belirleyici bir faktör olmadığı söylenebilir. Evlilik doyumunu etkileyen diğer faktörler fiziksel mesafenin etkisini dengelemektedir.

Çalışmaya katılan bireylerin evlilikte ilişki doyumu cinsiyete göre incelendiğinde cinsiyetler arasında anlamlı bir farklılaşma yoktur. Bu durum evlilik

doyumunun cinsiyetle doğrudan ilişkili olmadığını göstermektedir. Aynı sonuçları Aylıkçı (2018)'da elde etmiştir. Evlilik doyumu puanları cinsiyete göre farklılaşma göstermemiştir. Evli bireylerin evlilik doyumunun cinsiyet ve eş desteğine göre inceleyen araştırma sonucunda ise cinsiyet açısından evlilik doyumunun anlamlı düzeyde farklılaşmadığı, eş desteği açısından değerlendirildiğinde ise pozitif yönde anlamlı düzeyde farklılaştığı sonucu bulunmuştur (Kabasakal, 2016). Öte yandan kadınlara ve erkeklere atfedilen roller ve aile içinde bulundukları statüler evlilik ilişki dinamiklerini etkileyebilmektedir. Bu durum evlilik doyumunu açıklamada sadece cinsiyetin değil toplumsal cinsiyet rolünün de etkili olduğunu göstermektedir. (Çıtışlı, 2018). Sonuç olarak evlilik doyumu ile ilgili incelemelerde çeşitli örneklem grupları veya farklı değişkenlerin araştırmaların sonuçlarını değiştirebilir.

Çalışmaya katılan bireylerin evlilikte ilişki doyumu yaşa göre incelendiğinde çalışmaya katılan bireylerin evlilikte ilişki doyumu, yaşa göre istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır. 34-39 yaş ile 50-55 yaşındaki katılımcıların evlilikte ilişki doyumu arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Bulgular, alanyazında yaş değişkeninin evlilik doyumunu yordadığını gösteren diğer çalışmalarla tutarlıdır.(Rıza,2016; Aylıkçı, 2018). Benzer sonuçlara ulaşan bir çalışmada, 41-50 yaş arasındaki katılımcıların, 31-40 yaş aralığındaki katılımcılara kıyasla evlilik doyum düzeyleri daha fazladır (Rıza,2016). Aylıkçı (2018)'nın yaptığı çalışmada 41-50 yaş grubunun 20-30 yaş grubuna göre evlilik doyumlarının daha yüksek olduğu sonucunu bulmuştur. Dolayısıyla genç yetişkinlere göre daha yüksek evlilik doyumuna sahip olan ileri yetişkinler, geçmişte olumsuz etkileşimler yaşasalar bile daha deneyimli ve sabırlı olmaları sayesinde karşılaşılan sorunlarla daha kolay mücadele etmektedir (Jiang ve Fung, 2024).

Evlilikte ilişki doyumu eğitim seviyesine göre incelendiğinde çalışmaya katılan bireylerin evlilikte ilişki doyumu, eğitim seviyesine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Ancak sıra ortalamalarına bakıldığında eğitim düzeyi arttıkça evlilikte ilişki doyumunun arttığı söylenebilir. Bu sonuçlara benzer olarak evli kadınlarla yapılan bir çalışmada, bireylerin evlilikte ilişki doyumu, eğitim seviyesine göre istatistiksel olarak farklılaşmamaktadır (Yiğit, 2018). Öte yandan alanyazın incelendiğinde farklı sonuçlara da ulaşılmıştır. Örneğin bir çalışmada yüksek lisans mezunu olan bireylerin diğer bireylere oranla evlilik doyum düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır (Demirli ve Kendir, 2016). Sonuç olarak düşük

eğitim seviyesine sahip bireyler arasında da tatmin edici evlilikler bulunabilirken, yüksek eğitim seviyesine sahip bireyler arasında memnuniyetsiz ilişkiler olabilmektedir.

Bireylerin evlilikte ilişki doyumu çalışma durumlarına göre incelendiğinde evlilikte ilişki doyumu, çalışma durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Aydoğan (2021)'ın yaptığı çalışmada benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Diğer çalışmalarda da ise evlilik yaşam doyumu çalışma durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir (Ünal, 2024). Bununla birlikte araştırmalar incelendiğinde analiz sonuçları ile tutarlı olmayan sonuçlar da mevcuttur. Kaya (2023)'nın yaptığı araştırma sonucuna göre, katılımcıların evlilik doyum düzeyleri çalışma durumuna göre anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır. 189 karı koca çiftin katıldığı, eşlerin 53' ünün çalıştığı, yaşam ve evlilik memnuniyetini inceleyen bir araştırmada; çalışan eşlerin, çalışmayan eşlere göre evlilik doyumları daha yüksek bulunmuştur (Layner ve Clark, 2017). Çalışma hayatı ve evlilik arasındaki gerilim kaçınılmazdır. Dolayısıyla çalışma durumu ve evlilik doyumu arasındaki ilişkiyi incelerken bu durumu kolaylaştıran veya zorlaştıran koşulları değerlendirmek önemlidir. Çünkü cinsiyet, evlilik işleyişi, ebeveynlik durumu, iş yükü, işverenler, ekonomik beklentiler gibi faktörler de sonuçları etkileyebilmektedir (Layner vd., 2017).

Evlilikte geçiren sürenin evlilik doyumuna etkisine bakıldığında ise anlamlı bir fark bulunmamıştır. Alanyazın incelendiğinde benzer sonuçlara ulaşan çalışmalar mevcuttur (Kaya ve Ahmet, 2021). Buna göre evlilik doyumun, evlilik süresi değişkenine göre farklılaşmama sebebi, evli bireylerin süreç içerisinde girdikleri farklı rollere ve eşlerin birbirlerinin özelliklerine uyum sağlamaya çalışmalarıdır. Bu durumun nedeni birçok değişikliğe (çocuğun varlığına uyum, çocuğun okul macerası, çocukların evden uzaklaşması gibi süreçler) uyum sağlamaya çalışan ebeveynlerin evlilik süresine göre evlilikten alınan doyumun farklılaşmaması normal kabul edilebilir (Kaya ve Ahmet, 2021). Diğer bir çalışmada bir çift çocuk sahibi olma konusunda ne kadar hevesli olursa olsun, çocuk sahibi olmanın ilişki dengesini büyük oranda etkilediğinden bahsedilmektedir (McLaughlin 2002; Akt., Akpınar ve Kırlioğlu, 2020). Aynı zamanda bireylerin evlilikte ilişki doyumunun, evlilikte geçirilen süreye göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği sonuçlarla da karşılaşılmaktadır; (Ceylan, 2024). Nitekim evliliğin ilerleyen zamanlarına nispeten evliliğin ilk aylarında

daha az sorunla karşılaşır. Zaman geçtikçe bireylerin eşlerindeki farklı özellikleri keşfetmesi, evlilik beklentilerinin karşılaşılmaması gibi sebeplerle sorunlar artmaktadır (Ceylan, 2024). Dolayısıyla eşler arası iletişim, anlayış, sorunu çözme çabası, çatışmaların asıl kaynağını bulmak için uğraş vb. evlilik doyumu incelenirken ele alınması gereken diğer faktörlerdir (Ceylan, 2024).

Evlilikte ilişki doyumunun çocuk sahibi olma durumuna göre sonuçları incelendiğinde aralarında anlamlı bir farklılık yoktur. Alan yazın taraması yapıldığında, bu araştırmanın sonucuna benzer şekilde çocuk sahibi olanlar ile olmayanların evlilik doyumu düzeylerinde anlamlı bir farklılık bulmayan araştırmalara rastlanmıştır (Güneş ve Turan, 2022). Tutarlı sonuçlara ulaşan Tuzcu'ya (2017) göre evlilik doyumunu etkileyen faktörlerden biri eşlerin farklı kişilik özelliklerine olmasıdır.

Nitekim farklı sonuçlara ulaşan çalışmalar da mevcuttur (Polatoğlu 2022).Yapılan çalışmada çocuğu olan kadınların evlilik doyum puanının çocuğu olmayan kadınlara göre daha az olduğu gözlemlenmiştir. Çocuk sahip olmanın gerekliliği olan büyük sorumluklar, doğan çocukla beraber annenin tüm ilgisinin çocuğa yönelmesi nedeniyle eşler arasında yaşanan iletişim kopukluğu evlilikten alınabilecek doyumu düşürebilmektedir (Polatoğlu, 2022).

Evlilikte ilişki doyumu evlilik biçimine göre incelediğinde evlenme biçimi; evlilikte ilişki doyumunu anlamlı bir şekilde farklılaştırmamaktadır. Alanyazın incelediğinde tutarlı sonuçlarla karşılaşılmaktadır (Denli.2016). Evlilik öncesi söz, nişan gibi süreçler her iki tür evlilikte de bulunmaktadır dolayısıyla bireylerin evlenme biçimleri ne olursa olsun, evlilik sürecine başlama koşulları aynıdır. Böylelikle her iki evlenme biçiminde de söz ve nişan sürecinde yaşanan sorunlar veya beklentiler farklılık göstermeyecektir (Denli, 2016). Sonuç olarak bireylerin görücü usulü ya da aşk evliliği yapmış olmaları ilişki doyumlarında bir fark yaratmamıştır.

Evlilikte ilişki doyumu, en sık kullanılan sosyal medya hesabına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Sonuçlar incelendiğinde katılımcılar en fazla Instagram, en az Tik Tok sosyal medya hesabını kullanmaktadır. Aynı zamanda sıra ortalamaları incelendiğinde ise Tik-Tok kullanıcılarının en yüksek puana sahip olduğu görülmektedir.

Yapılan alışmalar incelendiğinde evlilikte ilişki doyumunun kullanılan sosyal medya hesabına en sık kullanılan sosyal medya türüne göre farklılaşıp farklılaşmadığına dair doğrudan bir sonuçla karşılaşılmamakla birlikte en sık kullanılan sosyal medya türlerinin WhatsApp, YouTube ve Instagram olduğu tespit edilmiştir (Balcı ve Kaya, 2021). We are social dijital 2023 Türkiye raporuna göre ise en sık kullanılan sosyal medya türünün Instagram olduğu belirtilmiştir.

Evlilikte ilişki doyumunu ve sosyal medyada geçirilen süre incelendiğinde aralarında anlamlı bir fark yoktur. Benzer sonuçlara ulaşan Tiryaki ve Karakuş (2018) ise 296 evli bireyle yürüttükleri çalışmalarında Facebook kıskançlığı, yaşam doyumunu, ikili ilişkide güven ve evlilik doyumunu değişkenlerini incelemiştir. Bu alışmada Facebook kullanım sıklığına göre evlilik yaşam doyumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Benzer olarak Dinçsoy’da (2021) yaptığı çalışmada, sosyal medya kullanım sıklığının, sosyal medyada geçirilen sürenin romantik ilişkilerde güveni yordama üzerinde anlamlı bir güce sahip olmadığı fakat sosyal medya bağımlılığı ile güven ve ilişki doyumunu arasında tam tersi bir ilişki olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Nitekim alanyazın incelendiğinde, sosyal medya kullanım süresindeki artışın ilişki doyumunu olumsuz yönde etkilediğine dair sonuçlara ulaşılabilmektedir. Bülbül (2022)’e göre bireylerin sosyal medyada fazla vakit harcaması yaşamlarının diğer yönlerine, etkinliklere, işlerine, eğitimlerine yeterli zaman ayıramamalarına neden olmaktadır. Aynı zamanda vaktinin çoğunu sosyal medyada geçiren bireyler çevresinden soyutlanarak ilişkilerinde sorunlar yaşamaktadır (Ganyeva, 2019). Benzer sonuçlara ulaşılan diğer bir çalışmada eşlerin bir günde kullandıkları internet sürelerindeki artışın ilişki doyumunu düşürdüğü belirtilmiştir (Aylıkçı, 2018). Dolayısıyla çoğu çalışma sosyal medyada fazla vakit geçirmenin ilişki kalitesine, ilişki doyumuna ve duygusal yakınlığa zarar verdiğini ifade etmektedir (Koşan, 2023).

Evlilikte ilişki doyumunu ve eşin sosyal medya hesabını kontrol etme sıklığına göre incelendiğinde aralarında anlamlı bir ilişki göstermediği anlaşılmıştır. Alanyazın incelendiğinde ilişki doyumunu ve eşin sosyal medya hesabını kontrol etme sıklığı ile ilgili doğudan yapılan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Fakat evrimii gözetleme davranışının ilişki kalitesini düşürdüğüne dair araştırmalara bulunmaktadır (Imperato, Everri ve Mancini, 2023).

4.2. Katılımcıların Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlığı Düzeylerine Dair Elde Edilen Bulguların Tartışılması

Katılımcıların romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlıkları ilişki mesafesine göre incelendiğinde anlamlı bir farklılaşma bulunamamıştır. Alanyazın incelendiğinde uzak mesafe evliliklerini inceleyen araştırmaların sınırlı sayıda olduğu (Tomar, Gürhan ve Kölemen, 2023; Kölemen, 2022; Kayabol vd., 2022; Aşıla Ceylaner, 2019; Erdem, 2018), aynı zamanda sosyal medya kıskançlığını ilişki mesafesi bağlamında inceleyen hiçbir çalışmanın bulunmadığı gözlenmektedir. Dolayısıyla sosyal medya kıskançlığını uzak mesafe bağlamında inceleyen bu çalışma öncü bir çalışmadır. Sonuçlarla yakın ilişkili çalışmalara bakıldığında, uzak mesafe evliliklerinin doğasını inceleyen nitel bir çalışmada sosyal medya kullanımının uzak mesafe evliliklerinde kolaylaştırıcı bir etmen olduğundan bahsedilmektedir (Kayabol vd., 2022). Fakat Partneri kontrol etmek, gözetlemek gibi işlevi dışında kullanılan sosyal medya güvensizlik hissini arttırarak kıskançlığa neden olabilmektedir (Alikılıç, 2019; Dursun ve Özkan, 2019; Arikewuyo ve ark., 2021). Bu nedenle sosyal medya kıskançlığını ilişkisel mesafe bağlamında incelemek için eşlerin sosyal medya platformlarını ne amaçla kullandıkları, aralarındaki güven ilişkisi ve romantik kıskançlık düzeyi gibi değişkenlerin dikkate alınması gereklidir (Alikılıç, 2019).

Katılımcıların romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlıkları cinsiyete göre incelendiğinde aralarındaki ilişki anlamlı bir farklılık göstermektedir. Sıra ortalamalarına bakıldığında kadınların romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlık düzeyi erkeklerden daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Alanyazın incelendiğinde sosyal medya kıskançlığını ele alan sınırlı sayıda çalışma mevcuttur (Karakaş, 2023). Analiz sonuçları ile tutarlı olmayan sonuçları olan bu çalışma, erken dönem uyum bozucu şemaların ve bağlanma düzeyinin romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlığına etkisini ve sosyal medya kıskançlığı düzeyinin sosyo-demografik özelliklere göre farklılaşıp farklılaşmadığını tespit etmeyi amaçlamaktadır. Çalışmaya göre erkeklerin sosyal medya kıskançlık puanının, kadınların puanından yüksek olduğu görülmüştür. Ayrıca kısıtlayıcı kontrolcü tutum boyutunda da erkeklerin puanı kadınların puanından anlamlı derecede yüksek bulunmuştur. Bu sonuçlar özellikle ataerkil toplumlarda erkeğe atfedilen cinsiyet rollerine uygundur (Karakaş, 2023). Nitekim erkeğin; partnerinin sosyal medya kullanmasını istememe, partnerini kontrol

etmek için sahte hesap açma, partnerinin sosyal medya kullanım sıklığını kontrol etme gibi kontrol ve kısıtlama içeren davranışlar sergilemesi, ilişkide edinmesi gereken otoriter rolü aşıl原因an kültürel normlara işaret etmektedir (Karakaş, 2023). Kıskançlıkla ilgili diğer çalışmalar incelendiğinde kıskançlık düzeylerinin cinsiyetler arasında değişim gösterip göstermeyeceğine dair farklı sonuçlara ulaşılmıştır. Örneğin facebook kıskançlığına yönelik yapılan araştırmalarda ise cinsiyetler arasında bir değişim olmadığı sonucuna ulaşılmıştır (Tiryaki ve Karakuş, 2018). Cinsiyetler arasında belirgin farklılık olduğunu ortaya koyan bir çalışmada ise facebook kıskançlığı ölçeğinden, kadınların erkeklere göre daha yüksek puan aldıkları belirtilmiştir (Demirtaş Madran, 2016). Başka bir çalışmada ise erkek katılımcıların Facebook Kıskançlığı puan ortalaması kadınlara göre daha yüksek bulunmuştur (Küllük ve İşözen, 2018). Romantik kıskançlıkla ilgili yapılan bir çalışmada romantik kıskançlık düzeyinin cinsiyete göre farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır (Kaplan ve Tasa, 2023). Sonuç olarak bulgular değerlendirilirken kıskançlığın altında yatan nedene değinmek önemlidir. Çünkü, kıskançlığın duygusal veya cinsel kaynaklı olması, cinsiyetler arasında farklılık gösterebilir dolayısıyla erkekler cinsel kıskançlığı; kadınların ise duygusal kıskançlığı daha çok göstermektedirler (Trivers 1972; Akt., Houser, 2009).

Katılımcıların romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlık düzeyi eğitim seviyesine göre incelendiğinde ise aralarında anlamlı bir farklılık vardır. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında ise lise düzeyinde eğitime sahip katılımcıların sosyal medya kıskançlık düzeyinin lisans düzeyinde eğitime sahip katılımcılara göre daha yüksek olduğu söylenebilir. Alanyazında eğitim düzeyi ile romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlığı arasındaki ilişkiyi çalışan sınırlı sayıda araştırma mevcuttur. Karakaş (2023)'ın çalışmasındaki sonuçlara bakıldığında eğitim düzeyi ile romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlığı incelendiğinde yalnızca kısıtlayıcı ve kontrolcü tutum boyutunda anlamlı bir farklılaşma görülmüştür. Bu bulguya göre doktora düzeyinde eğitime sahip olanlar ortaokul, lise, lisans ve yüksek lisans düzeyinde eğitime sahip olanlardan kısıtlayıcı ve kontrolcü tutum boyutundan daha anlamlı olarak düşük puan almışlardır. Sonuçlar incelendiğinde, yüksek eğitim seviyesine sahip bireylerin, sosyal medya kıskançlık ölçeğinden daha düşük puanlar aldığı görülmektedir. Bu durum, yüksek eğitim seviyesinin kıskançlık düzeyini azaltıcı bir etkiye sahip olabileceğini göstermektedir. Eğitim seviyesinin yüksek olması,

genellikle bireylerin daha sağduyulu, empatik ve ilişkisel becerilere sahip olmasını sağlayabilir. Bu beceriler, sosyal medya kullanımı sırasında ortaya çıkan kıskançlık duygularını daha etkin bir şekilde yönetmelerine yardımcı olabilir. Dolayısıyla, eğitim seviyesinin artmasıyla birlikte kıskançlık düzeyinin azalması arasında pozitif bir ilişki bulunabilir. Güldür (2020)' ün romantik kıskançlık ile ilgili yaptığı çalışma sonuçları da bu bulguları destekler niteliktedir. Sonuçlara göre lise düzeyinde eğitime sahip olanların kıskançlık düzeylerinin, yüksek lisans düzeyinde eğitime sahip olanlardan daha yüksek olduğunu belirtilmiştir.

Romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlık düzeyi yaşa göre anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır. Analiz sonuçlarına göre 46-49 yaş ile 28-33 ve 50-55 ile 28-33 yaş gruplarının arasındaki sosyal medya kıskançlık düzeyi arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında 28-30 yaş grubundaki katılımcıların sosyal medya kıskançlık düzeyi daha yüksektir. Alanyazın incelendiğinde yaş ile sosyal medya kıskançlığı arasındaki ilişkiyi inceleyen Karakaş (2023)' a göre sonuçlar paralellik göstermemektedir. Bulgulara göre katılımcıların romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlıkları yaş gruplarına göre anlamlı bir şekilde farklılaşmamaktadır (Karakaş,2023). Kıskançlık ile ilgili diğer çalışmalar incelendiğinde tutarlı sonuçlarla karşılaşılmaktadır. Yaş arttıkça facebook kıskançlık düzeyinin azaldığına dair çalışmalar mevcuttur (Madran,2016) Romantik ilişki yaşayan bireylerde yaş arttıkça kıskançlığın azalma eğiliminde olduğu bulunmuştur (Bulut ve Topkaya, 2019). Dolayısıyla bu bulgular, yaş ilerledikçe kıskançlığın daha kontrol edebileceğini göstermektedir. (Bulut ve Topkaya, 2019).

Katılımcıların romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlık düzeyi çalışma durumuna göre incelendiğinde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Literatür tarandığında çalışma durumu ve romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlık düzeyleri arasındaki ilişkiye inceleyen hiçbir çalışma ile karşılaşılmamıştır. Bu konuyla ilgili daha fazla çalışmanın yapılmasına ihtiyaç vardır. Yapılacak olan çalışmalarda bu analiz sonuçları ile tutarlı olmayabilir. Bu noktada partnerin diğerinden daha fazla kazanması nedeniyle ilişkide yaşanan güç dengesizlikleri, iş yerindeki ilişkilerden kaynaklanan güvensizlikler ve uzun mesailer veya sık seyahatler gibi zorlayıcı koşulların bağlılığı azaltması gibi durumlar, sosyal medya kıskançlığının artmasına veya azalmasına neden olabilir. Çalışma durumu ve romantik ilişkilerde

sosyal medya kıskançlık düzeyleri arasındaki ilişkiyi ele alan yeterli çalışma bulunmadığından dolayı bu bulgu literatür kapsamında tartışılmamıştır.

Katılımcıların romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlık düzeyi evlilikte geçirilen süreye göre incelendiğinde bireylerin sosyal medya kıskançlık düzeyi evlilikte geçirilen süreye göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Alanyazın incelendiğinde mevcut değişkenleri kapsayan sınırlı çalışma vardır. Yapılan bu çalışmada sosyal medya kıskançlık düzeyi, evlilikte geçirilen süreye göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir (Karakaş, 2023). Romantik kıskançlıkla ilgili çalışmalara incelendiğinde ise mevcut çalışmanın sonuçları ile paralellik göstermemektedir (Sümer, 2017). Buna göre bireyler ilişki süresi arttıkça çok şiddetli yaşanmayan ve duygusal olarak kişiyi çok fazla etkilemeyen bir kıskançlık olayını olumsuz olarak değerlendirmez dolayısıyla ilişki süresinin artışıyla beraber kıskançlık karşısında gösterilen duygusal tepki azalır (Sümer, 2017).

Katılımcıların romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlık düzeyleri çocuk sahibi olma durumuna göre incelendiğinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Literatüre bakıldığında sosyal medya kıskançlık düzeyinin çocuk sahibi olma durumuna göre inceleyen başka bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Katılımcıların romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlık düzeyleri çocuk evlilik biçimine göre sonuçları incelendiğinde aralarında anlamlı farklılık bulunmamaktadır. Literatür incelendiğinde mevcut çalışma ile tutarlı sonuçlara ulaşan Karakaş (2023)'a göre evlenme biçimi; sosyal medya kıskançlık düzeyini istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştırmamaktadır. Öte yandan sosyal medya kıskançlığına dair başka bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Katılımcıların romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlık düzeyleri en sık kullanılan sosyal medya hesabına göre incelendiğinde aralarındaki fark anlamlı değildir. Alanyazın incelendiğinde mevcut değişkenleri ele alan başka bir çalışmayla karşılaşılmamıştır.

Katılımcıların romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlık düzeyleri sosyal medyada geçirilen süreye göre incelendiğinde aralarında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Alanyazın incelendiğinde sosyal medya kıskançlık düzeyi ve sosyal medyada geçirilen süreyi birlikte ele alan bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Katılımcıların sosyal medya kıskançlık düzeyleri eşin sosyal medya hesabını kontrol etme sıklığına göre incelendiğinde çalışmaya katılan bireylerin sosyal medya kıskançlık düzeylerinin eşin sosyal medya hesabını kontrol etme sıklığına göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmektedir. Bu bulgu eşin hesabını kontrol etme sıklığının, sosyal medya kıskançlık düzeyinde farklı etkilere sahip olduğunu göstermektedir. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında eşin sosyal medya hesabını günde birden çok kez kontrol etme sıklığına sahip olan katılımcıların ($\bar{x}= 226,21$) sosyal medya kıskançlık düzeyi yüksektir. Alanyazın incelendiğinde sosyal medya kıskançlığı ve eşin sosyal medya hesabını kontrol etmesi ile ilgili değişkenleri doğrudan inceleyen hiçbir çalışmaya rastlanmamıştır. Öte yandan facebook kıskançlığı ve eşe güven ile ilgili yapılan bir çalışmada, facebook'un kullanıcılarına sunduğu istediğini paylaşabilme, ulaşılmak istenilen kişiye kolay bir şekilde ulaşabilme gibi özellikleri nedeniyle çiftlerin yeni biri ile ya da eski sevgilisi ile tekrar iletişime geçme riskinin eşler arasında kıskançlığa ve bunun sonucunda güven problemlerine, aldatmalara ve hatta ayrılıklara neden olduğunu ortaya koymuştur (Güner ve Karaaziz, 2022). Benzer sonuçlara ulaşan başka bir çalışmada facebookta romantik ilişkinin kalitesini etkileyebilecek davranışlar sergileyen katılımcıların çevrimiçi gözetleme davranışları, romantik kıskançlık ile pozitif yönde ilişkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Imperato, Everri ve Mancini, 2023). Evli olmayan ama romantik ilişkisi olan üniversite öğrencileri ile yapılan çalışmada da katılımcılar, romantik ilişkilerine yönelik tehdit olarak algıladıkları davranışları önlemek amacıyla; romantik ilişkilerinin görünürliğini ve bilinirliğini arttırmaya yönelik ortak hesap açtıklarını, ilişki durumunu belirten çeşitli paylaşımlarda bulunduklarını ve daha sık partneri izleme davranışını sergilediklerini ifade etmiştir (Koşan, 2023). Dolayısıyla eşe duyulan kıskançlık, eşin daha sık kontrol edilmesine neden olmaktadır.

Katılımcıların romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlığı ölçeğinin sosyal medya alanına saygı alt boyutunun evlilik doyumunu yordayıcılığına ilişkin regresyon analizi sonuçları incelendiğinde sosyal medya alanına saygı alt boyutunun evlilik doyumunu yordadığı görülmektedir ($R^2 = 0,028$, $p < .05$). Literatür incelendiğinde romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlığı ve evlilik doyumunu bir arada ele alan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Dolayısıyla bu çalışma sosyal medya kıskançlığı ve evlilik doyumunu birlikte ele alan öncü bir çalışmadır. Öte yandan mevcut çalışma ile en yakından ilişki gösterebilecek evlilik doyumu ve saygıyı inceleyen araştırmalar

mevcuttur (Ayapbek, 2021; Baş ve Cengiz, 2018; Değer, 2017; ağ ve Yıldırım, 2013). Romantik ilişkilerin niteliği söz konusu olduğunda ilişkide şiddet, ilişkiye yönelik tutumlar, eşlerin paylaştıkları kaliteli ortak zaman gibi değişkenlerin yanı sıra saygı kavramının da ele alınması gerekmektedir (Akın, Uğur ve zelik, 2015). Ayapbek (2021)'e göre; saygı, bireyin karşısındaki insanın duygu ve düşüncelerini anlaması aynı zamanda karşısındakini koşulsuz kabul etmesidir. Dolayısıyla eşler arasındaki bağın güçlü olması ve eşlerin evlilik memnuniyetlerinin artması için birbirleriyle olan ilişkide karşılıklı saygıya yer verilmesi önemli bir noktadır (Değer, 2017). Böylelikle evli çiftlerin birbirlerine saygı duyması, psikolojik ve fiziksel iyilik halini ve yaşam kalitesini olumlu yönde etkiler (Ayapbek, 2021). Dolayısıyla, bireyler arasındaki saygı, ilişkilerin gelişimi ve yaşam doyumunu üzerinde önemli bir rol oynar. Ayrıca, saygılı davranışların artmasıyla evlilik ve yakın ilişkilerde yaşanan krizler azalır ve bireylerin genel mutluluğu artar (Değer, 2017). Mevcut çalışmalarla tutarlı sonuçları olan farklı çalışmalar da mevcuttur. Örneğin, bir araştırmaya göre evli bireylerin ilişkilerinin sorunsuz bir şekilde devam edebilmesi için eşlerin birbirlerine saygılı olması önemlidir (Khezri, Hassan ve Nordin, 2020). Çünkü eşler arasındaki saygı eksikliği, kırgınlığa, hayal kırıklığına ve ilişkiye karşı hoşnutsuzluğa neden olur. Nitekim evlilikte saygının tamamen yok olması boşanmalara yol açmaktadır (Gottman, 1999; Akt., Khezri ve ark., 2020). Sonuç olarak başarılı bir evlilik, eşlere duygusal, sosyal ve fiziksel yakınlık sağlar ve eşler arasında sağlanan duygusal destek, birbirlerine değer verildiğini, sevildiğini, saygı duyulduğunu ve insan olarak değerli olduklarını ifade eder (ağ ve Yıldırım, 2013). Böylelikle eşlerin birbirlerine karşı gösterdikleri saygı ideal evliliği oluşturur ve ilişki memnuniyetini artırarak başarılı bir evliliğin sırrı olabilir (Baş ve Cengiz, 2018).

4.3. neriler

4.3.1. Diğer Araştırmacılara neriler

- Alanyazın incelendiğinde romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlığı ve ilişkisel mesafeye yönelik çalışmaların sınırlı sayıda olduğu gözlemlenmektedir. Yapılan araştırma benzer değişkenleri içerecek olan diğer çalışmalara nc olma niteliğine sahiptir. Öte yandan bu çalışmada yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi, çalışma durumu, evlilik süresi, ocuk sahibi olup-olmama gibi demografik değişkenler ele alınmıştır. Ancak, sonuçların genellenebilmesi için daha geniş bir demografik

yelpazenin incelenmesi gerekmektedir. Örneğin; sosyo-ekonomik düzey, yaşanan şehir, kaçınıcı evlilik, anne-baba eğitim düzeyi, kaçınıcı çocuk, daha önceden aldatılma öyküsü var mı gibi faktörler dahil edilebilir.

- Bu araştırmada sosyal medya kullanımıyla ilgili faktörler arasında en sık kullanılan sosyal medya türü, sosyal medyada geçirilen süre ve eşin sosyal medya hesabını kontrol etme sıklığı gibi değişkenler ele alınmıştır. Ancak, farklı sosyal medya davranışlarının (paylaşımlar, beğeniler, mesajlaşmalar, hesap gizlilik ayarları vb.) ilişki üzerindeki etkisi daha detaylı olarak incelenmelidir
- Aynı zamanda nicel verilere dayalı bu çalışmanın konusu nitel araştırma yöntemiyle ele alınarak alanyazına daha fazla katkı sağlayabilir.

4.3.2. Psikolojik Danışmanlara Öneriler

- Sosyal medya kullanımıyla ilgili faktörler arasında en sık kullanılan sosyal medya türü, sosyal medyada geçirilen süre ve eşin sosyal medya hesabını kontrol etme sıklığı gibi değişkenler ele alınmıştır. Ancak, farklı sosyal medya davranışlarının (paylaşımlar, beğeniler, mesajlaşmalar, hesap gizlilik ayarları vb.) ilişki üzerindeki etkisinin daha detaylı olarak incelenmesi gerekmektedir. Nitekim bu çalışmalar bireylerin sosyal medya kullanımındaki eksikliklerini ortaya çıkarmaktadır. Bu eksikliklerden yola çıkarak sosyal medya kullanımı konusunda yapılacak olan seminerlerle bireyler bilgilendirilmelidir. İlkokuldan başlayarak lisans seviyesine kadar sosyal medya okuryazarlığı alanında eğitimler düzenlenmelidir. Bu eğitimler, çocukların sosyal medyayı doğru ve etkin bir şekilde kullanmalarını sağlayacak bilgi ve becerileri içermelidir. Böylelikle problemlı internet kullanımı, sosyal medya bağımlılığı gibi sorunların kişilerarası iletişime ve romantik ilişkilere verdiği zarar engellenebilir.
- Sosyal medya alanına ait saygı konusu ile ilgili bilinçlendirici ve farkındalık çalışmaları yapılmalıdır

4.3.3 Çift ve Aile Terapistlerine Öneriler

- Evlilik doyumu ve sosyal medya kıskançlığı arasındaki ilişkinin daha derinlemesine anlaşılması için psikolojik ve duygusal faktörlerin incelenmesi

önemlidir. Güven, özsaygı, kaygı gibi faktörlerin etkisi üzerinde daha fazla odaklanılarak, ilişkideki dinamiklerin daha iyi anlaşılması sağlanabilir. Nicel verilerin kullanıldığı bu çalışma, nitel verilerle desteklenerek daha kapsamlı bir çalışma elde edilebilir. Örneğin; uzak mesafe evliliği yaşayan bireylerin duygu ve düşüncelerine daha ayrıntılı yer verilebilir.

- Son olarak, katılımcıların romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlığı ölçeğinin sosyal medya alanına saygı alt boyutunun evlilik doyumunu yordayıcılığına ilişkin bulgular, evlilik danışmanları ve destek programları için önemli bir kaynak olabilir. Evli bireylerde yanlış sosyal medya kullanımının boşanmalara kadar gidebileceği göz önünde bulundurularak, evli çiftlerin sosyal medya kullanımıyla ilgili yaşadıkları zorlukları anlamak ve ilişkilerini güçlendirmek için bu bulguların dikkate alınması gerekmektedir.

I. KAYNAKÇA

Abbasigil, A. R. (2019). Evli Bireylerde Sosyal Medya Kullanım Süresi, Kişilerarası İletişim Becerileri ve Evlilik Doyum İlişkisi, Yüksek Lisans Tezi, Toros Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Anabilim Dalı, Mersin, (Danışman: Prof. Dr. Banu Yazgan İnanç).

Acedera, K. A., Yeoh, B. S. (2019). Making time: long-distance marriages ve the temporalities of the transnational family. *Current Sociology*, 67(2), 250-272.

Akan, Y. (2019). Arkadaş kıskançlık ölçeği'nin (akö) geliştirilmesi: geçerlik güvenirlik çalışması. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(5), 133-140.

Akdağ, F. G., Çankaya, Z. C. (2015). Evli bireylerde psikolojik iyi oluşun yordanması. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(3).

Akın, A., Uğur, E., Özçelik, B. (2015). Partner saygı ölçeği: geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Journal of International Social Research*, 8(41).

Alikılıç, Ö., Alikılıç, İ., Özer, A., (2019). Dijital romantizm: y kuşağının romantik ilişkilerinde sosyal medyanın rolü üzerine bir araştırma. *Erciyes İletişim Dergisi*, (1), 57-80.

Arditti, J. A., Kauffman, M. (2004). staying close when apart: intimacy and meaning in long-distance dating relationships. *Journal of Couple & Relationship Therapy*, 3(1), 27-51.

Arikewuyo A.O., Özad B.E., Dambo T. H., Abdulbaqi S. S. and Arikewuyo., H. O., (2021). An examination of how multiple use of social media platforms influence romantic relationships. *Journal of Public Affairs*, 21(3), e2240.

Arıdağ, N. Ç., Erus, S. M. Seydooğulları, S. Ü. (2019). Eş desteğinin evlilik doyumu ve psikolojik iyi oluş ile ilişkisi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(71), 1014-1024.

Atan, A. (2016). Aile İletişim Becerileri Psikoeğitim Programının Ebeveynlerin İletişim Becerilerine, Çift Uyumuna, Evlilik Doyumuna ve 5-6 Yaş Çocuklarının Sosyal Duygusal Uyumuna Etkisi, Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Anabilim Dalı, Denizli, (Danışman: Doç. Dr. Mustafa Buluş).

Ayapbek, R., (2021). Evli bireylerde partnere saygı ve psikolojik iyi oluş arasındaki ilişkinin incelenmesi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Kadın ve Aile Araştırmaları Dergisi, 1(1), 1-13.

Aydın, Y. E., Uzun, N. B. (2021). Romantik ilişkilerde sosyal medya kıskançlığı ölçeği (RİSMKÖ): Geçerlik ve güvenirlik çalışması. OPUS International Journal of Society Researches, 18(44), 7883-7911.

Aydoğan, G. (2021). Evli Bireylerin Evlilik Doyumlarının Psikolojik İyi Oluş, Eş Desteği, Bilinçli Farkındalık Düzeyleri ve Bazı Kişisel Değişkenler Açısından İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Ufuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Ana Bilim Dalı, Ankara, (Danışman: Dr. Öğ. Üyesi Ayşe Irkörükcü Küçük).

Aylıkçı, Ç. (2018). Evli Bireylerin Problemli İnternet Kullanımı İle Evlilik Doyumu Arasındaki İlişki, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aile Danışmanlığı ve Eğitimi Anabilim Dalı, İstanbul, (Danışman: Prof. Dr. Ahmet Şirin).

Balcı, Ş., Kaya, E. (2021). Sosyal medyada algılanan sosyal desteğin, yaşam doyumu üzerindeki etkinliği: üniversite gençliği araştırması. Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi, (36), 47-71.

Belus, J. M., Pentel, K. Z., Cohen, M. J., Fischer, M. S., Baucom, D. H. (2019). Staying connected: an examination of relationship maintenance behaviors in long-distance relationships. Marriage & Family Review, 55(1), 78-98.

Bouffard, S., Giglio, D., Zheng, Z. (2022). Social media and romantic relationship: excessive social media use leads to relationship conflicts, negative outcomes, and addiction via mediated pathways. Social Science Computer Review, 40(6), 1523-1541.

Buluş, M., Bağcı, B. (2016). Evlilik doyumu: aile yılmazlığı ve etkili iletişim becerilerinin rolü. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 1(40).

Bulut, C., Topkaya, N. (2019). Romantik ilişki yaşayan bireylerde çok boyutlu kıskançlık ile ilişkili değişkenler. Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 20(3), 1447-1484.

Büyüköztürk, Ş. (2021). Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı. 29. Baskı. PegemAkademi.

Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2014). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. 18. Baskı. Pegem Akademi.

Billedo, C. J., Kerkhof, P., Finkenauer, C. (2015). The use of social networking sites for relationship maintenance in long-distance ve geographically close romantic relationships. Cyberpsychology, behavior, and social networking, 18(3), 152-157.

Cameron, J. J., Ross, M. (2007). In times of uncertainty: predicting the survival of long-distance relationships. The Journal Of Social Psychology, 147(6), 581-606.

Carter, S. P., Renshaw, K. D. (2016). Spousal communication during military deployments: a review. Journal of Family Issues, 37(16), 2309-2332.

Ceylan, Ş.U., Başpınar, A. (2022). Ailede götürülemeyen garnizon dışı görevlerin asker eşlerinin fiziksel sağlığı, ruh sağlığı ve evlilik memnuniyeti üzerindeki etkileri. İstanbul University Journal of Sociology, 42(1), 65-90.

Ceylaner A.G.(2019).Yakın ve Uzak Mesafe İlişkilerinde Yetişkin Bağlanması ve Algılanan İlişki Değeri Arasındaki İlişkiler: Otobiyografik Anıların İşlevleri, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Anabilim Dalı, İzmir, (Danışman: Doç. Dr. İnci Boyacıoğlu Bal).

Cizmeci Ümit, E. (2022). Sosyal medya platformlarında kişilerarası ilişkiler ve sürdürülebilirlik: metaverse dünyasına bir bakış. Journal of Strategic & Social Research, 6(3). doi: 10.30692/sisad.1109592

Clayton, R. B. (2014). The third wheel: the impact of twitter use on relationship infidelity and divorce. Cyberpsychology, Behavior, ve Social Networking, 17(7), 425-430.

Çağ, P., Yıldırım, İ. (2013). Evlilik doyumunu yordayan ilişkisel ve kişisel değişkenler. Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal, 4(39).

Çalışır, M. (2009). Yetişkin bağlanma kuramı ve duygulanım düzenleme stratejilerinin depresyonla ilişkisi. *Psikiyatride güncel yaklaşımlar*, 1(3), 240-255.

Çatal, M. T., Kalkan, M. (2019). Evli bireylerin evlilik değerleri evlilik doyumu ve evlilik tipleri. *Yaşam Becerileri Psikoloji Dergisi*, 3(6), 179-186.

Çıtışlı T., M. K. (2018). Evlilik Çatışması ve Evlilik Doyumu Arasındaki İlişkide Affetmenin Aracı Rolü, Yüksek lisans Tezi, Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Gaziantep, (Danışman: Dr. Üyesi Nazlı Büşra Akçabozan Kayabol).

Dargie, E., Blair, K. L., Goldfinger, C and Pukall, C. F. (2015). Go long! predictors of positive relationship outcomes in long-distance dating relationships. *Journal of sex & marital therapy*, 41(2), 181-202.

Değer, G. (2017). Evli Bireylerde Partnere Saygı ve Yaşam Doyumu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Ana Bilim Dalı, Klinik Psikoloji, İstanbul (Danışman: Yrd. Doç. Dr. Onur Okan Demirci).

Demircioğlu, Z. I., Göncü Köse, A. (2022). Sosyal medya üzerinden flört ve karanlık üçlü kişilik özellikleri arasındaki ilişkide dürtüsellik ve risk almanın aracılık etkileri, *Psikoloji Çalışmaları Dergisi* 40, 414-428.

Demircioğlu, Z. I., Göncü Köse, A. (2021). Effects of attachment styles, dark triad, rejection sensitivity, and relationship satisfaction on social media addiction: a mediated model. *Current Psychology*, 40, 414-428.

Demirli, C., Kendir, M. (2016). Evlilik doyumu üzerinde anne baba tutumunun etkisinin incelenmesi. *Education Sciences*, 11(3), 96-113.

Demirtaş, H. A., Dönmez, A. (2006). Yakın ilişkilerde kıskançlık: bireysel, ilişkisel ve durumsal değişkenler. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 17(3), 181-191.

Demirtaş, H. A. (2004). Yakın İlişkilerde Kıskançlık. *Türk Psikoloji Bülteni*, 10, 148-152.

Demirtaş Madran, H. A. (2016). Facebook kıskançlığı ölçeğinin türkçe formu: üniversite öğrencileri üzerinde geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Anatolian Journal of Psychiatry/Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 17(Ek.1):93-99

Denli, Ö. S. (2016), Evli Çiftlerde Eşler Arasında Algılanan Kişilik Benzerliğinin Evlilik Uyumu ve Evlilik Doyumuyla İlişkisinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Ufuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Ana Bilim Dalı, Ankara, (Danışman: Prof. Dr. Orhan Aydın).

Dinçsoy, B. (2021).Sosyal Medya Bağımlılığının, Romantik İlişkilerdeki Güven Duygusu ve İlişki Doyumu Açısından İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Kent Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Psikoloji Ana Bilim Dalı, İstanbul, (Danışman: Prof. Dr. Mehmet Zihni Sungur).

Dizman, Z. Ş. (2019). Sosyal medyanın boşanmaya etkileri. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 6(4), 548-555.

Hendrick, S. S., (2016).Yakın İlişkiler Psikolojisi. (Çev, A., Sunal). Ankara:Nobel Yayın.

.Du Bois, S. N., Sher, T. G., Grotkowski, K., Aizenman, T., Slesinger, N., Cohen, M. (2016), Going the distance: health in long-distance versus proximal relationships. *The Family Journal*, 24(1), 5-14.

Dursun, A., Özkan, M. S. (2019). Genç yetişkinlerin aldatmaya yönelik niyetleri üzerinde aldatmaya yönelik tutum ve sosyal medya kullanımının etkisi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 27(2), 475-484.

Dursun, Ö. Ö., Barut, E. (2016). Sosyal medyanın yeni sorunsalı: sanal kimlikler. *Eğitim Teknolojileri Okumaları*, 535-548.

Drahman, A., Nubailah, S., Yusof, M. (2018). The relationship between personality traits ve marital satisfaction on quality of marriage among married couples in selangor. *International Journal of Humanities, Philosophy and Language*, 1(3), 38-47.

Elif, B. A. Ş., Cengiz, E. (2018). Üniversite öğrencilerinin evlilik ve aileyi anlamlandırma biçimleri: karadeniz teknik üniversitesi örneği. *İmgelem*, 2(2), 5-27.

Erdal, A. (2020). Evlilik Uyum ve Doyumunun Kişilik Özellikleri ve Duygusal Zeka Açısından İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Psikoloji Ana Bilim Dalı, İstanbul (Danışman: Prof. Dr. Haşim Ercan).

Erdem, E. (2018). Uzak Mesafe Evliliklerinde Kadınların Yaşadıkları Sorunlar, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyoloji Anabilim Dalı, Ankara, (Danışman: Prof. Dr. Mehmet Çağatay Özdemir).

Ersöz, Ş. (2021). Evli Bireylerde Kişilik Özellikleri ve Sosyal Medya Kullanımının Evlilik Uyumuna Etkisi, Yüksek Lisans Tezi, KTO Karatay Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Disiplinlerarası Aile Danışmanlığı Anabilim Dalı, Konya, (Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Seher Akdeniz)

Ganjayeva, N. (2019). Üniversite Öğrencilerinde Sosyal Medya Bağımlılığı, Eysenckin Kişilik Envanteri ve Özgüven Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Klinik Psikoloji Ana Bilim Dalı, İstanbul, (Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Alptekin Çetin).

Girgin, B., Şik, B. A. (2018). Çatalca’da yaşayan evli bireylerin bağlanma stilleri, romantik kıskançlık düzeyleri ve evlilik doyumları arasındaki ilişki. Aydın Sağlık Dergisi, 4(2), 41-54.

Güner, T., Karaaziz, M. (2022). Romantik ilişkisi bulunan bireylerin facebook kıskançlığı ve güven algısı üzerine bir derleme. Pearson Journal, 7(22), 132-139.

Güneş, S., Turan, S. G. (2022). Evli bireylerin evlilik doyumu ile problemli internet kullanımı ve aleksitimi düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. Etkileşim, (9), 142-168.

Imperato, C., Everri, M., Mancini, T. (2023). Does facebook ‘threaten’ romantic relationships? online surveillance and couple visibility behaviours in romantic jealousy and couple relationship quality in a sample of italian women. Journal of Family Studies, 29(2), 792-806.

Fernvees-Pires, J. A., del Sequeros Pedroso-Chaparro, M., Jiménez-Gonzalo, L., Márquez-González, M., Cabrera, I., Losada-Baltar, A. (2023). Marital satisfaction

and mental health in adults over 40 years old. associations with self-perceptions of aging ve stress related to the covid-19 pveemic. The Spanish Journal of Psychology, 26, e14.

Gençer, A. G., Karadere, M. E., Okumuş, B., Hoccoğlu, Ç. (2018). DSM-5'e giremeyen tanılar (kompulsif satın alma, misophonia, facebook kıskançlığı, pagofaji, siberkondria, internet bağımlılığı), DSM-5'in Yeni Tanıları. Ankara, Türkiye Klinikleri, 11, 87-96

Güleç, V. (2018). Aile ilişkilerinin sosyal medyayla birlikte çöküşü. Yeni Medya Elektronik Dergisi, 2(2), 105-120.

Güneş, S., Turan, S.G. (2022). Evli bireylerin evlilik doyumu ile problemli internet kullanımı ve aleksitimi düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. Etkileşim, (9), 142-168.

Haris, F., Kumar, A. (2018). Marital satisfaction and communication skills among married couples. Indian journal of social research, 59(1), 35-44.

Harma, M. (2022). Bağanma, Evlilik Doyumu ve Çatışma. İçinde: Bağlanma Evlilik ve Aile Psikolojisi Bebeklikten Yetişkinliğe Bağlanma Terapisi. Solmuş, T. (eds) Ankara: Nobel Yayınevi, s: 252

Hattat, İ.(2023),Online Flört Online Romantizm. 1. Baskı. The Kitap Yayınları

Hortaçsu, N. (2012). İnsan İlişkileri. 4. Baskı, Ankara: İmge Kitapevi.

Houser, A., G. (2009). Evli Bireylerin Sahip Oldukları İletişim Çatışması Türü, Romantik Kıskançlık ve Duygusal Zeka Düzeylerinin Evlilik Doyumları Üzerine Etkisi, Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Ana Bilim Dalı, Ankara, (Danışman: Prof. Dr. Selim Hovardaoğlu).

Jiang, D., Li, T., Fung, H. H. (2024). Negative interactions and marital satisfaction across adulthood: The moderating role of affect valuation. Applied Psychology: Health and Well-Being. Advance online publication. Doi:10.1111/aphw.12537

Johnson, M. P., Horne, R. M. (2019). Long-distance romantic relationships: maintenance strategies and relational outcomes. Journal of Social and Personal Relationships, 36(3), 875-898.

Kabasakal, Z., Soylu, Y. (2016). Evli bireylerin evlilik doyumunun cinsiyet ve eş desteğine göre incelenmesi. Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 5(4), 208-214.

Kalaman, S., Çelik, F. (2019). Türkiye'deki evli bireylerin sosyal medya kullanımlarının evlilikleri üzerine etkisi: nitel bir araştırma. OPUS International Journal of Society Researches, 13(19), 424-453.

Kaletka, K. (2014). Marital satisfaction, differentiation of self ve stress perceived by women. In Polskie Forum Psychologiczne ,19(3), 305-319).

Kaplan, N., Tasa, H. (2022). Bireylerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları ile romantik kıskançlıkları arasındaki ilişki. Uluslararası Anadolu Sosyal Bilimler Dergisi, 6(2), 678-691.

Kartal, M. (2013). Türkiye’de sosyal medya raporu. İletişim ve Diplomasi, (1), 159-165.

Kaya, S. (2023). Evli Bireylerin Yaşam Doyumu ve Kişilerarası Bilinçli Farkındalık Düzeyleri Arasındaki İlişki, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Aile Danışmanlığı ve Eğitimi Ana Bilim Dalı, İstanbul, (Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Besra Taş)

Kaya, A. G., Buğa, A. (2021). Anne babaların ebeveyn davranışlarının ve evlilik doyumlarının incelenmesi. Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi, 21(51), 371-410.

Kayabol, N. B. A., Aydoğan, D., Sümer, Z. H., Özbay, Y. (2022). Gözden uzak olan gönülden de uzak olur mı olur? uzak mesafe evlilik ilişkilerinin doğası. Başkent University Journal Of Education, 9(1), 14-29.

Khezri, Z., Hassan, S. A., & Nordin, M. H. M. (2020). Factors affecting marital satisfaction ve marital communication among marital women: literature of review. International journal of academic research in business and social sciences, 10(16), 220-236.

Kılıç, A. (2020). Genç Yetişkinlerin Sosyal Medya Bağımlılıkları, Sosyal Medya Kullanım Amaçları ve Romantik İlişki Doyumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Biruni Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü,

Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Ana Bilim Dalı, İstanbul, (Danışman: Doç. Dr. Ebru Kuşçu).

Kırık, A. M. (2017). Yeni medya aracılığıyla değişen iletişim süreci sosyal paylaşım ağlarında gençlerin konumu. Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi, (5)1,230-261.

Kim, W., Jeong, O. R., Lee, S. W. (2010). On social web sites. Information systems, 35(2), 215-236.

Klein, M. (2021). Haset ve Şükran. (Çev. O. Koçak, Y.Erten). İstanbul:Metis Yayınları.

Koşan, Y. (2023). Üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerinde sosyal ağ sitelerinin rolünü keşfetmek. Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi, 13(2), 2307-2336.

Kölemen, A. N. (2022). Uzak Mesafeli Evlilik İlişkilerinde Fedakarlıktan Algılanan Doyum ve Zararın Evlilik Doyumu Üzerindeki Diyadik Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Hasan Kalyoncu Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Eğitim Ana Bilim Dalı, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bilim Dalı, Gaziantep, (Danışman: Prof. Dr. Gürhan Can, Dr. Öğr. Üyesi İsmail Hakkı Tomar).

Küllük, E., İşözen, H. (2018). Bir sosyal paylaşım ağı örneği olarak facebook üzerinden sessizce takip etmenin romantik ilişkiler üzerindeki etkisi. Biruni Sağlık ve Eğitim Bilimleri Dergisi. 2, 1-21

Lavner, J. A., Clark, M. A. (2017). Workload and marital satisfaction over time: Testing lagged spillover and crossover effects during the newlywed years. Journal of vocational behavior, 101, 67-76.

Madran, H. (2008). Duygusal ve cinsel kıskançlık açısından temel cinsiyet farklılıkları: evrimsel yaklaşım ve süregelen tartışmalar. Turk Psikiyatri Dergisi, 19(3).

Malkoç, G., Güren, A. S. (2018). Evli ve çocuk sahibi çiftlerin evlilik uyumu, evlilik çatışması, yakın ilişki düzeyi ve yalnızlık düzeylerinin çocuk yetiştirme tutumları ile ilişkisi. İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi,17(33) 225-239.

Marshall, T. C., Bejanyan, K., Di Castro, G., & Lee, R. A. (2013). Attachment styles as predictors of facebook-related jealousy and surveillance in romantic relationships. *Personal relationships*, 20(1), 1-22.

Madran, H. (2008). Duygusal ve Cinsel Kıskançlık Açısından Temel Cinsiyet Farklılıkları: Evrimsel Yaklaşım ve Süregelen Tartışmalar. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 19(3).

Aktaş, M. (2009). Evlilik ve Sadakatsizlik. Ankara: Kanguru Yayınları.

Murat Büyük, D. (2021). Sosyal Medya, Beden Algısı ve Beğenile Arzusu. İçinde: Sosyal Medya Psikolojisi. Tarhan, N., Ünal Tutgun, A. (eds.), Der Yayınları, sy: 69-70.

Mod, G. B. B. (2010). Reading romance: the impact facebook rituals can have on a romantic relationship. *Journal of comparative research in anthropology ve sociology*, 1(02), 61-77.

Musick, K., Bumpass, L. (2012), Reexamining the case for marriage: union formation and changes in well-being. *Journal of Marriage and family*, 74(1), 1-18.

Otrar, M., Kurt Kaya, B. (2021). Marmara Kardeş Kıskançlığı Ölçeği Kısa Formu: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 53(53), 157-181.

Ovalı, H. (2010). Farklı Coğrafi Bölgelerde Yaşayan Bireylerin Evlilik Çatışmalarının Çeşitli Demografik Özelliklere Göre Karşılaştırılması, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi eğitim bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bilim Dalı, Ankara, (Danışman: Doç. Dr. Adnan Kan).

Özer, E. (2016). Evlilik Doyumu ve Çift İlişkisi. Ankara: Akademisyen Kitapevi

Özgüven, İ. E. (2014). Evlilik ve Aile Terapisi. 3.Baskı, Ankara: PDR Yayınları.

Öztekin, Ö. E., Eş Seçiminde ve Evlilik Uyumunda Bağlanmanın Rolü. İçinde: Bağlanma Evlilik ve Aile Psikolojisi, Tarık Solmuş (eds.) Ankara: Nobel Yayınevi, s. 260.

Pak, M. D, Duyan, V. (2018). Marital satisfaction of couples with behçet and familial mediterranean fever. Turkish J. Fam Mes. Prim. Care, 12, 239-249.

Pines, A. M.,(2003). Aşk ve Kıskançlık. (Çev. C Yonsel.). Okyan Us Yayın.

Rebello, K., Junior, M. D. S., Brito, R. C. S. (2014). Fundamental factors in marital satisfaction: an assessment of brazilian couples. Psychology, 5(7), 777-784.

Rıza, S. Ö. (2016). Evli Bireylerin Bilişsel Duygu Düzenleme Stratejilerinin Psikolojik İyi Oluşları ve Evlilik Doyumları İle İlişkisinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Işık Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Ana Bilim Dalı, Klinik Psikoloji Bilim Dalı, İstanbul (Danışman: Yrd. Doç. Dr. Rukiye Hayran)

Rosen-Grveon, J. R., Myers, J. E., & Hattie, J. A. (2004). The relationship between marital characteristics, marital interaction processes, and marital satisfaction. Journal of counseling & Development, 82(1), 58-68.

Simge, A. K., Çelik, S. B. (2024). Evli kadınlarda cinsel yaşam kalitesi, eşe yabancılaşma ve evlilik doyumu. Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 15(1), 34-52

Solmuş, T. (2011). Çift, Evlilik ve Aile Terapisi. İstanbul: Doruk Yayıncılık.

Sungur, M. Z. (2017). Aşk, Evlilik, Sadakatsizlik. İstanbul: Destek Yayınları.

Tani, F., Ponti, L. (2016). The romantic jealousy as multidimensional construct: a study on the italian short form of the multidimensional jealousy scale. The Open Psychology Journal, 9(1).

Tanrıöver, H. U., Sunam, A. (2017). türkiye'deki çevrimiçi evlilik siteleri: medyanın benlik sunumuna etkisinin toplumsal cinsiyet odaklı bir analizi. İletişim (26).

Tarhan, N. (2017). Mutlu Evlilik Psikolojisi: Öncesi ve Sonrasıyla Evlilik. Özlem Atik, .(eds.), 5. Baskı, İstanbul: Timaş Yayınları.

Tezer, E. (1996). Evlilik ilişkisinden sağlanan doyum: evlilik yaşam ölçeği. Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal, 2(7), 1-7.

Tiryaki, S., Karakuş, M. (2018). Evli bireylerin sosyal medya kullanımları üzerine bir saha araştırması. Kurgu, 26(3), 422-443.

Tokunaga, R. S. (2011). Social networking site or social surveillance site? understveing the use of interpersonal electronic surveillance in romantic relationships. *Computers in human behavior*, 27(2), 705-713.

Tomar, İ. H., Gürhan, C., Kölemen, A. N. (2023). Uzak mesafe evlilik ilişkilerinde fedakârlığın evlilik doyumu üzerindeki dyadic etkisi. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 13(2), 389-411.

Tong, Q., Chu, C. Y., Zhou, D., Feng, Y. (2021). Does Internet connectedness disconnect marriage? a micro empirical analysis. *Social Indicators Research*, 158(1), 143-176.

Tuzcu, A. (2017). Evli Bireylerde Kişilik Özelliklerinin Evlilik Uyumu ve Evlilik Doyumu Üzerine Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Arel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Ana Bilim Dalı, İstanbul, (Danışman: Prof. Dr. M. Engin Deniz).

Türkmen, T. (2020). Sosyal Medyada Tanınırlık ve Sanal Kimlikler; Youtuberlar.Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Arel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Medya ve Kültürel Çalışmalar Ana Bilim Dalı, İstanbul,(Danışman: Prof. Dr. Nurçay Türkoğlu).

Ünal, H. (2024). Evli Bireylerde Evlilik Yaşam Doyumu: Evlilik Mitleri, Psikolojik Esneklik ve Sosyal Medya Bağımlılığı Değişkenlerine Göre Bir İnceleme. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, (Danışman: Doç. Dr. Durmuş Ümmet).

Vaterlaus, J. M., Barnett, K., Roche, C., Young, J. A. (2016). “snapchat is more personal”: an exploratory study on snapchat behaviors and young adult interpersonal relationships. *Computers in Human Behavior*, 62, 594-601.

Walker, R., Isherwood, L., Burton, C., Kitwe-Magambo, K., Luszcz, M. (2013). Marital satisfaction among older couples: the role of satisfaction with social networks ve psychological well-being. *The International Journal of Aging ve Human Development*, 76(2), 123-139.

Winkles, J. K. (2013). Longitudinal İnterplay Of Dating Anxiety and Romantic Cognitions Ve Behaviors From Adolescence To Young Adulthood. Doctoral Thesis,

The Faculty of Social Sciences University of Denver, Colorado,(Advisor: Wyndol Furman, Ph. D.).

Yacoub, C., Spoede, J., Cutting, R., Hawley, D. (2018). The impact of social media on romantic relationships. *Journal of Education and Social Development*, 2(2), 53-58.

Yiğit, E. (2018). Evli Kadınlarda Aile İçi Şiddet İle Evlilik Doyumu ve Psikolojik İyi Oluş Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Ana Bilim Dalı, Klinik Psikoloji, (Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Süleyman Kahraman).

Yücel, H. İ. (2021). Türk romanında kıskançlık sendromu. *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*.(52), 435-438. <https://doi.org/10.21563/sutad.986662>

<http://www.tdk.gov.tr>, (Erişim Tarihi: 4 Temmuz 2023)

<http://www.bianet..tr>, (Erişim Tarihi: 18 Nisan 2023)

<http://www.wearesocial.net>, (Erişim Tarihi: 17 Nisan 2024)

II. EKLER

Ek-1: Kişisel Bilgi Formu

1.Eşinizle aynı evde mi yaşıyorsunuz?

- ☐ Evet. Aynı evde yaşıyoruz (Yakın mesafe)
- ☐ Hayır. Mesleki zorunluluklardan dolayı farklı şehirlerde yaşıyoruz (Uzak mesafe)

2.Cinsiyet

- ☐ Kadın
- ☐ Erkek

3.Yaşınız:.....

4.Eğitim seviyeniz nedir?

- ☐ İlköğretim/Ortaöğretim
- ☐ Lise
- ☐ Ön Lisans
- ☐ Lisans
- ☐ Lisansüstü

5.Çalışma durumunuz nedir?

- ☐ Çalışıyor (Mesleğinizi Belirtiniz).....
- ☐ Çalışmıyor

8.Evlilikte geçirdiğiniz süre nedir?

.....

6.Çocuğunuz var mı?

- ☐ Var
- ☐ Yok

7.Ne şekilde evlendiniz?

- ☐ Görücü usulü
- ☐ Aşk evliliği

9.En çok kullandığınız sosyal medya hesabınız nedir?

- ☐ Facebook
- ☐ Instagram
- ☐ Twitter
- ☐ Youtube
- ☐ Tik Tok
- ☐ Diğer (Belirtiniz):

10.Kendi sosyal medya hesabınızda geçirdiğiniz süre nedir?

- ☐ 0-2 saat
- ☐ 3-5 saat
- ☐ 6-8 saat
- ☐ 8 saat ve üzeri

11.Eşinizin Sosyal medya hesabını kontrol etme sıklığınız nedir?

- ☐ Günde bir kez
- ☐ Günde birden çok kez
- ☐ Haftada bir kez

- o Haftada birden çok
- o Ayda bir kez
- o Daha seyrek
- o Hiç

Ek-2: Evlilik Doyum Ölçeği

EDÖ

Aşağıda evlilik ilişkiniz ile ilgili bir takım ifadeler bulunmaktadır. Her ifadeyi dikkatlice okuduktan sonra yanındaki kutularda bulunan seçeneklerden size uygun olan seçeneği (X) ile işaretleyiniz lütfen hiçbir ifadeyi boş bırakmayınız. İçten ve doğru verdiğiniz yanıtlar için teşekkür ederiz.

	Bana hiç uygun değil	Bana uygun değil	Bana biraz uygun	Bana uygun	Bana tamamen uygun
1. Eşimin bana değer vermediğini hissediyorum.	5	4	3	2	1
2. Ailelerimizin evliliğimize müdahale etmeleri ilişkimizi olumsuz etkiliyor.	5	4	3	2	1
3. Eşimin bedenini iyi tanırım.	1	2	3	4	5
4. Eşim cinsel açıdan yeterlidir.	1	2	3	4	5
5. Eşimin anne ve babasına evliliğinden daha çok önem vermesi beni mutsuz ediyor..	5	4	3	2	1
6. Eşimle olan cinsel yaşamımda ön sevişme önemli bir yer tutuyor.	1	2	3	4	5
7. Cinsel yönden eşimle uyumluyum	1	2	3	4	5
8.Eşimin bana güven duymadığını düşünüyorum.	5	4	3	2	1
9. Eşimle her ikimizde cinsel doyuma ulaşıyoruz	1	2	3	4	5
10. Bir topluluk içinde eşim beni komik duruma düşürür.	5	4	3	2	1
11. Eşimin ailesi ile birlikte yaşamak benim için bir kabustur.	5	4	3	2	1
12. Eşimin ailesinin etkisinde kalması evlilik ilişkimizi kötü etkiliyor	5	4	3	2	1
13.Eşimin ailesine hayır diyememesi beni mutsuz ediyor.	5	4	3	2	1

Ek-3: Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlığı Ölçeği

RİSMKÖ

<i>Aşağıda, partnerinizin (eşinizin, nişanlınızın/sözünüzlüğün, flörtünüzlüğün/sevgilinizin ya da ayrıldığınız/başaradığınız eşinizin, sevgilinizin-eski partnerinizin) sosyal medya kullanımı ile ilgili maddeler bulunmaktadır. Lütfen; verdiğiniz tepki ya da düşünce şeklinizi, olayacağınız her cümlede size ne ölçüde uyduğunu ifade etmek için aşağıdaki ölçeği kullanınız...</i>	<i>Bana tamamen uygun</i>	<i>Bana uygun</i>	<i>Ortadayım</i>	<i>Bana uygun değil</i>	<i>Bana hiç uygun değil</i>
1. Partnerimin, sosyal medyadaki arkadaşlarını merak ederim.					
2. Partnerimin, sosyal medya kullanmasını istemem.					
3. Partnerimin, sosyal medyada tanımadığım bir karşı cinsin fotoğrafını beğenmesi, beni rahatsız etmez.					
4. Partnerimin, sosyal medya hesabını incelemek için sahte bir hesap oluştururum.					
5. Partnerimin, sosyal medyada paylaştığı fotoğrafları beğenen sosyal medya hesaplarını incelerim.					
6. Partnerimin, sosyal medyada tanıdığım bir karşı cinsin fotoğrafını beğenmesi beni rahatsız etmez.					
7. Partnerimin, sosyal medya hesabına açtığım sahte profilinden mesaj atarım.					
8. Partnerimin, sosyal medyada paylaştığı fotoğraflara yorum yapan hesapları incelerim					
9. Partnerimin, tanıdığım karşı cinslerle birlikte toplu fotoğraf paylaşması beni rahatsız etmez.					
10. Partnerimin, sosyal medya hesabına ilişkimizle ilgili detaylar (tarih ve isim) yazmasını isterim.					
11. Partnerimin, sosyal medya hesabındaki merak ettiğim kişilerin kim olduğunu sorarım.					
12. Partnerimin, sosyal medyada, tanıdığım bir karşı cinsin fotoğrafının altına yorum yapması beni rahatsız etmez.					
13. Partnerimin, sosyal medya hesabını kapatmasını isterim.					
14. Partnerimin, sosyal medya hesabındaki karşı cinsten birinin, partnerimin birçok fotoğrafını ardarda beğenmesini sorgularım.					
15. Partnerimin, tanıdığım karşı cinse arkadaşlık/takip isteği göndermesi beni rahatsız etmez.					
16. Partnerimin, benimle birlikte ortak bir sosyal medya hesabı açmasını isterim.					
17. Partnerimin, sosyal medya paylaşımına tanımadığım karşı cinsin yorum yapması beni meraklandırır.					
18. Partnerimin, tanıdığım herhangi bir karşı cinsi ile birlikte başbaca fotoğraf paylaşması beni rahatsız etmez.					
19. Partnerimin, benimle birlikte ortak hesap açmak istememesi beni şüphelendirir.					
20. Partnerimin, sosyal medya kullanım sıklığını kontrol ederim.					
21. Partnerimin, şüphe duyduğum durumlarda; sosyal medyadaki tanımadığım karşı cinsteki arkadaşlarına mesaj atarım.					

Ek-4: Evlilik Doyum Ölçeği Kullanım İzni

Ek-5: Romantik İlişkilerde Sosyal Medya Kıskançlığı Ölçeği Kullanım İzni

Ek-6: Etik Kurul Onay

III. İNTİHAL RAPORU

EVİLİK DOYUMU VE SOSYAL MEDYA KISKANÇLIĞI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İLİŞKİSEL MESAFE BAĞLAMINDA İNCELENMESİ

by NUR BALCI SULAK

Submission date: 23-May-2024 12:21PM (UTC+0300)

Submission ID: 2386280807

File name: Nur_BALCI.docx (131.71K)

Word count: 19708

Character count: 139214

EVLİLİK DOYUMU VE SOSYAL MEDYA KISKANÇLIĞI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İLİŞKİSEL MESAFE BAĞLAMINDA İNCELENMESİ

ORIGINALITY REPORT

18%	14%	11%	7%
SIMILARITY INDEX	INTERNET SOURCES	PUBLICATIONS	STUDENT PAPERS

PRIMARY SOURCES

1	dergipark.org.tr Internet Source	2%
2	acikbilim.yok.gov.tr Internet Source	2%
3	openaccess.izu.edu.tr Internet Source	1%
4	1library.org Internet Source	1%
5	buje.baskent.edu.tr Internet Source	1%
6	acikarsiv.ankara.edu.tr Internet Source	1%
7	Güldağ, Öznur. "Normal Gelişen ve Zihinsel Engelli Çocukların Benlik ve Cinsel Gelişimleri İle Annelerinin Cinsel Kimlik Gelişimine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi", Marmara Üniversitesi (Turkey), 2023 Publication	<1%